

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΥΛΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ
ΜΑΘΗΤΕΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ «Ο ΕΓΩΙΣΤΗΣ ΓΙΓΑΝΤΑΣ»**

Επιβλέπων καθηγητής: ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ

Ρέθυμνο, Ιούλιος 2022

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».
[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β'9.3.2016]**

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ
Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ
ΜΕ ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ «Ο ΕΓΩΙΣΤΗΣ
ΓΙΓΑΝΤΑΣ»**

ΓΟΜΠΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Υπέθונה Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΔΙΒΕΑ, 2018

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ , ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΥΛΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ
ΜΑΘΗΤΕΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ «Ο ΕΓΩΙΣΤΗΣ ΓΙΓΑΝΤΑΣ»»

«Γομπάκη Γεωργία»

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Χαράλαμπος Μουζάκης

Καθηγητής – Σύμβουλος Ε.Α.Π.

Συν-Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Μαρία Ιβρίντελη

ΔΕΠ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης

Συν-Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Γκέλη Μανούσου

Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ

Ρέθυμνο, Ιούλιος 2022

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

«Στην οικογένειά μου και σε όλους, όσοι αγαπούν το βιβλίο...»

Ευχαριστώ, τους καθηγητές μου και ιδιαίτερα τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κύριο Χαράλαμπο Μουζάκη. Ευχαριστώ πολύ, επίσης, την ομάδα μου «3 και ο κούκος» και τους μικρούς μαθητές μου και τους γονείς τους, που βοήθησαν στην υλοποίηση της ερευνητικής μου προσπάθειας. Ευχαριστώ πολύ, τέλος, την οικογένειά μου για την υπομονή και τη στήριξη κατά τη διάρκεια της προσπάθειας αυτής.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας ήταν ο σχεδιασμός, η δημιουργία, η υλοποίηση και η αποτίμηση μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης συμπληρωματικής ΕξΑΕ, με τη χρήση διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού με θέμα την καλλιέργεια της Φιλιαναγνωσίας σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού. Για τη δημιουργία του υλικού αξιοποιήθηκαν οι αρχές και η μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και οι αρχές της θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης. Το εν λόγω υλικό δημιουργήθηκε με τη βοήθεια του λογισμικού h5p σε περιβάλλον CMS και ενσωματώθηκε σε περιβάλλον LMS. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού διεξήχθη ποιοτική έρευνα με ερωτηματολόγια ανοιχτού τύπου ερωτήσεων. Η δειγματοληψία ήταν σκόπιμη και περιλάμβανε ειδικούς της ΕξΑΕ και μαθητές της Γ΄ τάξης Δημοτικού Σχολείου. Η επεξεργασία των δεδομένων έγινε με ποιοτική ανάλυση περιεχομένου. Από την αποτίμηση προέκυψε ότι το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε ήταν εύχρηστο, κατανοητό, τεκμηριωμένο, διαδραστικό και σύμφωνο με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ.

Λέξεις – Κλειδιά

πολυμορφικό εκπαιδευτικό υλικό, σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, φιλιαναγνωσία, δημοτικό σχολείο

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Abstract

The purpose of this research work was the design, creation, implementation and evaluation of a comprehensive intervention of complementary distance learning, using interactive educational material on the cultivation of love of reading in students of third class of Primary School. The methodology of distance education as well as the principles of the theory of Multimedia Learning. This hardware was created using h5p software in a CMS environment and integrated into an LMS environment. For the formative evaluation of the educational material, a qualitative research was conducted. Data were collected through a questionnaire consisting of open – ended questions. The sampling was intentional and included distance learning specialists and students of the 3rd grade of Primary School. The data processing was done with qualitative content analysis. The evaluation showed that the educational material created was easy to use, understandable, documented, interactive and in accordance with the methodology of distance learning.

Keywords

Multiform educational material, school distance education, love of reading, primary school

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	2
Abstract	3
Περιεχόμενα	4
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων	6
Εικόνες	6
Σχήματα	7
Κατάλογος Πινάκων.....	8
Συνομογραφίες & Ακρωνόμια.....	12
Εισαγωγή.....	13
1. Εννοιολογική οριοθέτηση βασικών όρων	15
1.1 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	15
1.1.1 Ορισμοί της εξ αποστάσεως εκπαίδευση	15
1.1.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	17
1.1.3 Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	18
1.1.4 Συμπληρωματική Σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	19
1.2 Το εκπαιδευτικό Υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	20
1.2.1 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	20
1.3 Φιλαναγνωσία.....	28
1.3.1 Εννοιολογική οριοθέτηση Φιλαναγνωσίας	28
1.3.2 Φιλαναγνωσία και Σχολείο.....	29
1.3.3 Καλλιέργεια Φιλαναγνωσίας.....	31
1.3.4 Εκπαιδευτικοί και Φιλαναγνωσία	33
1.3.5 Βιβλιοθήκη και Φιλαναγνωσία	34
1.3.6 Οικογένεια και Φιλαναγνωσία	36
1.3.6 Νέες Τεχνολογίες και Φιλαναγνωσία.....	37
2. Θεωρητικά Πλαίσια Σχεδιασμού Περιεχομένου Ηλεκτρονικής Μάθησης	40
2.1 Εισαγωγή	40
2.2 Μοντέλο των πέντε σταδίων του Salmon	40
2.3 Μαθαίνοντας την τεχνολογία και τη χρησιμότητά της: ένα πλαίσιο για την κατανόηση της μάθησης των Mayes και Fowler	44
2.4 Ένα πλαίσιο συνομιλίας για την αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών μάθησης της Dianna Laurillard.....	47
2.5 Σύνοψη.....	51
3. Βιβλιογραφική Επισκόπηση για τη σχολική και συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό	53
3.1 Εισαγωγή	53
3.2 Παρουσίαση ερευνών	53
3.3 Σύνοψη.....	63
4. Παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού.....	65
4.1 Προδιαγραφές εκπαιδευτικού υλικού.....	65
4.2 Τεχνολογικό πλαίσιο	66
4.2.1 Πλατφόρμα Chamilo.....	66

4.2.2 Το εργαλείο H5P.....	66
4.3.3 Το εργαλείο padlet.....	67
4.3.4 Το εργαλείο Doodly.....	68
4.3.5 Το εργαλείο Plotagon.....	69
4.3.6 Διάφορα άλλα εργαλεία.....	69
4.3 Δομή εκπαιδευτικού υλικού.....	71
5. Μεθοδολογία της έρευνας.....	89
5.1 Σκοπός της έρευνας.....	89
5.2 Οι στόχοι της έρευνας.....	89
5.3 Τα ερευνητικά ερωτήματα.....	90
5.4 Είδος έρευνας.....	90
5.5 Χρόνος της έρευνας.....	90
5.6 Το δείγμα και η μέθοδος δειγματοληψίας.....	90
5.7 Ερευνητική μέθοδος και μέσα συλλογής δεδομένων.....	91
5.8 Τρόπος επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων.....	93
5.10 Ζητήματα δεοντολογίας.....	97
5.11 Περιορισμοί της έρευνας.....	97
6. Παρουσίαση δεδομένων έρευνας.....	98
6.1 Οι απόψεις των ειδικών της ΕξΑΕ.....	98
6.2 Οι απόψεις των μαθητών.....	123
7. Συμπεράσματα , προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	137
7.1 Συμπεράσματα πρώτης έρευνας.....	137
7.2 Συμπεράσματα δεύτερης έρευνας.....	141
7.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	143
Βιβλιογραφία.....	144
Παράρτημα Α: «ερωτηματολόγιο ειδικών της ΕξΑΕ».....	154
Παράρτημα Β: «ερωτηματολόγιο μαθητών».....	172
Παράρτημα Γ: «Επιστολή προς γονείς».....	180

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνες

- Εικόνα 1: Η πλατφόρμα Chamilo
- Εικόνα 2: Εργαλείο H5P
- Εικόνα 3: Το εργαλείο padlet
- Εικόνα 4: Το εργαλείο Doodly
- Εικόνα 5: Το εργαλείο Plotagon
- Εικόνα 6: Διάφορα άλλα εργαλεία
- Εικόνα 7: Είσοδος στο μάθημα
- Εικόνα 8: Εικονίδιο περιγραφής μαθήματος
- Εικόνα 10: Εικονίδιο μονοπατιού γνώση
- Εικόνα 11: Εικονίδιο με διδακτικές ενότητες
- Εικόνα 12: Εικονίδιο με εισαγωγικά στοιχεία διδακτικής ενότητας
- Εικόνα 12α : Παράδειγμα κειμένου
- Εικόνα 12β: Παράδειγμα κειμένου
- Εικόνα 13α: Παράδειγμα προκειμένου
- Εικόνα 13β: Παράδειγμα προκειμένου
- Εικόνα 14α: Παράδειγμα μετακειμένου
- Εικόνα 14β: Παράδειγμα μετακειμένου
- Εικόνα 15α: Παράδειγμα διακειμένου
- Εικόνα 15β : Παράδειγμα διακειμένου
- Εικόνα 16α: Παράδειγμα επικειμένου
- Εικόνα 16β: Παράδειγμα διακειμένου
- Εικόνα 17α: Παράδειγμα παρακειμένου
- Εικόνα 17β: Παράδειγμα παρακειμένου
- Εικόνα 18α: Παράδειγμα περικειμένου
- Εικόνα 18β: Παράδειγμα περικειμένου
- Εικόνα 19α: Παράδειγμα πολυκειμένου
- Εικόνα 19β: Παράδειγμα πολυκειμένου

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Εικόνα 20α: Παράδειγμα πολυαντικειμένου

Εικόνα 20β: Παράδειγμα πολυαντικειμένου

Εικόνα 21: Πολυμεσική Αρχή

Εικόνα 22: Αρχή της Χωρικής Συνάφειας

Εικόνα 23: Αρχή του Πλεονασμού

Εικόνα 24: Αρχή της Συνοχής

Εικόνα 25: Αρχή της Τροπικότητας

Εικόνα 26: Αρχή της Προσωποποίησης

Εικόνα 27: Αρχή της Σηματοδότησης

Σχήματα

Σχήμα 1: Οι συντελεστές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Μουζάκης, 2006)

Σχήμα 2: ΠΡΩΤΗ ΔΕΣΜΗ: κείμενα, προκείμενα, μετακείμενα (West-Λιοναράκης, 2001)

Σχήμα 3: ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΣΜΗ: διακείμενα – επικείμενα – παρακείμενα – περικείμενα (West-Λιοναράκης, 2001)

Σχήμα 4: ΤΡΙΤΗ ΔΕΣΜΗ – πολυκείμενα – πολυαντικείμενα (West-Λιοναράκης, 2001)

Σχήμα 5: Μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης στο διαδίκτυο (Salmon, 2004)

Σχήμα 6: Περιγραφή πρώτης τάξης εννοιολόγησης (Mayes & Fowler, 1999)

Σχήμα 7: Ο κύκλος (επανα)εννοιολόγησης ή μάθησης (Mayes & Fowler, 1999)

Σχήμα 8: Το πλαίσιο συνομιλίας, διευκρινίζοντας τις απαραίτητες δραστηριότητες για την ολοκλήρωσή του (Laurillard, 2002)

Σχήμα 9: Το πλαίσιο συνομιλίας προσαρμοσμένο για μάθημα μέσω διάλεξης (Laurillard, 2002)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Κατάλογος Πινάκων

- Πίνακας A1 - Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
- Πίνακας A2 - Αναφορά σε διαφορετικές πηγές
- Πίνακας A3 - Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών
- Πίνακας A4 - Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών
- Πίνακας A5 - Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές
- Πίνακας B1 - Φιλικό ύφος
- Πίνακας B2 - Χρήση προσωπικών & κτητικών αντωνυμιών
- Πίνακας B3 - Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας
- Πίνακας B4 - Ευανάγνωστη γραφή
- Πίνακας B5 - Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών
- Πίνακας B6 - Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης
- Πίνακας B7 - Μόνο κείμενο
- Πίνακας B8 - Κείμενο και εικόνες
- Πίνακας B9 - Κείμενο, εικόνες και βίντεο
- Πίνακας B10 - Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση
- Πίνακας Γ1 - «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα
- Πίνακας Γ2 - Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα
- Πίνακας Γ3 - Εύκολη πλοήγηση
- Πίνακας Γ4 - Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων
- Πίνακας Δ1 - Συμβουλές μελέτης
- Πίνακας Δ2 - Έμφαση σε σημεία
- Πίνακας Δ3 - Επεξηγηματικά σχόλια
- Πίνακας E1 - Δραστηριότητες για έκφραση κρίσεων

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Πίνακας E2 - Δραστηριότητες για διατύπωση ερωτήσεων
- Πίνακας E3 - Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής
- Πίνακας E4 - Δραστηριότητες ανταλλαγής απόψεων
- Πίνακας E5 - Δραστηριότητες για αίσθηση του εκπαιδευόμενου ότι είναι μέλος της ομάδας
- Πίνακας E6 - Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο EY
- Πίνακας Στ1 - Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
- Πίνακας Στ2 - Δραστηριότητες αυτόνομης κριτικής σκέψης
- Πίνακας Στ3 - Δραστηριότητες διαύλων επικοινωνίας
- Πίνακας Στ4 - Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με την πραγματικότητά του
- Πίνακας Στ5 - Δραστηριότητες εφαρμογής γνώσης στην πραγματικότητά του
- Πίνακας Ζ1 - Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού
- Πίνακας Ζ2 - Σαφήνεια προσδοκώμενων
- Πίνακας Ζ3 - Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων
- Πίνακας Ζ4 - Παρακίνηση σε επίπεδο δεξιοτήτων
- Πίνακας Ζ5 - Παρακίνηση σε επίπεδο στάσεων
- Πίνακας Ζ6 - Έλεγχος προόδου βάσει προσδοκώμενων
- Πίνακας Η1 - Συνδυασμός κειμένου εικόνας
- Πίνακας Η2 - Χρήση εικόνων
- Πίνακας Η3 - Στοιχεία αφήγησης
- Πίνακας Η4 - Μη σχετικές πληροφορίες
- Πίνακας Η5 - Φιλική γλώσσα
- Πίνακας Η6 - Χρήση β' προσώπου
- Πίνακας Η7 - Ηχητική παρουσίαση
- Πίνακας Η8 - Φιλικό ύφος αφήγησης

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Πίνακας Η9 - Εμφάνιση φιλικού avatar

Πίνακας Η10 - Τμηματική παρουσίαση

Πίνακας Η11 - Ανατροφοδότηση

Πίνακας Η12 - Μακροσκελή κείμενα

Πίνακας Η13 - Σαφείς οδηγίες

Πίνακας Η14 - Στοιχεία επισήμανσης

Πίνακας Η15 - Εισαγωγικές δραστηριότητες

Πίνακας Θ1 - Δυνατά σημεία ΕΥ

Πίνακας Θ2- Προτάσεις βελτίωσης

Πίνακας 2 :ερευνητικοί άξονες για μαθητές

Πίνακας 1 : ερευνητικοί άξονες για ειδικούς της ΕξΑΕ

Πίνακας 3 : κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα (ειδικοί ΕξΑΕ)

Πίνακας 4: κατηγορίες ανάλυσης ανάερευνητικό άξονα (μαθητές)

Πίνακας 5 – Έρευνα κύριου ΕΥ – το δείγμα κατά φύλο

Πίνακας 6 – Έρευνα κύριου ΕΥ – οι συμμετέχοντες κατά ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 7 – Έρευνα κύριου ΕΥ – οι συμμετέχοντες κατά έτη προϋπηρεσίας

Πίνακας 8 – Έρευνα κύριου ΕΥ - Εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ και ΕξΑΕ

Πίνακας 9 – Έρευνα ΕΥ από μαθητές – το δείγμα κατά φύλο

Πίνακας 10 – Ευκολία χρήσης

Πίνακας 11– Βοήθεια από μεγάλους

Πίνακας 12– Ευκολία κατανόησης

Πίνακας 13– Δυσκολία κατανόησης

Πίνακας 14 – Διαφάνειες

Πίνακας 15– Βίντεο

Πίνακας 16 – Βίντεο

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Πίνακας 17 – Παιχνίδια

Πίνακας 18 – Μεγαλύτερο ενδιαφέρον

Πίνακας 19 – Μικρότερο ενδιαφέρον

Πίνακας 20 – Προτίμηση τρόπου διδασκαλίας

Πίνακας 21 – Τι δε θα άλλαζα

Πίνακας 22– Τι θα άλλαζα

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ΔΕ	Διπλωματική Εργασία
ΠΤΔΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΑΕΞΑΕ	Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
ΣΔΜΔ	Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης και Διδασκαλίας
ΕΥ	Εκπαιδευτικό υλικό
LMS	Learning Management Systems
CMS	Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου
HTML5	Hyper Text Markup Language

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Εισαγωγή

Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από την εύκολη πρόσβαση στην πληροφορία και τον καταϊγισμό της εικόνας. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να ευνοείται όλο και λιγότερο η ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων. Η αξία της λογοτεχνίας όμως είναι αδιαμφισβήτητη, όπως άλλωστε αποδεικνύει η παρουσία της στο πέρασμα του χρόνου. Η έκθεση και η επαφή του παιδιού με το βιβλίο συμβάλλει στις μελλοντικές ακαδημαϊκές του επιδόσεις. Η ανεκτίμητη αξία της φιλιαναγνωσίας είναι το έναυσμα για να ξεκινήσει κάποιος ένα ταξίδι στον χώρο της γνώσης και της φαντασίας. Με το διάβασμα κάθε άτομο έρχεται σε επαφή με ποικίλους κόσμους. Μετασχηματίζει την σκέψη του και προσλαμβάνει την πραγματικότητα μέσα από διαφορετικές οπτικές. Είναι λοιπόν επιτακτική η ανάγκη να καλλιεργηθεί η φιλιαναγνωσία από τη μικρή ηλικία. Αν ένα μικρό παιδί αγαπήσει το βιβλίο, όταν θα ενηλικιωθεί, θα ταξιδεύει στον κόσμο του βιβλίου. Θα εμπλουτίσει το λεξιλόγιό του, θα διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες και θα βιώσει με έμμεσο τρόπο διαφορετικές εμπειρίες. Δυστυχώς στις μέρες μας η φιλιαναγνωσία έχει παραγκωνιστεί. Οι νεότερες γενιές διαβάζουν ελάχιστα. Καθοριστικός είναι και ο ρόλος του σχολείου που απομακρύνει τα παιδιά από το βιβλίο. Ο γνωσιοκεντρικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης καθιστά το βιβλίο ένα εργαλείο μελέτης και εξέτασης. Το σχολείο θα πρέπει να μετατραπεί σε χώρο αγάπης για το βιβλίο. Ειδικότερα στις μικρότερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, και ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καταλυτικός, αφού μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για τους μικρούς μαθητές και να μεταδώσει ενθουσιασμό του για ανάγνωση.

Η παρούσα έρευνα είναι σημαντική γιατί προσπαθεί να εμπλουτίσει τον χώρο της σχολικής ΕξΑΕ με ένα ολοκληρωμένο και πολυμορφικό εκπαιδευτικό πακέτο για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας. Για τις ανάγκες της συγκεκριμένης εργασίας σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε πολυμορφικό εκπαιδευτικό υλικό, σύμφωνο με τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και της Πολυμεσικής Μάθησης.

Η παρούσα εργασία είναι χωρισμένη σε επτά κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται ένας εννοιολογικός προσδιορισμός των όρων που αφορούν την έρευνα και συγκεκριμένα αναφέρονται οι ορισμοί και οι θεωρίες της ΕξΑΕ. Παρουσιάζεται η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση με έμφαση στη συμπληρωματική ΕξΑΕ. Γίνεται στη συνέχεια αναφορά στον σπουδαίο ρόλο του εκπαιδευτικού υλικού και στα χαρακτηριστικά του. Τέλος, γίνεται εννοιολογική οριοθέτηση της Φιλιαναγνωσίας και παρουσιάζονται αναλυτικά

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

οι ρόλοι του σχολείου, των εκπαιδευτικών, της βιβλιοθήκης και της οικογένειας στην καλλιέργειά της . Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση θεωρητικών πλαισίων που αφορούν το ψηφιακό περιεχόμενο. Συγκεκριμένα γίνεται παρουσίαση των θεωρητικών πλαισίων της Laurillard, των Mayes-Fowler και του Salmon. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μία βιβλιογραφική επισκόπηση συναφών ερευνών που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και αφορούν το πεδίο του σχεδιασμού, της ανάπτυξης και της αποτίμησης εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση καθώς και της Φιλιαναγνωσίας. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται και περιγράφεται ενδελεχώς το Ε.Υ. και το θεωρητικό πλαίσιο πάνω στο οποίο βασίστηκε η δημιουργία του. Παρουσιάζονται επίσης αποσπάσματα από συγκεκριμένο υλικό και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την υλοποίησή του. Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικά η μεθοδολογία της έρευνας και στο έκτο τα δεδομένα της έρευνας. Τέλος, στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση των συμπερασμάτων της έρευνας καθώς και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

1. Εννοιολογική οριοθέτηση βασικών όρων

1.1 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

1.1.1 Ορισμοί της εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Ο πρώτος ορισμός για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση διατυπώθηκε από τον Dohmen (1967), έναν από τους διευθυντές του Γερμανικού Ινστιτούτου για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό η εκπαίδευση αυτού του είδους αποτελεί ένα είδος αυτομόρφωσης, στην οποία οι διδάσκοντες διαφόρων ειδικοτήτων υποστηρίζουν τους διδασκόμενους, παρουσιάζουν εκπαιδευτικό υλικό και παρακολουθούν την πρόοδο των διδασκόμενων με απώτερο σκοπό να εξασφαλίσουν την επιτυχία τους. Χωρίς την ύπαρξη μέσων επικοινωνίας, τα οποία καλύπτουν την απόσταση δε θα ήταν δυνατή η εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Σύμφωνα με τον Peters (1973), ο οποίος επίσης εργάστηκε στο πιο πάνω ινστιτούτο, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι ένας τρόπος για να μεταδίδονται οι γνώσεις, οι δεξιότητες, οι στάσεις. Ο τρόπος αυτός εκπαίδευσης απαιτεί τον καταμερισμό εργασιών, οργανωτικές αρχές καθώς και την ευρεία χρήση τεχνικών μέσων με απώτερο στόχο την άριστη ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού. Χωρίς εκπαιδευτικό υλικό είναι αδύνατη η εκπαίδευση πολλών διδασκόμενων ταυτόχρονα που βρίσκονται σε διαφορετικό τόπο.

Τον ίδιο χρόνο ο Moore όρισε την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως μία μέθοδο κατά την οποία οι διδακτικές συμπεριφορές είναι ανεξάρτητες από τις μαθησιακές, συμπεριλαμβανομένων και των μεθόδων που εφαρμόζονται στη δια ζώσης εκπαίδευση. Η συνεργασία διδάσκοντος και διδασκόμενου μπορεί να γίνει μέσα από έντυπο εκπαιδευτικό υλικό και τεχνικά μέσα (Moore, 1973).

Λίγα χρόνια αργότερα ο Holberg αναφέρει πως η εξ αποστασεως εκπαίδευση εμπεριέχει ποικίλες μορφές σπουδών σε όλους τους τομείς, οι οποίες δε χρήζουν άμεση και διαρκή επιτήρηση των διδασκόντων στον ίδιο χώρο και κάτω από τις ίδιες συνθήκες. Πρόκειται για σπουδές που σχεδιάζει, οργανώνει και καθοδηγεί ένας εκπαιδευτικός οργανισμός (Holberg, 1977).

Ένας από τους πιο πρόσφατους ορισμούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αναφέρει πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση λαμβάνει χώρα με τον διδάσκοντα και τον διδασκόμενο ή τους διδασκόμενους να βρίσκονται σε γεωγραφική απόσταση με αποτέλεσμα η

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

εκπαιδευτική διαδικασία να βασίζεται σε ηλεκτρονικά μέσα και σε έντυπο εκπαιδευτικό υλικό. Η εξ αποστάσεως διδασκαλία, ο ρόλος του καθηγητή και ο ρόλος του διδασκόμενου είναι τα πιο βασικά σημεία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Portway & Lane, 1994).

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2006), ο όρος «εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση» ή απλά «πολυμορφική εκπαίδευση» είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα. Συγκεκριμένα εξηγεί πως ο όρος «εξ αποστάσεως» αναφέρεται στη γεωγραφική και χωρική απόσταση. Ο όρος «εκπαίδευση» αναφέρεται στην ένταξή της στις παιδαγωγικές επιστήμες, στους εκπαιδευτικούς θεσμούς και στις επιστήμες της αγωγής. Όσον αφορά τον όρο «πολυμορφική» αναφέρεται στη μεγάλη ποικιλία επιλογών και προσαρμογών που διαθέτει ώστε να αποτελεί μια εκπαιδευτική διαδικασία ταυτόσημη με την τυπική, άτυπη και κάθε άλλη μορφή εκπαίδευσης.

Ο Keegan (οπ.ανάφ.στο Λιοναράκη 2006) διατυπώνει έναν γενικό ορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπου αναφέρει τα παρακάτω χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης:

- Τη γεωγραφική απόσταση διδάσκοντα-διδασκόμενου (στοιχείο που άλλωστε την διαχωρίζει από τη συμβατική εκπαίδευση)
- Την ευθύνη κάποιου εκπαιδευτικού φορέα αναφορικά με τον σχεδιασμό, την παραγωγή και τη διανομή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού
- Τη γεφύρωση της απόστασης ανάμεσα στον διδάσκοντα και στον διδασκόμενο που επιτελείται με τη χρήση έντυπου υλικού, οπτικοακουστικών μέσων, υπολογιστή και διαδικτύου
- Την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων με απώτερο στόχο ωφεληθεί ο διδασκόμενος από τον διάλογο που θα λάβει χώρα (Στο σημείο αυτό διαφοροποιείται εμφανώς από την πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση)
- Τη μαθησιακή διαδικασία που πραγματοποιείται σε ατομικό και όχι σε ομαδικό πλαίσιο. Οι διδακτικοί και κοινωνικοί στόχοι της εκπαίδευσης επιτυγχάνονται με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και πιθανόν με την πραγματοποίηση κάποιων συναντήσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων στη μαθησιακή διαδικασία.

Τέλος, σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2005), η εξ αποστάσεως «διδάσκει και ενεργοποιεί τον μαθητή πώς να μαθαίνει μόνος του και να λειτουργεί αυτόνομα προς μία ευρετική πορεία αυτομάθησης». Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μία σύγχρονη και συνάμα

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

ποιοτική διάσταση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και είναι δυνατόν να ονομάζεται πολυμορφική (Λιοναράκης, 1998).

1.1.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Οι πιο σημαντικές θεωρητικές προσεγγίσεις αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, κατηγοριοποιήθηκαν από τον Keegan (1986) ως εξής:

Θεωρία της αυτόνομης μάθησης (Moore, 1993)

Η θεωρία αυτή αναφέρει πως το εκπαιδευτικό υλικό παίζει πρωτεύοντα ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία και ο διδασκόμενος έχει τη δυνατότητα να επιλέξει τον χώρο και τον χρόνο μελέτης του. Στην προσπάθεια αυτή βασικό ρόλο παίζει η επικοινωνία με τον διδάσκοντα και το κατάλληλα διαμορφωμένο εκπαιδευτικό υλικό.

Θεωρία βιομηχανοποιημένης μάθησης (Peters, 1993)

Η θεωρία αυτή υποστηρίζει πως στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει η μαθησιακή διαδικασία να προετοιμάζεται σωστά, να σχεδιάζεται άριστα, να οργανώνεται συστηματικά, να προσδιορίζει με σαφήνεια τους διδακτικούς στόχους και να αναλύει τις προϋποθέσεις για τη μάθηση.

Θεωρία της αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας (Holberg, 1995)

Σύμφωνα με την θεωρία αυτή, η αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως μαθησιακής διαδικασίας εξαρτάται από το συναίσθημα, τη συνεργασία και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Μία από τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι η **θεωρία της πολυμορφικής μάθησης**. Σημαντικός εκπρόσωπος της θεωρίας αυτής είναι ο Αντώνης Λιοναράκης, ο οποίος αναφέρει πως στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση υπάρχει εκμηδενισμός της απόστασης, η οποία πια δεν έχει τον πρωτεύοντα ρόλο στην ποιοτική εκπαίδευση. Η ποικιλία στα μέσα εκπαίδευσης και επικοινωνίας, η ποικιλία στις αρχές της μάθησης και της διδασκαλίας την εμπλουτίζουν και την μετασηματίζουν σε μια ποιοτική εκπαιδευτική διαδικασία. Η ανοικτή εξ αποστάσεως εκπαίδευση χαρακτηρίζεται από

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

πολυμορφικότητα, η οποία δε συνάδει με την αρχή «μέσον για το μέσον», αλλά προτάσσει το μέσον το οποίο μεταδίδει και επεξεργάζεται τη γνώση (Λιοναράκης, 2001).

1.1.3 Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Η Σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση πρωτοεμφανίστηκε στα τέλη του 19^{ου} με αρχές του 20^{ου} αιώνα. Εφαρμόστηκε στις Η.Π.Α, στον Καναδά, στην Αυστραλία στη Νότια Αφρική κ.ά. (Μανούσου, 2008). Η ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει επηρεάσει πολύ την εκπαιδευτική διαδικασία και αυτό φαίνεται από τους ποικίλους όρους στη διεθνή βιβλιογραφία που αναφέρονται στην σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση. 'Distance learning', 'Electronic learning', 'On line learning', 'Mobile learning', 'Hybrid learning', 'Virtual learning', 'Virtual schools', 'Cyber schools', 'Homeschooling', είναι κάποιοι από τους όρους αυτών (Barbour & Reeves, 2009. Zandberg, & Lewis, 2008. Clark & Smith, 2005).

Σύμφωνα με τη Βασάλα (2005), ως σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ορίζεται η εκπαίδευση που πραγματοποιείται από απόσταση, τόσο στην Πρωτοβάθμια όσο και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και απευθύνεται σε άτομα σχολικής ηλικίας καθώς και σε ενήλικες.

Όπως αναφέρουν οι Μίμινου και Σπανακά (2013), η σχολική ΕξΑΕ εμφανίζεται στις παρακάτω τρεις μορφές:

Α. στην Αυτοδύναμη σχολική ΕξΑΕ η οποία προσφέρει προγράμματα που είναι πλήρως αναγνωρισμένα και έχουν πολλές ομοιότητες με το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης, αλλά διαφέρουν στο περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού και στον τρόπο επικοινωνίας. Στις περιπτώσεις που η Αυτοδύναμη σχολική ΕξΑΕ πραγματοποιείται μέσω του διαδικτύου με σύγχρονες ή ασύγχρονες επικοινωνίες, τότε γίνεται λόγος για εικονικά σχολεία όπως λειτουργούν σε Αμερική και Αυστραλία.

Β. στη Συμπληρωματική σχολική ΕξΑΕ η οποία πραγματοποιείται συμπληρωματικά και παράλληλα με το συμβατικό σχολείο χρησιμοποιώντας τις μεθόδους της αυτόνομης ΕξΑΕ. Υλοποιείται είτε με παρακολούθηση συγκεκριμένων μαθημάτων για ιδιαίτερους λόγους, είτε σε συνεργασία με άλλα σχολεία μέσω σχολικών δικτύων έχοντας ως απώτερο σκοπό την ολοκλήρωση κάποιων εργασιών και τη συμμετοχή σε διάφορα μαθησιακά αντικείμενα μέσω τηλεδιασκέψεων.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Γ. Στη Μεικτή/Πολυμορφική/Συνδυαστική Εκπαίδευση η οποία είναι ένας συγκερασμός συμβατικής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με στόχο πάντα την ουσιώδη αλληλεπίδραση.

1.1.4 Συμπληρωματική Σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Όταν γίνεται λόγος για συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εννοείται η πραγματοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων, με τους διδάσκοντες και τους διδασκόμενους να βρίσκονται απομακρυσμένοι τόσο γεωγραφικά όσο και χρονικά. Λόγοι υγείας, ειδικές εκπαιδευτικές μαθησιακές ανάγκες αλλαγή τόπου κατοικίας, καθιστούν αναγκαία την πραγματοποίηση της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Μανούσου, 2007, Βασάλα, 2004). Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μία εκπαιδευτική διαδικασία η οποία λαμβάνει χώρα παράλληλα με την «πρόσωπο με πρόσωπο» διδασκαλία. Οι διδασκόμενοι είναι μαθητές του συμβατικού σχολείου και παράλληλα επιλέγουν να παρακολουθήσουν επιπλέον μαθήματα, τα οποία δε διδάσκονται διεξοδικά στο σχολείο ή ακόμα δεν υπάρχουν καθόλου στα προγράμματα σπουδών. Επιπροσθέτως, η μορφή αυτή εκπαίδευσης δίνει τη δυνατότητα να καλύψουν τις μαθησιακές τους ανάγκες άτομα τα οποία, είτε δεν κατάφεραν να παρακολουθήσουν καθόλου μαθήματα, είτε εντοπίζουν κάποια μαθησιακά κενά σε συγκεκριμένα μαθησιακά αντικείμενα (Βασάλα, 2005).

Σύμφωνα με τη Βασάλα (2005) βασικό χαρακτηριστικό της συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που παρεμπιπτόντως την καθιστά ιδιαίτερα αποτελεσματική, είναι η παρώθηση του διδασκόμενου να ανακαλύψει μόνος του τη να γνώση ερευνώντας, κάνοντας επεξεργασία των πληροφοριών αλλά και με συνεργασίες με άλλους διδασκόμενους. Συμπερασματικά θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να μάθουν πώς να μαθαίνουν.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι το πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», το οποίο εφάρμοσε με επιτυχία το Εργαστήριο Δια Βίου Μάθησης και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης (Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Από το 2000 έως και τις μέρες μας υλοποιεί προγράμματα συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, των οποίων η υλοποίηση προϋποθέτει την ύπαρξη σύγχρονων τεχνολογιών μετάδοσης.

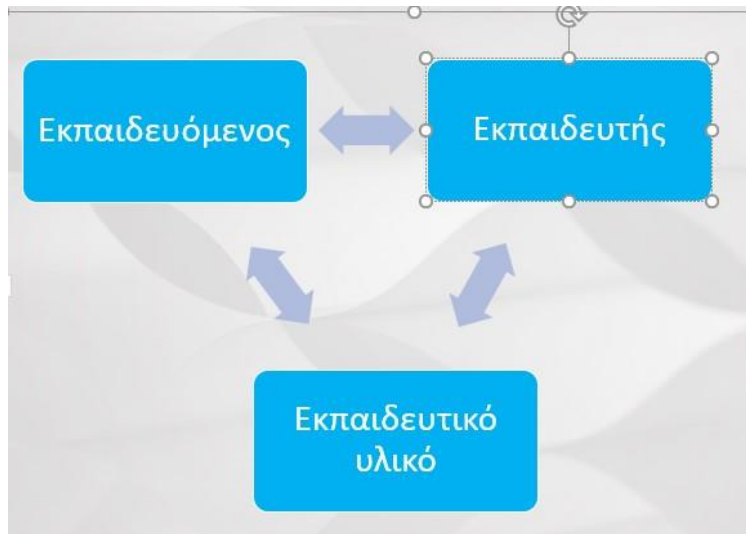
Καθοριστικό ρόλο στην πραγματοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος παίζει η διαδραστική τηλεδιάσκεψη (Anastasiades 2007, 2009).

1.2 Το εκπαιδευτικό Υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

1.2.1 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2001), ενώ η συμβατική εκπαίδευση βασίζεται στη δυαδική σχέση διδάσκοντα και διδασκόμενου, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρεμβάλλεται και ο παράγοντας εκπαιδευτικό υλικό. Έτσι έχουμε τρεις βασικούς άξονες πάνω στους οποίους βασίζεται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ο εκπαιδευτής, ο εκπαιδευόμενος και το εκπαιδευτικό υλικό.

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση το εκπαιδευτικό υλικό κατέχει εξέχουσα θέση στη μαθησιακή διαδικασία, αφού ο διδασκόμενος μαθαίνει μέσα από αυτό και ο διδάσκων καλείται να το υποστηρίξει και ταυτόχρονα να συμβουλευεί και να καθοδηγεί τον διδασκόμενο (Μουζάκης, 2006).

Σχήμα 1: Οι συντελεστές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Μουζάκης, 2006)

Εξάλλου, η σπουδαιότητα του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση τονίζεται από το σύνολο των θεωρητικών του συγκεκριμένου πεδίου. Ενδεικτικά, ο Holberg μιλάει για την αναγκαιότητα ενός αλληλεπιδραστικού εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο προτρέπει τον διδασκόμενο να μην είναι παθητικός δέκτης, αλλά να παίρνει ενεργό

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

μέρος στην κατανόηση της γνώσης, η οποία επιτυγχάνεται μέσα από μια εσωτερική διαδικασία (Holberg, 2002).

Σύμφωνα με τον Rowntree (1994), το εξ αποστάσεως υλικό χωρίζεται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες :

- Κείμενα: βιβλία, εγχειρίδια, σημειώσεις, σχεδιαγράμματα, παραρτήματα, περιλήψεις, διαγνωστικά τεστ, δραστηριότητες, τεστ αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης.
- Οπτικοακουστικά μέσα : κασέτες ήχου και βίντεο, ραδιοφωνικά προγράμματα, τηλεοπτικές εκπομπές, διαφάνειες και σλάιντς.
- Σύγχρονα μέσα της τεχνολογίας της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών: εκπαιδευτικό λογισμικό, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, παγκόσμιος ιστός και εκπαιδευτική τηλεδιάσκεψη.

Ο Αντώνης Λιοναράκης και η Αδαμαντία Σπανακά (2017) συνόψισαν το απόσταγμα της εμπειρίας και της σκέψης τους σε επτά αρχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού. Οι αρχές αυτές είναι οι εξής:

1^η αρχή: Διδακτικοί στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα

Σύμφωνα με αυτή την αρχή σε κάθε εκπαιδευτική δράση πρέπει εξαρχής να προσδιορίζονται οι διδακτικοί στόχοι (teaching objectives) του κάθε διδακτικού αντικειμένου.

Συγκεκριμένα πρέπει να οριστεί :

- -Τι είναι σκόπιμο ότι πρέπει να διδαχτεί για να μάθουν οι διδασκόμενοι
- -Τι δεξιότητες πρέπει να αναπτυχθούν
- -Τι στάση θα διαμορφωθεί μέσα από την οριζόντια ανάπτυξη επιστημονικών πεδίων

Ουσιαστικά, η υλοποίηση των διδακτικών στόχων είναι ο παράγοντας που θα οδηγήσει στα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία επίσης θα είναι στοχευμένα, σαφή και ρεαλιστικά ως προς την επίτευξή τους.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

2^η αρχή : Προφορικός λόγος

Βάσει αυτής της αρχής, ο γραπτός λόγος θα πρέπει να έχει τη μορφή του προφορικού λόγου. Δηλαδή όλες οι οδηγίες, επεξηγήσεις, ερμηνείες και σχολιασμοί πρέπει να γίνονται με μορφή προφορικού λόγου.

3^η αρχή : Ανακαλυπτική μάθηση

Οι σύγχρονες τάσεις της παιδαγωγικής βασίζονται στην ανακαλυπτική μάθηση, σύμφωνα με την οποία οι διδασκόμενοι ανακαλύπτουν τη γνώση σιγά σιγά με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού υλικού και του καθηγητή συμβούλου. Αυτό σημαίνει πως το υλικό δε χρειάζεται να βασίζεται σε ένα γραμμικό και καθοδηγητικό πλαίσιο ενεργειών.

4^η αρχή: Τι είμαι ικανός να κάνω;

Με βάση την αρχή αυτή, το διαρκές ερώτημα που πρέπει να θέτει ο διδασκόμενος στον εαυτό του είναι «τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;». Θα πρέπει λοιπόν να ξέρουν σε κάθε βήμα οι διδασκόμενοι ποιες δεξιότητες θα αναπτύξουν και ποιες γνώσεις θα αποκτήσουν.

5^η αρχή: Τα αυτονόητα

Με βάση αυτή την αρχή, πρέπει το εκπαιδευτικό υλικό να περιέχει όλα όσα θεωρούνται αυτονόητα, γιατί ίσως τελικά αυτό να μην ισχύει.

6^η αρχή: Γιατί αυτό και όχι το άλλο;

Σύμφωνα με αυτή την αρχή, ο τρόπος διατύπωσης των επιλογών και των προτάσεων μελέτης πρέπει να είναι πάντα τεκμηριωμένος, καθώς επίσης να αναφέρονται και οι λόγοι επιλογής των πηγών, τη σύνδεση του προηγούμενου με το επόμενο. Μια λογική ροή είναι απαραίτητη για το εκπαιδευτικό υλικό από απόσταση.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

7^η αρχή: Οι εικόνες και οι έννοιες

Με βάση αυτή την αρχή, πρέπει να γίνεται οπτική απεικόνιση των αφηρημένων εννοιών, διότι χωρίς εικόνες (ή βίντεο, φωτογραφίες, infographic και κάθε λογής υλικό) δεν είναι εύκολη η κατάκτηση τέτοιων εννοιών.

Ο Mayer (2017, όπ. αναφ. στο Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2015) αναφέρεται στις Αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Η πολυμεσική μάθηση κάνει λόγο για τη συσχέτιση που υπάρχει στην αποτελεσματικότητα της μάθησης και στην ικανότητα των εκπαιδευόμενων να αναπτύσσουν σχέσεις και δεσμούς μεταξύ οπτικών και λεκτικών αναπαραστάσεων στη μνήμη μικρής διάρκειας (Mayer, 2005, όπ. αναφ. στο Δανιά, 2017). Για να είναι λοιπόν η μάθηση αποτελεσματική και ενεργός πρέπει ο σχεδιασμός και η οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού να ακολουθεί τις παρακάτω Αρχές:

▪ **Πολυμεσική Αρχή**

Η παρουσίαση των πληροφοριών γίνεται με χρήση ταυτόχρονα λέξεων και εικόνων. Με βάση αυτήν την αρχή, οι πληροφορίες είναι πιο κατανοητές και επεξεργάζονται αποτελεσματικότερα από τον εκπαιδευόμενο.

• **Αρχή της Χωρικής Συνάφειας**

Με βάση αυτήν την αρχή, μία συναφής εικόνα βρίσκεται κοντά στο κείμενο. Έτσι οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν καλύτερα το μήνυμα..

▪ **Αρχή της Χρονικής Συνάφειας**

Σύμφωνα με αυτήν την αρχή υπάρχει ταυτόχρονη παρουσίαση λέξεων – εικόνων. Η ταυτόχρονη και όχι διαδοχική αυτή παρουσίαση καθιστά αποτελεσματικότερη μάθηση.

▪ **Αρχή της Συνοχής**

Εδώ το εκπαιδευτικό υλικό είναι απαλλαγμένο από λεκτικές και οπτικές πληροφορίες οι οποίες είναι περιττές. Όταν απουσιάζουν οι περιττές πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο, διευκολύνεται τη μάθηση.

▪ **Αρχή της Τροπικότητας**

Σ' αυτήν την αρχή χρησιμοποιείται η αφήγηση στη θέση των γραπτών κειμένων.

▪ **Αρχή του Πλεονασμού**

Εδώ αποφεύγεται η χρήση πολλαπλών μέσων για για την παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού, για να μην επιβαρύνεται.

• **Αρχή της Προσωποποίησης**

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να διακρίνεται από φιλικότητα. Η ενίσχυση της φιλικότητας μπορεί να γίνει χρησιμοποιώντας φιλική γλώσσα, δεύτερο πρόσωπο, αφήγηση, γραφικά στοιχεία καθοδήγησης, προσωπικό στυλ, χρήση διαδραστικών δεξιοτήτων.

- **Αρχή της Κατάτμησης**

Η συνοπτική και συγκεκριμένη οπτική και ακουστική πληροφόρηση μέσω του Ε.Υ. βοηθά στη διατήρηση και αποθήκευση της πληροφορίας στη μνήμη των εκπαιδευόμενων.

- **Αρχή της Σηματοδότησης**

Για να κατευθύνεται η προσοχή των εκπαιδευόμενων ουσιαστικότερα στην επεξεργασία των πληροφοριών, δίνονται οι κατάλληλες νύξεις κοινωνικές και γνωστικές.

- **Αρχή της Προπαίδευσης**

Σύμφωνα με αυτή την αρχή, δίνεται μια δραστηριότητα για καλλιέργεια γνώσεων και δεξιοτήτων που καθίστανται απαραίτητες για τη μελέτη του βασικού μέρους του εκπαιδευτικού υλικού.

- **Αρχή της Φωνής**

Βάσει αυτής της αρχής, η ευγένεια και η φιλικότητα στις φωνές των πολυμεσικών μαθημάτων, έχει μεγάλη σημασία και χρησιμότητα.

- **Αρχή της Εικόνας**

Η αρχή αυτή πρεσβεύει ότι δεν παρέχει πάντα κάποια βοήθεια στον εκπαιδευόμενο η ύπαρξη της εικόνας του αφηγητή στο εκπαιδευτικό υλικό.

Τέλος, οι West -Λιοναράκης (2001) παρουσίασαν μια τυπολογία όρων και εννοιών του εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού και τις κατηγοριοποίησε στις παρακατω δέσμες:

ΠΡΩΤΗ ΔΕΣΜΗ: κείμενα, προκείμενα, μετακείμενα

Το κείμενο αποτελεί τον κεντρικό πυρήνα, τον κορμό του εκπαιδευτικού υλικού. Ο ρόλος του κεντρικού κειμένου στο εκπαιδευτικό υλικό είναι να παρέχει σε όλη του την πορεία το επιστημονικό και ακαδημαϊκό προϊόν του σπουδαστή. **Τα προκείμενα** είναι λειτουργίες που διέπουν εγκάρσια και οριζόντια όλο το εκπαιδευτικό υλικό. Αποτελούνται από τα περιεχόμενα, ερμηνευτικούς τίτλους, κεφάλαια και ενότητες, σκοπό, στόχους (γενικούς και επιμέρους), προσδοκώμενα αποτελέσματα, λέξεις και έννοιες κλειδιά, διαγνωστικά τεστ και ανάλογες δραστηριότητες. Όλα αυτά έχουν σκοπό τη γεφύρωση της προϋπάρχουσας

γνώσης με τα καινούρια γνωστικά αντικείμενα. Τα μετακείμενα συμπληρώνουν τα προκείμενα και αποτελούνται από συνόψεις κεφαλαίων και ενοτήτων, παραρτήματα, περιλήψεις, βιβλιογραφία, παραπομπές, οδηγούς για περαιτέρω μελέτη, γλωσσάρια και δραστηριότητες ελέγχου. Τα μετακείμενα θα μπορούσαν χαρακτηριστούν σαν ένας μηχανισμός ελέγχου απέναντι στα νέα δεδομένα που χαρακτηρίζουν το κείμενο και δείχνουν την πορεία μάθησης.

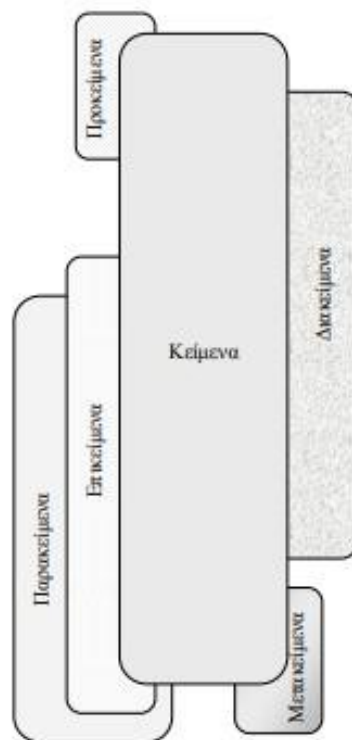

Σχήμα 2 : ΠΡΩΤΗ ΔΕΣΜΗ: κείμενα, προκείμενα, μετακείμενα (West-Λιοναράκης, 2001)

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΣΜΗ: διακείμενα – επικείμενα – παρακείμενα – περικείμενα

Τα διακείμενα στο εκπαιδευτικό υλικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης έχουν εξέχουσα θέση καθώς έχουν σαν ρόλο την εναρμόνιση της προϋπάρχουσας γνώσης με τη νέα γνώση που αποκτά ο διδασκόμενος στη μαθησιακή του πορεία. Πρόκειται για συνόψεις και περιλήψεις που διαπερνούν όλον το κορμό των κειμένων, δραστηριότητες και ασκήσεις

αυτοαξιολόγησης, μηχανισμούς ανατροφοδότησης και παραπομπών σε συγγενείς πηγές πληροφοριών και απαντήσεων, μηχανισμούς κατανόησης και εφαρμογής των νέων δεδομένων. **Τα επικείμενα** έχουν επεξηγηματικό και υποστηρικτικό ρόλο. Πρόκειται για διασαφηνίσεις γλωσσάρια, ορισμούς και κείμενα - συνδέσεις και κρίκους που διευκολύνουν τον σπουδαστή να κατανοεί και να επεξεργάζεται το βασικό κείμενο. **Τα παρακείμενα** μπορεί να αποτελούν μη - γλωσσικά ή ημι - γλωσσικά μέρη των κειμένων και αποτελούν υποστηρικτικά στοιχεία της ανάπτυξής τους. Παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατανόηση του λόγου και των οπτικών στοιχείων. Αποτελούνται από φωτογραφίες, γραφήματα, εικόνες, σχήματα και τυπογραφικές ιδιαιτερότητες. **Τα περικείμενα**, τέλος, βρίσκονται διάσπαρτα σε όλο το βασικό κείμενο και αποστολή τους είναι να το εμπλουτίσουν. Πρόκειται κατά μία έννοια για «υπερκείμενα πολλών διαστάσεων» και είναι μελέτες περίπτωσης και παραδείγματα, σενάρια, παράλληλα κείμενα, ανθολόγια και κείμενα αναφοράς, κείμενα σε παράθυρα και επεξηγήσεις, βιβλία για αναλυτικότερη εμβάθυνση των κειμένων.

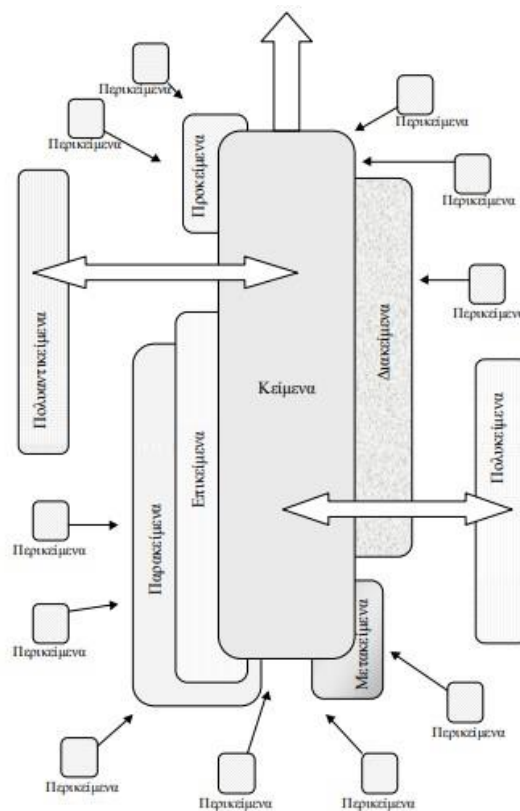

Σχήμα 3 : ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΣΜΗ: διακείμενα – επικείμενα – παρακείμενα – περικείμενα (West-Λιοναράκης, 2001)

ΤΡΙΤΗ ΔΕΣΜΗ – πολυκείμενα – πολυαντικείμενα

Όταν ένας σπουδαστής καλείται να εκπονήσει και να εφαρμόσει μία εργασία/ πρότζεκτ αυτά που μελέτησε και επεξεργάστηκε στη μαθησιακή του πορεία, τα πολυκείμενα είναι τα στοιχεία που δράσουν επικουρικά στην πορεία αυτή. Συγκεκριμένα, πρόκειται για οδηγίες εκπόνησης και κριτήρια αξιολόγησης.

Η χρήση των οπτικοακουστικών η χρήση του διαδικτύου, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η μεταφορά κειμένου, εικόνων και ήχου σε ψηφιακές μονάδες (cd-rom, dvd) και γενικότερα η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για μεταφορά και υποστήριξη της διδακτικής πράξης αποτελούν **τα ποκλυαντικείμενα** και αποτελούν σημαντικότατο μέρος του εκπαιδευτικού υλικού.

Σχήμα 4 : ΤΡΙΤΗ ΔΕΣΜΗ – πολυκείμενα – πολυαντικείμενα (West-Λιοναράκης, 2001)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

1.3 Φιλαναγνωσία

1.3.1 Εννοιολογική οριοθέτηση Φιλαναγνωσίας

Ο όρος «φιλαναγνωσία» παραπέμπει στη θετική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα σε ένα γραπτό κείμενο, στον αναγνώστη αλλά επιπροσθέτως και σε διάφορες δραστηριότητες εκπαιδευτικού χαρακτήρα που έχουν σαν στόχο να διαμορφώσουν την παραπάνω σχέσεις. Πρέπει να τονιστεί ότι για τη διαμόρφωση της σχέσης αυτής είναι απαραίτητο να καλλιεργηθούν κάποιες γνωστικές δεξιότητες καθώς και αισθητικά κριτήρια (Markidis, 2011).

Ο όρος «φιλαναγνωσία» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μία ακριβής γλωσσική επιλογή η οποία αναφέρεται σε ένα μεγάλο αριθμό σημασιών, δράσεων και αξιών. Όλα τα παραπάνω συνδέονται πολύπλευρα, αναφορικά με τη σχέση παιδιών και βιβλίων. Εκ πρώτης όψεως, ο όρος φιλαναγνωσία θα μπορούσε να αποδοθεί με τον περιφραστικό όρο της γαλλικής γλώσσας *aimer lire* που σημαίνει αγάπη για την ανάγνωση, ενώ αντίθετα απέχει από τους όρους της αγγλικής γλώσσας *Literacy, Literatie*. Οι ξενόγλωσσοι αυτοί όροι είχαν ταυτιστεί με τους ελληνικούς όρους *γραμματισμός ή εγγραμματισμός*. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι όροι αυτοί αναφέρονται στις πολυδιάστατες διαδικασίες με τις οποίες ένα παιδί φτάνει στην κατάκτηση του λόγου, μέσω διάφορων νοημάτων και πρακτικών (Καρακίτσιος, 2012).

Για παιδιά μικρότερων ηλικιών χρησιμοποιείται και ο όρος «βιβλιοφιλία», αντιμετωπίζοντας το βιβλίο πολύπλευρα σαν αντικείμενο (Τσιλιμένη 2008, Καρακίτσιος, 2011). Τα παιδιά της πρώιμης παιδικής ηλικίας δένονται με το βιβλίο και επηρεάζονται τόσο από το περιεχόμενο όσο και από την αισθητική του.

Η φιλαναγνωσία δεν είναι μία έννοια την οποία πρέπει να μάθει το παιδί, ούτε πάλι μια δεξιότητα που μπορεί να επιβληθεί η απόκτησή της. Είναι η αλληλεπίδραση ανάμεσα στη φαντασία και στο κείμενο και όχι το αποτέλεσμα της ανάγνωσης ενός βιβλίου. Η όρεξη για διάβασμα δεν μπορεί να δοθεί με κάποιο τρόπο στα παιδιά. Αντίθετα τα βοηθάμε να ανακαλύψουν τα δικά τους κίνητρα για διάβασμα μέσα από μια σειρά αναγνωστικών εμπυρώσεων (Γουλής, 2011).

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

1.3.2 Φιλιαναγνωσία και Σχολείο

Από πάντα υπήρχαν εκπαιδευτικοί που υλοποιούσαν δράσεις φιλιαναγνωσίας με τους μαθητές τους, με στόχο πάντα τη δόμηση μιας σταθερής σχέσης των παιδιών για το διάβασμα καθώς επίσης την καθιέρωση τη ανάγνωσης σαν μία φυσική, καθημερινή τους δραστηριότητα. Ήταν λοιπόν θέμα πρωτοβουλίας των εκπαιδευτικών, αφού δεν υπήρχε ενταγμένη επίσημα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα η αναγκαιότητα της φιλιαναγνωσίας. Η φιλιαναγνωσία λοιπόν σαν μια βιωματική κατάσταση, απασχόλησε την πολιτεία το σχολικό έτος 2011-2012, οπότε και καθιερώθηκε η «Ωρα της Φιλιαναγνωσίας» στην πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Υλοποιήθηκε μόνο σε 961 Σχολεία με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα. Στα υπόλοιπα σχολεία πραγματοποιούνταν σε προαιρετικό επίπεδο στο πλαίσιο του μαθήματος της Ευέλικτης Ζώνης (Τσιαπάση, 2013).

Η σχολική τάξη αποτελείται από πολλούς αναγνώστες οι οποίοι ενδεχομένως μιλούν διαφορετική γλώσσα, έχουν διαφορετικούς χαρακτήρες και οι κουλτούρες τους διαφέρουν. Η σχέση των μαθητών μεταξύ τους αλλά η σχέση τους με το κείμενο επηρεάζει την ανάγνωση μέσα σε μία σχολική τάξη. Μία διαλεκτική σχέση λαμβάνει χώρα ανάμεσα στο στον μαθητή και το κείμενο, αλλά και ανάμεσα στους μαθητές οι οποίοι ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες σχετικά με αυτό. Στο σημείο αυτό καθίσταται καθοριστικός ο ρόλος του εκπαιδευτικού, ο οποίος αναλαμβάνει την ευθύνη να προετοιμάσει τους μαθητές – αναγνώστες σε επίπεδο αισθητικό, κοινωνικό, πολιτισμικό πριν την ανάγνωση και να τους καταστήσει ικανούς να αλληλεπιδράσουν με κείμενα του προσωπικού τους ενδιαφέροντος αλλά και πέρα από αυτό. Με αυτόν τον τρόπο θα τους κάνει να εμβαθύνουν σε κοινωνικά ιστορικά και πολιτιστικά θέματα και αισθητικά ρεύματα που τους ήταν άγνωστα μέχρι τώρα (Κατσίκη-Γκίβαλου, 2008).

Βασικός σκοπός του Δημοτικού Σχολείου είναι η ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών. Πιο συγκεκριμένα η ταυτόχρονη καλλιέργεια των γνωστικών του ικανοτήτων, του συναισθηματικού του κόσμου και της κοινωνικότητάς του. Στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση λαμβάνει το παιδί τα πρώτα και ισχυρά μηνύματα για τις βασικές έννοιες που κυριαρχούν στον πολιτισμό μας στην ανάμεσά μας επικοινωνία. Επίσης στη βαθμίδα αυτή της εκπαίδευσης αναπτύσσονται οι αρχικές απόψεις για τις κοινωνικές σχέσεις και τη θέση του παιδιού στον κόσμο. Ο μαθητής έχει τη δυνατότητα αλλά και πρέπει να έχει την ευκαιρία να δει τον κόσμο ενιαία, αρχικά εμπειρικά και στη συνέχεια με λογική επεξεργασία, αλλά

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

πάντα με στόχο την πολύπλευρη και ισορροπημένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η ανάγνωση που αποτελεί το βασικό συστατικό της εγγραμματοσύνης, είναι ο θεμελιώδης λίθος της μάθησης, της κοινωνικοποίησης και της δια βίου ανάπτυξης του παιδιού. Στην ηλικία αυτή λοιπόν εδραιώνονται οι βάσεις της σχέσης του παιδιού με την ανάγνωση – γραφή και κατά συνέπεια της σχέσης με το βιβλίο. Εξάλλου ένας βασικός στόχος των πρώτων τάξεων του δημοτικού είναι η εκμάθηση γραφής και ανάγνωσης (Αποστολίδου, 2000).

Στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση η λογοτεχνία θα έπρεπε να παίζει πρωτεύοντα ρόλο, όχι μόνο στη διαμόρφωση αλλά και στην πολύμορφη ευαισθητοποίηση του μικρού μαθητή - αναγνώστη. Η λογοτεχνία αντιμετωπίζεται σαν ένα διαφορετικό γνωστικό αντικείμενο, ίσως και περιττό, αφού δεν έχει τη δικιά του θέση στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Απόρροια αυτού είναι πολλές φορές η έλλειψη ετοιμότητας των εκπαιδευτικών να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της διδασκαλίας των λογοτεχνικών κειμένων. Συνέπεια αυτού είναι η ανεπαρκής καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας, η οποία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους στόχους του Δημοτικού Σχολείου (Παπαδάτος, 2009).

Σύμφωνα με το διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών Δημοτικού -Γυμνασίου, τα λογοτεχνικά κείμενα προσεγγίζονται ως είδη ή και επίπεδα, όπως και όλα τα είδη του λόγου. Η λογοτεχνία προσφέρεται σαν μέρος της γλωσσικής διδασκαλίας με σκοπό την εναργέστερη προβολή της δομής, της λειτουργίας και των ορίων της γλώσσας. Είναι αναγκαίο να αποσυνδέεται η διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων από τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος, καθώς ο σημαντικός της ρόλος είναι να καλλιεργήσει την αισθητική του ατόμου και να το ευαισθητοποιήσει απέναντι από τα προβλήματα της ζωής. Τα λογοτεχνικά κείμενα πρέπει να αξιοποιούνται με τη διακειμενική τους προσέγγιση (σύνδεση και σύγκριση με ανάλογα κείμενα), την ερμηνεία με βάση το προκείμενό τους (πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες παραγωγής του κειμένου, την εποχή και τον δημιουργό του), καθώς και σε συνάρτηση με τα στοιχεία της μορφής και της δομής τους. Η λογοτεχνία πρέπει να διδάσκεται στο πλαίσιο των υπόλοιπων μαθημάτων και της σχολικής ζωής. Οποιοδήποτε κείμενο σχολικού εγχειριδίου είναι δυνατόν να συνοδεύεται από ένα λογοτεχνικό κείμενο παρεμφερούς θέματος. Τα παιδιά είναι αναγκαίο να διαπιστώνουν με βιωματικό τρόπο και χωρίς ιδιαίτερες αναλύσεις τα μέσα με τα οποία εκφράζονται τα διαφορετικά είδη τέχνης. Επιπροσθέτως, είναι

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

αναγκαία η σύνδεση της λογοτεχνίας με το παιχνίδι, την ψυχαγωγία, την καλλιέργεια των συναισθημάτων αλλά και με τον προβληματισμό σε διάφορα θέματα. Τα λογοτεχνικά κείμενα που διδάσκονται τα παιδιά, καλό είναι να συνοδεύονται από παιγνιώδεις δράσεις φιλιαναγνωσίας εντός τάξης ή σχολικής βιβλιοθήκης. Ενδεικτικές δράσεις τέτοιου τύπου θα μπορούσαν να είναι διαγωνισμοί ανάγνωσης, βιβλιοπαρουσιάσεις, βιβλιοκουίζ, ανάγνωση βιβλίων σχετικών με την επικαιρότητα ή με πολιτιστικά δρώμενα, βραβεία, θεατρική έκφραση με αυτοσχεδιασμούς και διασκευή σε θεατρικά σενάρια, κόμικς, αφηγήσεις και δημιουργική γραφή. Επίσης θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν εκθέσεις βιβλίου, προσκλήσεις συγγραφέων, διαγωνισμοί εικονογράφησης και βιβλιοδεσίας. Είναι τέλος πολύ σημαντικό να γίνεται η ανάγνωση βιβλίων, κειμένων ή ειδήσεων της επικαιρότητας που έχουν σαν απώτερο σκοπό την κοινωνική ενσωμάτωση όλων των παιδιών ανεξάρτητα από το αν έχουν ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες ή όχι.

Το σχολείο είναι ένας επίσημος κρατικός θεσμός που, εκτός των άλλων, έχει σαν σκοπό να αναπτύξει ολόπλευρα, αρμονικά και με ισορροπία τις ψυχοσωματικές δυνάμεις των μαθητών, με τέτοιο τρόπο ώστε να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν αρμονικά, ανεξάρτητα από το φύλο και τους και την καταγωγή τους.

Είναι αξιοσημείωτο όμως ότι ο σχολικός χρόνος σήμερα έχει διευρυνθεί υπερβολικά σε σχέση με τον ελεύθερο χρόνο. Αυτή η εξέλιξη είναι πολύ πιθανόν να μειώνει τα ποσοστά φιλιαναγνωσίας. Αυτό συμβαίνει επειδή η καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας λαμβάνει χρόνο στον ελεύθερο χρόνο των μαθητών (Μαραγκιουδάκη, 1994).

1.3.3 Καλλιέργεια Φιλιαναγνωσίας

Λέγοντας για κίνητρα της παιδικής φιλιαναγνωσίας, εννοούμε το *ωφέλιμο* και το *ευχάριστο* σε στενή αλληλεπίδραση μεταξύ τους, παρατηρώντας επιπλέον ότι στη δυάδα αυτή των κινήτρων, το ωφέλιμο είναι κατά κάποιο τρόπο το ετεροκαθοριζόμενο σε σχέση με το παιδί, ενώ το ευχάριστο είναι το αυτοκαθοριζόμενο. Επιβάλλεται να συμβαίνει αυτό για να μπορέσει η δυάδα αυτή να λειτουργήσει. Μπορούμε με λίγα λόγια να πούμε στο παιδί τι το ωφελεί, αλλά δεν είναι δυνατό να του πούμε τι το ευχαριστεί (Μερακλής, 1994).

Με βάση τη μελέτη προκύπτει ότι ο καλύτερος τρόπος για να μισήσει ένα παιδί το διάβασμα είναι να υποχρεωθεί να διαβάσει κάτι που έχουν επιλέξει άλλοι, και μάλιστα να

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

συνοδεύεται από δραστηριότητες που παραπέμπουν σε σχολικές δραστηριότητες (Γρόσδος, 2011).

Σύμφωνα με τον Γουλή (2011), υπάρχουν 10 μικρά μυστικά που θα βοηθήσουν το παιδί να αγαπήσει το διάβασμα. Τα μυστικά αυτά συνοψίζονται στα εξής:

- Δεν αφήνουμε να πάει χαμένη καμία ευκαιρία για διάβασμα στο παιδί οποιουδήποτε γραπτού κειμένου, είτε αυτό είναι πρόγραμμα τηλεόρασης είτε μία συνταγή κλπ.
- Αφιερώνουμε σε καθημερινή βάση δεκαπέντε λεπτά για ανάγνωση σε χρόνο που θέλει το παιδί. Αν πρόκειται για παιδί μικρής ηλικίας, το κρατάμε αγκαλιά και διαβάζουμε φωναχτά δείχνοντας τις σειρές του βιβλίου. Αν πρόκειται για μεγαλύτερης ηλικίας παιδί, διαβάζουμε αρχικά εμείς και αφήνουμε το ίδιο να συνεχίσει
- Καθιερώνουμε 10 λεπτά διαβάσματος του αγαπημένου του βιβλίου, λίγο πριν κοιμηθεί
- Ζητάμε από το παιδί να μας «εξυπηρετήσει»... διαβάζοντας μια ιστορία στο μικρότερο αδελφάκι ή σε όποιον άλλο θέλει, ακόμη και σε αγαπημένο αρκουδάκι κλπ.
- Του αφήνουμε σημειώματα σε διάφορα σημεία (τσάντα, ψυγείο κασετίνα...) με όμορφα λόγια ή οτιδήποτε θέλουμε να του πούμε. Σε μεγαλύτερες ηλικίες μπορούμε να συμπεριλάβουμε με φειδώ και οδηγίες
- Δημιουργούμε στο σπίτι ατμόσφαιρα βιβλίου. Αγοράζουμε ή δανειζόμαστε βιβλία που προτιμά, ακόμα κι αν πρόκειται για συλλογή με ανέκδοτα ή οτιδήποτε άλλο του αρέσει. Βλέποντας τους ενήλικες του σπιτιού να διαβάζουν υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες να παρακινηθεί κι αυτό να κάνει το ίδιο
- Γινόμαστε συνδρομητές σε ένα παιδικό περιοδικό το οποίο θα αποτελεί την έκπληξη του μήνα που έρχεται ταχυδρομικώς
- Καθιέρωση τακτικής επίσκεψης στη γειτονική βιβλιοθήκη
- Επινοούμε έναν φανταστικό φίλο ή ζητάμε από ένα αγαπημένο συγγενικό πρόσωπο για να αλληλογραφεί τακτικά με το παιδί
- Παίζουμε παιχνίδια με χρήση λέξεων (σκραμπλ, κρεμάλα...) έχοντας γύρω βιβλία κατάλληλα για ανεύρεση λέξεων (π.χ. λεξικά)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

1.3.4 Εκπαιδευτικοί και Φιλιαναγνωσία

Ο σημαντικότερος διαμεσολαβητής ανάμεσα στο παιδί και στο βιβλίο είναι ο εκπαιδευτικός. Αποστολή του είναι η μετατροπή της αρχικής επαφής παιδιού-βιβλίου σε μια δημιουργική και σταθερή σχέση και στη διαμόρφωση του μικρού «συλλαβίζοντα αναγνώστη» σε παντοτινό φίλο του βιβλίου, το οποίο θα νιώθει σαν μια αναντικατάστατη πηγή γνώσης, αισθητικής, φαντασίας και δημιουργίας. Για να διαδραματίσει το σημαντικό αυτό ρόλο του διαμεσολαβητή με επιτυχία, επιβάλλεται να γνωρίζει καλά τα χαρακτηριστικά των δύο πόλων παιδιού-βιβλίου. Είναι επιβεβλημένη η βαθιά γνώση του βιβλίου και της λογοτεχνίας. Επίσης πρέπει να είναι γνώστης του ρόλου που μπορεί να παίξει η λογοτεχνία τόσο στην καλλιέργεια της γλωσσικής έκφρασης και τον εμπλουτισμό των γνώσεων του παιδιού, όσο και στην αισθητική του καλλιέργεια, την ψυχική του ωρίμανση, την ανάπτυξη της φαντασίας αλλά και την ομαλή του κοινωνικοποίηση. (Κατσίκη-Γκίβαλου, 1994).

Αν ο εκπαιδευτικός περιοριστεί στη γλωσσική έκφραση και στα στενά όρια της ρουτίνας της εκπαιδευτικής του καθημερινότητας, εξαφανίζεται για τον μαθητή η τεράστια ευκαιρία να προσεγγίσει βαθιά τα δημιουργήματα της φαντασίας του λαού ή των ποιητών και των συγγραφέων. Με αυτόν τον τρόπο δυστυχώς η παιδική λογοτεχνία θα αποτελέσει απλά το μέσο για να κατανοήσουν τα παιδιά τη γραμματική και το συντακτικό (Μπούτσικας, 1989). Για να ανταποκριθεί λοιπόν ο εκπαιδευτικός στις απαιτήσεις της σύγχρονης παιδαγωγικής επιστήμης, όσον αφορά τη μάθηση, είναι επιβεβλημένο να έχει και αξιόλογη λογοτεχνική κατάρτιση, αλλά και να ανανεώνει ασταμάτητα τις γνώσεις του για τη λογοτεχνία, με απώτερο στόχο να νιώθει σιγουριά στην τάξη και να κατευθύνει με τον σωστό τρόπο τον διάλογο και τη διδασκαλία (Μπούτσικας, 1989).

Την ενεργοποίηση του παιδιού-αναγνώστη έχει τη δυνατότητα να την προκαλέσει ο διδάσκοντας με τη συζήτηση μέσα στη σχολική αίθουσα, αλλά και με ερωτήσεις και διάφορες δραστηριότητες. Κάποιες από αυτές μπορεί να βρίσκονται στα Ανθολόγια στο τέλος κάθε κειμένου, ενώ άλλες μπορεί να τις επινοήσει ο εκπαιδευτικός σε συνεργασία με τους μαθητές. Οι δραστηριότητες αυτές δε θα πρέπει να αφορούν το αισθητικό κομμάτι του κειμένου, δε θα περιορίζονται υφολογικά εκφραστικά ή δομικά στοιχεία. Μπορεί να έχουν σαν αφετηρία την κατανόηση του κειμένου ή την αναγνώριση της δομής του, να συνεχίζουν με την ανάπλαση και απόδοσή του χωρίς όμως να παραλείπουν να το συσχετίζουν με τη

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

ζωή και την πραγματικότητα του παιδιού. Η εξοικείωση με την πραγματικότητα και ο γόνιμος προβληματισμός που θα προκύψει, πάντα με αφορμή ένα λογοτεχνικό έργο, θα πρέπει να είναι στόχος του δασκάλου, όταν αυτός καταπιάνεται με τη διδασκαλία της λογοτεχνίας (Κατσίκη-Γκίβαλου, 2005).

Ο εκπαιδευτικός είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας και της ανάπτυξης της σχέσης παιδιού βιβλίου, καθώς δίνει κίνητρα και καλλιεργεί τη φιλιαναγνωστική διάθεση του παιδιού (Μαγουλά & Παπαγιαννακοπούλου, 2013).

1.3.5 Βιβλιοθήκη και Φιλιαναγνωσία

Η βιβλιοθήκη, σαν ένας ξεχωριστός χώρος, προσδίδει κινητικότητα στις άλλες βιβλιοθήκες (π.χ. τάξης, σπιτιού κλπ.). Προσδίδει μια όψη ξεκούρασης και δημιουργικότητας στο απαιτητικό σχολικό περιβάλλον. Δεν είναι δυνατόν να μιλάει κανείς για καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας και προώθηση του βιβλίου χωρίς την ύπαρξη μιας βιβλιοθήκης στο σχολικό χώρο. Κυρίως μάλιστα στη σύγχρονη εποχή που το σχολικό πρόγραμμα εμπλουτίζεται έμμεσα ή άμεσα με νέα επιστημονικά αντικείμενα, χωρίς μια ενημερωμένη βιβλιοθήκη, οι γνώσεις που προσφέρονται δεν είναι επαρκείς. Αναμφισβήτητα βέβαια, δεν μπορεί να γίνει λόγος για την προετοιμασία ενός δημιουργικού και κριτικού αναγνώστη χωρίς την ύπαρξη της (Παπαδάτος, 2009).

Μια βιβλιοθήκη εξυπηρετεί όλους τους μαθητές ενός σχολείου χωρίς διακρίσεις σε συννεσταλμένα, ζωηρά, χαρισματικά, αδύναμα, ομαλά ή σε αυτά που αντιμετωπίζουν κάποια προβλήματα. Εμπεριέχει πλούσιο υλικό, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καλύψει πλήρως τις ανάγκες και του πιο απαιτητικού σχολικού προγράμματος. Προσφέρει πλούσιο υλικό για ελεύθερη ανάγνωση. Παρέχει ένα πρόγραμμα διαπαιδαγώγησης και διαμόρφωσης ικανοτήτων των παιδιών για την ανάγνωση κατάλληλων βιβλίων προσαρμοσμένων στην προσληπτικότητα και έφεση κάθε μαθητή. Καλλιεργεί ακόμα την υπεύθυνη στάση του μαθητή απέναντι σε κοινόχρηστα αντικείμενα και στην κοινή ιδιοκτησία. Τον βοηθάει να αναγνωρίζει τα δικαιώματα του άλλου και να τη βάση για να μπορεί να αντιληφθεί τις βασικές δημοκρατικές αρχές. Από την άλλη μεριά προμηθεύει τους εκπαιδευτικούς με χρήσιμο υλικό και λύνει τα τυχόν εμφανιζόμενα στην εκπαιδευτική διαδικασία προβλήματα. Η σχολική βιβλιοθήκη βοηθάει επίσης στη διαμόρφωση του του σχολικού προγράμματος και συνεργάζεται με το διδακτικό προσωπικό για τη διαλογή του

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

υλικού της. Τέλος, διδάσκει σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους τον τρόπο λειτουργίας μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης και των συστημάτων της (Ντελόπουλος, 2006).

Σύμφωνα με τον Παπαδάτο (2009) μια παιδική βιβλιοθήκη μπορεί να λειτουργήσει σαν πολιτιστικό κέντρο, όχι μόνο του σχολείου αλλά και της ευρύτερης περιοχής όπου βρίσκεται. Οι πολυσήμαντοι στόχοι της συνοψίζονται στους εξής:

- *Γνωστικοί-Διδακτικοί*

Τα βιβλία γνώσεων και τα λογοτεχνικά βιβλία βοηθούν έμμεσα τη γνωστική πλευρά της μαθησιακής διαδικασίας. Τα βιβλία γνώσεων από τη μια μεριά χρησιμοποιούνται ενισχυτικά για την κατανόηση και εμβάθυνση ενός γνωστικού αντικείμενου ή ενθαρρύνοντας τους μαθητές να αναζητήσουν τη γνώση στη βιβλιοθήκη της τάξης. Τα λογοτεχνικά από την άλλη μεριά συνεισφέρουν στην περαιτέρω κατανόηση, όταν ακολουθούνται από δραστηριότητες, καλό είναι να είναι παιγνιώδεις και να έχουν σαν στόχο την ενθάρρυνση των μαθητών από τον δάσκαλό τους.

- *Φιλιαναγνωστικοί*

A. Ο ξεχωριστός χώρος της βιβλιοθήκης βοηθάει άμεσα στην ουσιαστική καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με πρωτότυπες δράσεις (δημιουργία ομάδων ανάγνωσης, παιγνιώδεις παρουσιάσεις βιβλίων κ.ά.)

B. Η βιβλιοθήκη σαν ουσιαστικός και συμβολικός χώρος καλλιεργεί μόνιμους, λειτουργικούς και κριτικούς αναγνώστες..

Γ. Επιτυγχάνεται άμεση εξοικείωση με το σχολικό βιβλίο και έμμεση με το εξωσχολικό

- *Βιβλιοφιλικό -Πολιτιστικό-Ψυχαγωγικό-Επικοινωνιακό*

Εκτός από τον αδιαμφισβήτητο ρόλο της, στη σύγχρονη εποχή του διαδικτύου γίνεται σύνδεση της σχολικής βιβλιοθήκης με άλλες (δημοτικές, σχολικές κ.ά.) με στόχο την ανταλλαγή βιβλίων και την πραγματοποίηση εκδηλώσεων πολιτιστικού περιεχομένου. Ένα παράρτημα ψηφιακής βιβλιοθήκης μαζί με την συμβατική, θεωρείται πλέον απαραίτητη

- *Κοινωνικοί*

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Μια σχολική βιβλιοθήκη μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν κέντρο ανάγνωσης για όλη τη γύρω της περιοχή και ακόμα μπορεί να φιλοξενήσει στο χώρο της εκδηλώσεις σχετικές με το βιβλίο

1.3.6 Οικογένεια και Φιλαναγνωσία

Η οικογένεια και το σχολείο, βαδίζοντας σε μία κοινή πορεία με σκοπό την αγωγή, μπορούν σε μεγάλο βαθμό να καλλιεργήσουν τη φιλαναγνωσία, ανεξάρτητα από άλλους παράγοντες. Ο συνδυασμός της προγραμματισμένης δράσης του σχολείου με την παραίνεση προς τους γονείς να υιοθετήσουν συγκεκριμένες πρακτικές, οδηγούν στην ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας (Τσιλιμένη, 2008).

Η οικογένεια αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα που συμβάλλει στην ανάπτυξη της σχέσης του παιδιού με το βιβλίο. Η συστηματική αφήγηση καθώς και η ανάγνωση ιστοριών από κάποιον ενήλικα παίζει πρωτεύοντα ρόλο γενικότερα στη γλωσσική, κοινωνική και γνωστική ανάπτυξη. Αυτό συμβαίνει επειδή η δομή μιας αφήγησης είναι στην ουσία μια λογική ανάγνωσης και συγκρότησης της πραγματικότητας. Η ανάγνωση ή η συνανάγνωση ή ακόμα και η ακρόαση ενός βιβλίου από τον γονέα, βοηθάει στην κατασκευή και στην εξερεύνηση της αλήθειας (Καρακίτσιος, 2011).

Γενικά, ο ρόλος των γονέων είναι καθοριστικός στην ανάπτυξη της καλλιέργειας της φιλαναγνωσίας με το διάβασμα παραμυθιών από την νηπιακή ακόμα ηλικία. Οι γονείς είναι τα πρώτα παραδείγματα για τα παιδιά, αφού δείχνουν με πράξη το ενδιαφέρον τους με την ενεργό συμμετοχή τους στο διάβασμα λογοτεχνικών βιβλίων. Έτσι τα παιδιά παίρνουν τα πρώτα αναγνωστικά ερεθίσματα που αργότερα μετατρέπονται σε εμπειρίες. Η σχέση γονέων και παιδιών αναπτύσσεται διαβάζοντας μαζί και έτσι δημιουργείται ένα θετικό κλίμα για την ανάγνωση βιβλίων. Η ασφάλεια που νιώθει το παιδί, το βοηθά να αρχίσει να εξερευνά και να αποκαλύπτει τον κόσμο γύρω του (Παπαδάτος, 2009).

Πρόσφατες έρευνες επισημαίνουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας σε επίπεδο οικογένειας. Ένα από τους σημαντικότερους παράγοντες είναι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στο περιβάλλον των παιδιών. Αυτά επηρεάζουν τη σχέση παιδιού με το βιβλίο, όχι μόνο με την παρουσία ή όχι στον οικογενειακό χώρο, αλλά πρωτίστως με την καθημερινή τους χρήση από την οικογένεια. Ακόμα ένα παράγοντας είναι η παρουσία των γονέων ως προτύπων ανάγνωσης και γενικότερα το πόσο η ανάγνωση

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

χαρακτηρίζει τη ζωή των μελών της οικογένειας. Αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμα ένας σημαντικός παράγοντας είναι η προώθηση της ανάγνωσης και η αναγνωστική διαπαιδαγώγηση. Σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν όλες οι στάσεις και οι αντιλήψεις που στοχεύουν την υποστήριξη και ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας. Οι γενικότερες συνθήκες της οικογενειακής επικοινωνίας και η διάδραση είναι εξίσου σημαντικοί παράγοντες. Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται η καθημερινή ζωή και η σχέση των μελών, η επικοινωνία, ο διάλογος και ο τρόπος αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου (Φραγκιαδάκη, 2012).

Εν κατακλείδι, θα λέγαμε πως οι γονείς έχοντας συνεχή και ενεργή συμμετοχή στο διάβασμα των παιδιών, δείχνοντας κατανόηση σε τυχόν δυσκολίες που ίσως αντιμετωπίζουν τα παιδιά στην κατάκτηση του μηχανισμού της ανάγνωσης, δείχνοντας υπομονή και αγάπη, κάνοντας ό,τι μπορούν για να αγαπήσει το παιδί το βιβλίο και το διάβασμα και η θετική στάση τους απέναντι στο βιβλίο, αποδεικνύονται σημαντικοί παράγοντες για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας στα παιδιά (Μαλαφάντης, 2005).

1.3.6 Νέες Τεχνολογίες και Φιλιαναγνωσία

Η Τεχνολογία είναι σε θέση να διευκολύνει άμεσα την αλλαγή στην εκπαίδευση, να αναβαθμίσει το εκπαιδευτικό σύστημα και να το προσαρμόσει στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς. Ταυτόχρονα, οι ΤΠΕ και η ένταξή τους στην εκπαίδευση μπορούν να διευκολύνουν το εκπαιδευτικό έργο με τέτοιο τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών (Κωνσταντίνου, 2005).

Η χρήση των ΤΠΕ είναι η δημιουργία ενός ανοικτού και ευέλικτου περιβάλλοντος μάθησης το οποίο έχει ως επίκεντρο το παιδί και όχι τον εκπαιδευτικό. Σε αυτό το περιβάλλον ο ηλεκτρονικός υπολογιστής θα παίζει τον ρόλο του βοηθού του μαθητή προσφέροντας γνώσεις, βοήθεια και γενικά κίνητρα για μάθηση και επικοινωνία (Ρετάλης, 2005).

Το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών δίνει έμφαση στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Παλαιότερα υπήρχε μία σθεναρή αντίσταση η διδασκαλία της λογοτεχνίας με τη χρήση ΤΠΕ. Η τέχνη της Λογοτεχνίας αντιμετωπιζόταν ως μία υψηλή τέχνη του πνεύματος που καμία σχέση δε θα μπορούσε να έχει με τη λογοτεχνία. Υπήρχε μία άγριη αντιπαράθεση τέχνης τεχνολογίας.

Σύμφωνα επίσης με το Νέο Πρόγραμμα σπουδών, αν δεχτούμε ότι η Λογοτεχνία είναι μέσο για την ένταξη των μαθητών στον πολιτισμό για τη ζύμωσή τους με τα σύγχρονα

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

προβλήματα και για να δουν με κριτική και δημιουργική ματιά τον πολιτισμό, οι ΤΠΕ στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης παιδαγωγικής πρότασης για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας θα περιλαμβάνει τους εξής στόχους:

- Να πολλαπλασιάσει τους διαθέσιμους μαθησιακούς πόρους που έχει στη διάθεσή του τώρα ο/η εκπαιδευτικός και το μαθητικό κοινό
- Να ενδυναμώσει την αυτοπεποίθηση του/της εκπαιδευτικού προσφέροντάς του/της ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διδασκαλίας της λογοτεχνίας στο οποίο θα εντάσσεται ομαλά και με συνέπεια η χρήση των ΤΠΕ
- Να ενδυναμώσει την αυτοπεποίθηση του μαθητή και της μαθήτριας στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης, έκφρασης και επικοινωνίας των προσωπικών του ερμηνειών για τα λογοτεχνικά κείμενα
- Να διευρύνει το πολιτισμικό υπόβαθρο του μαθητή και της μαθήτριας προσφέροντας γνώσεις, πληροφορίες, εικόνες, ακούσματα, με άλλα λόγια, εμπειρίες που θα τον βοηθήσουν να διαμορφώσει προσωπικές ερμηνείες για το λογοτεχνικό κείμενο
- Να φέρει σε επαφή το μαθητικό κοινό με πολύ περισσότερα λογοτεχνικά κείμενα από αυτά που είναι διαθέσιμα στα σχολικά ανθολόγια
- Να δώσει τις δυνατότητες στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν την κατασκευή των λογοτεχνικών κειμένων, επεμβαίνοντας σ' αυτά με τροποποιήσεις και πειραματιζόμενοι/ες με τη δημιουργική γραφή
- Να προωθήσει νέους τρόπους συνεργασίας των μαθητών και μαθητριών μεταξύ τους στην κατεύθυνση της διαπραγμάτευσης και συνοικοδόμησης του νοήματος (forum, blog, facebook, twitter, wikis)
- Να αναπτύξει τις συνθετικές και κριτικές ικανότητες των μαθητών και μαθητριών με διαθεματικές εργασίες, πολυμεσικά παρουσιασμένες

Αν θέλουμε λοιπόν να αναπτύξουμε στα παιδιά την φιλαναγνωσία, είμαστε υποχρεωμένοι να το κάνουμε σεβόμενοι τους δικούς τους επικοινωνιακούς όρους, τα υπερμέσα και το διαδίκτυο, έχοντας πάντα υπόψη ότι οι συμβάσεις και τα γνωρίσματα των μέσων που κυριαρχούν κατά καιρούς διαμορφώνουν τα προϊόντα πολιτισμού με τους αποδέκτες τους, αλλά και δείχνουν τον τρόπο που κατανοούμε

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

τον ίδιο μας τον εαυτό, την πραγματικότητα και φυσικά τη λογοτεχνία (Χριστοδουλίδου & Μουλά, 2013).

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

2. Θεωρητικά Πλαίσια Σχεδιασμού Περιεχομένου Ηλεκτρονικής Μάθησης

2.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει περιγραφή κάποιων θεωρητικών πλαισίων που εστιάζουν στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού ηλεκτρονικής μάθησης. Συγκεκριμένα θα γίνει παρουσίαση στα μοντέλα ηλεκτρονικής μάθησης των :

- Salmon_2004_ E-Moderating
- Mayes_Fowler_1999 conceptual learning
- Laurillard_2002_Conversational Framework

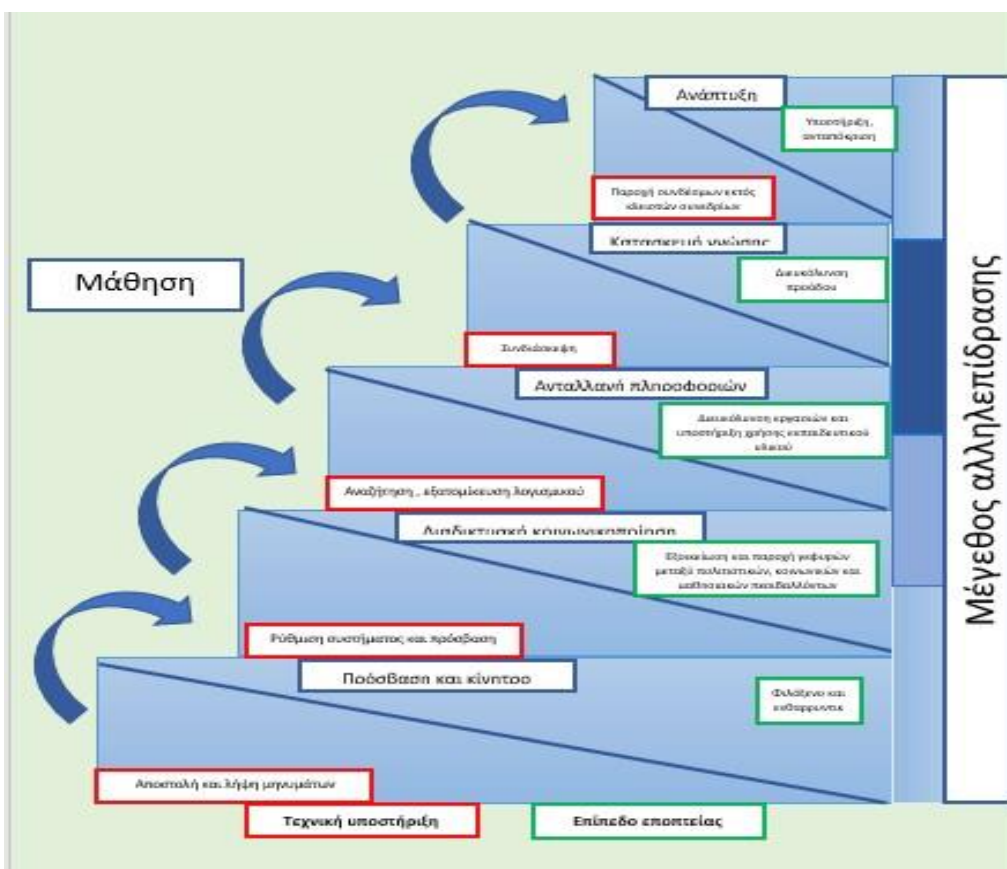
2.2 Μοντέλο των πέντε σταδίων του Salmon

Σύμφωνα με τον Salmon (2004), η μάθηση περιλαμβάνει πολλά περισσότερα από μία απλή εργασία (δραστηριότητα) μπροστά από ένα υπολογιστή. Η πρόσβαση και η ικανότητα των συμμετεχόντων να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη συμμετοχή σε ένα μάθημα εξ αποστάσεως. Αυτό είναι το πρώτο στάδιο. Στη συνέχεια, στο δεύτερο στάδιο, οι συμμετέχοντες καθιερώνουν τις διαδικτυακές τους ταυτότητες και βρίσκουν άλλα άτομα με σκοπό την αλληλεπίδραση. Στο τρίτο στάδιο οι συμμετέχοντες ανακαλύπτουν και ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους σχετικά με το μάθημα. Μέχρι και το τρίτο στάδιο υπάρχει συνεργασία των συμμετεχόντων με σκοπό την υποστήριξη των στόχων του καθενός. Στο τέταρτο στάδιο λαμβάνουν χώρα συζητήσεις σχετικές με το μάθημα και η αλληλεπίδραση προωθεί τη συνεργατικότητα και η επικοινωνία στηρίζεται σε κοινές αντιλήψεις. Στο πέμπτο και τελευταίο στάδιο οι συμμετέχοντες αναζητούν περισσότερα οφέλη από το σύστημα, τα οποία θα τους βοηθήσουν στην επίτευξη των προσωπικών τους στόχων, να βρουν τρόπο να ενσωματώσουν τις άλλες μορφές μάθησης στη διαδικτυακή μάθηση και να προβληματιστούν σχετικά με τη μαθησιακή διαδικασία.

Κάθε στάδιο απαιτεί από τους συμμετέχοντες να κατέχουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες, οι οποίες παρουσιάζονται στη θέση κάτω αριστερά του σχεδιαγράμματος των πέντε σταδίων που παρατίθεται παρακάτω. Κάθε στάδιο απαιτεί διαφορετικό βαθμό εποπτείας, ο οποίος εμφανίζεται στην θέση πάνω δεξιά κάθε σταδίου. Στη δεξιά πλευρά του σχεδιαγράμματος υπάρχει μία κάθετη μπάρα, η οποία υποδηλώνει πόσο έντονη είναι η

αναμενόμενη αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων σε κάθε στάδιο. Αναλυτικότερα, στο πρώτο στάδιο υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ ενός ή δύο ατόμων, στο δεύτερο ο αριθμός των ατόμων που αλληλοεπιδρούν και η συχνότητα αλληλεπίδρασης αυξάνονται σταδιακά. Συχνά όμως στο πέμπτο στάδιο παρατηρείται στροφή περισσότερο σε ατομικές αναζητήσεις.

Κατά τη διάρκεια των πέντε σταδίων η αλληλεπίδραση, οι πληροφορίες και τα μηνύματα που ανταλλάσσουν οι συμμετέχοντες ποικίλουν. Αν έχουν την κατάλληλη ψηφιακή υποδομή, την κατάλληλη εποπτεία καθώς και το κίνητρο για τη συμμετοχή τους στη διαδικτυακή μάθηση θα περάσουν και από τα πέντε στάδια. Ενδιαφέρον παρουσιάζεται στο ότι ο κάθε συμμετέχων θα μπορεί να προχωράει με τους δικούς του ρυθμούς σε κάθε στάδιο. Το μοντέλο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα διαδικτυακά λογισμικά. Οι έμπειροι συμμετέχοντες που χρησιμοποιούν κάποιο νέο γι' αυτούς λογισμικό, έχουν την τάση να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στα δύο πρώτα στάδια. Στη συνέχεια όμως η πορεία τους προς τα επόμενα στάδια είναι πιο σύντομη.

Σχήμα 5 : Μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης στο διαδίκτυο (Salmon, 2004)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Παρακάτω θα γίνει αναλυτικότερη αναφορά στα πέντε προαναφερθέντα στάδια:

ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΔΙΟ : Πρόσβαση και κίνητρο (access and motivation)

Απαραίτητη προϋπόθεση για το πρώτο στάδιο είναι η πρόσβαση στο διαδίκτυο. Επιπροσθέτως, μια άλλη βασική προϋπόθεση είναι να υπάρχει κίνητρο από την πλευρά των εκπαιδευομένων για να αφιερώσουν χρόνο και να καταβάλλουν προσπάθεια. Από την άλλη πλευρά οι διδάσκοντες θα πρέπει να είναι σίγουροι ότι οι διδασκόμενοι:

- Είναι ενήμεροι για τη διαθεσιμότητα και τα οφέλη του συστήματος
- Έχουν τον κατάλληλο εξοπλισμό κι έχουν εγκαταστήσει το κατάλληλο λογισμικό
- Έχουν κωδικούς πρόσβασης
- Έχουν πρόσβαση στα διαδικτυακά μαθήματα, όταν αυτά λαμβάνουν χώρα

Γενικά, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν συνεχή υποστήριξη σε τεχνικά θέματα καθώς και ενθάρρυνση κατά τη διάρκεια ολόκληρου του πρώτου σταδίου.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΔΙΟ : Διαδικτυακή κοινωνικοποίηση (online socialization)

Στο δεύτερο στάδιο οι συμμετέχοντες συνηθίζουν την παρουσία τους στο νέο διαδικτυακό περιβάλλον. Υπάρχουν δύο κίνητρα για να συνεργαστούν ομάδες ανθρώπων. Το ένα είναι το προσωπικό συμφέρον και το άλλο το κοινό συμφέρον. Το πρώτο πηγάζει από εξωγενείς παράγοντες, ενώ το δεύτερο απαιτεί εμπιστοσύνη και αμοιβαίο σεβασμό. Από την αρχή του δεύτερου σταδίου, οι συντονιστές θα πρέπει να επιδιώξουν ένα κλίμα οικειότητας της διαδικτυακής ομάδας με βάση τον σεβασμό και την υποστήριξη του ενός προς τον άλλο και να μην περιορίζονται στην επίτευξη των προσωπικών τους στόχων. Με τον τρόπο αυτό θα αναδυθούν εγγενή κίνητρα και θα προωθηθεί η μάθηση. Οι συντονιστές πρέπει πραγματικά να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητές τους για να εξασφαλίσουν ότι οι συμμετέχοντες έχουν την αίσθηση της κοινότητας. Οι ομαδικές διαδικτυακές συζητήσεις δείχνουν πόσο γρήγορα και εύκολα μπορεί να αναπτυχθεί η ομαδική σκέψη και η κοινή κατανόηση. Δεν πρέπει να παραλειφθεί ότι οι συμμετέχοντες κάποιες φορές αντιμετωπίζουν δυσκολίες αναφορικά με τον τόπο και τον χρόνο που λαμβάνει χώρα η εκπαιδευτική διαδικασία.

Αυτό το στάδιο τελειώνει όταν οι συμμετέχοντες αρχίζουν να νιώθουν πιο άνετα και να μοιράζονται δείγμα της δουλειάς τους. Επίσης, οι συντονιστές θα πρέπει να είναι σίγουροι ότι η κοινωνική πλευρά της εκπαιδευτικής διαδικασίας θα συνεχίσει να υπάρχει για όσους

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

θέλουν να την χρησιμοποιήσουν, με την ύπαρξη ενός χώρου στον οποίο θα μπορούν να αλληλοεπιδρούν μετά το πέρας των μαθημάτων.

ΤΡΙΤΟ ΣΤΑΔΙΟ : Ανταλλαγή πληροφοριών (information exchange)

Εάν το δεύτερο στάδιο ήταν επιτυχές, οι συμμετέχοντες θα έχουν προχωρήσει πέρα από το να βλέπουν το σύστημά ως ένα "πρόχειρο" εργαλείο πληροφορικής και θα το βλέπουν ως ένα ενεργό και ζωντανό ανθρώπινο δίκτυο. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της διαδικτυακής εργασίας είναι ότι το σύστημα παρέχει σε όλους τους συμμετέχοντες πρόσβαση σε πληροφορίες με τον ίδιο τρόπο. Στο τρίτο στάδιο, αρχίζουν να εκτιμούν το ευρύ φάσμα των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο.

Οι ανταλλαγές πληροφοριών επιτυγχάνονται πολύ ελεύθερα στα μηνύματα, καθώς το «κόστος» της απάντησης σε ένα αίτημα για πληροφορίες είναι αρκετά χαμηλό. Οι συμμετέχοντες ενθουσιάζονται για την άμεση πρόσβαση και τη γρήγορη ανταλλαγή πληροφοριών. Κάποιες φορές προβληματίζονται με τον όγκο των πληροφοριών που γίνονται ξαφνικά διαθέσιμες. Οι συντονιστές μπορούν να τους βοηθήσουν να γίνουν ανεξάρτητοι, να έχουν αυτοπεποίθηση και να νιώθουν ενθουσιασμό με τη διαδικτυακή εργασία σε αυτό το στάδιο.

Κρίσιμο σε αυτό το στάδιο είναι, ο κάθε συμμετέχων να έχει έναν ρόλο να παίζει και συμμετέχει ενεργά. Για τους συμμετέχοντες η μάθησή τους απαιτεί δύο είδη αλληλεπίδρασης: αλληλεπίδραση με το περιεχόμενο του μαθήματος και αλληλεπίδραση με άτομα, δηλαδή με τον ή τους ηλεκτρονικούς συντονιστές και άλλους συμμετέχοντες.

Η τελική ανατροφοδότηση και η αξιολόγηση μπορούν να εισαχθούν στο τρίτο στάδιο, ειδικά εάν ταυτίζονται με τις διαδικτυακές διαδικασίες και τα επιτεύγματα.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΣΤΑΔΙΟ : κατασκευή γνώσης (knowledge construction)

Σε αυτό το στάδιο, οι συμμετέχοντες αρχίζουν να αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους με πιο ανοιχτούς και συμμετοχικούς τρόπους. Διατυπώνουν και γράφουν τις ιδέες τους και όσα κατανόησαν. Διαβάζουν μηνύματα από άλλους συμμετέχοντες και απαντούν σε αυτά συχνά και πολλές φορές με επιτυχία. Καθώς οι συναντήσεις λαμβάνουν χώρα και επεκτείνονται, πολλοί (αλλά όχι όλοι) συμμετέχοντες, παίρνουν μέρος σε κάποια πολύ ενεργή μάθηση, ειδικά μέσω της διεύρυνσης των δικών τους απόψεων και της εκτίμησης των διαφορετικών προοπτικών. Η κατανόηση των εννοιών και των θεωριών των συμμετεχόντων ενισχύεται

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

μέσω της συζήτησης και με παραδείγματα που προωθούνται από άλλους συμμετέχοντες. Μόλις ξεκινήσει αυτή η διαδικασία, έχει τη δική της δυναμική.

Τα ζητήματα που μπορούν να αντιμετωπιστούν καλύτερα από τους διαδικτυακούς συμμετέχοντες σε αυτό το στάδιο είναι αυτά που δεν έχουν σωστές ή προφανείς απαντήσεις, ή αυτά που πρέπει να κατανοήσουν ή μια σειρά από ιδέες ή προκλήσεις.

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι διαδικτυακές τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα «κατασκευής» γνώσης και όχι μόνο διάδοσης πληροφοριών.

ΠΕΜΠΤΟ ΣΤΑΔΙΟ: ανάπτυξη (development)

Στο πέμπτο στάδιο, οι συμμετέχοντες γίνονται υπεύθυνοι για τη δική τους μάθηση μέσω ευκαιριών που δίνονται εξ αποστάσεως και χρειάζονται λιγότερη υποστήριξη. Διαφορετικές δεξιότητες αναδύονται σε αυτό το στάδιο. Πρόκειται για την κριτική σκέψη και την ικανότητα να αμφισβητεί κανείς τα μέχρι τώρα δεδομένα. Σε αυτό το στάδιο οι συμμετέχοντες αρχίζουν να αμφισβητούν τις βάσεις του συστήματος και απαιτούν καλύτερη πρόσβαση, ταχύτερες αποκρίσεις ή πλουσιότερο λογισμικό. Σε αυτό το στάδιο, ωστόσο, οι συμμετέχοντες βρίσκουν τρόπους διαχείρισης του χιούμορ και τις πιο συναισθηματικές πτυχές της γραφής και της αλληλεπίδρασης. Οι έμπειροι συμμετέχοντες συχνά γίνονται πολύ χρήσιμοι ως οδηγοί για νεοεισερχόμενους στο σύστημα. Πράγματι, λίγοι που δυσανασχετούν με την «παρέμβαση», επιθυμούν να ξεκινήσουν τις δικές τους διασκέψεις και ζητούν από τους μέχρι τώρα συντονιστές να αποσυρθούν. Οι συμμετέχοντες μερικές φορές είναι αρκετά σίγουροι για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν έναν συντονιστή, όταν οι παρεμβάσεις του/της φαίνονται άχρηστες ή παράταιρες. ορισμένοι συντονιστές ανησυχούν φυσικά ή αναστατώνονται για αυτό, καθώς οι ρόλοι τους είναι δύσκολο να διαπραγματευτούν τις θέσεις.

2.3 Μαθαίνοντας την τεχνολογία και τη χρησιμότητά της: ένα πλαίσιο για την κατανόηση της μάθησης των Mayes και Fowler

Σύμφωνα με τους Mayes και Fowler (1999), η χρησιμότητα του εκπαιδευτικού λογισμικού δεν μπορεί να μετρηθεί με τους ίδιους όρους όπως σε άλλα μαθησιακά πλαίσια. Αυτό συμβαίνει επειδή η κατανόηση είναι αυτή που οδηγεί στη μάθηση. Παρά το γεγονός ότι αυτό επιτυγχάνεται με την διενέργεια εργασιών οι οποίες όμως πρέπει να είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να υποστηρίζουν διαφορετικά είδη μάθησης, η κατανόηση των μαθημάτων προσεγγίζεται μέσα από ένα πλαίσιο μάθησης με συγκεκριμένη δομή. Η

εννοιολογική μάθηση χαρακτηρίζεται ως ένας κύκλος που περιλαμβάνει τρία στάδια τα οποία οι μελετητές ορίζουν ως **εννοιολόγηση , κατασκευή και διάλογο.**

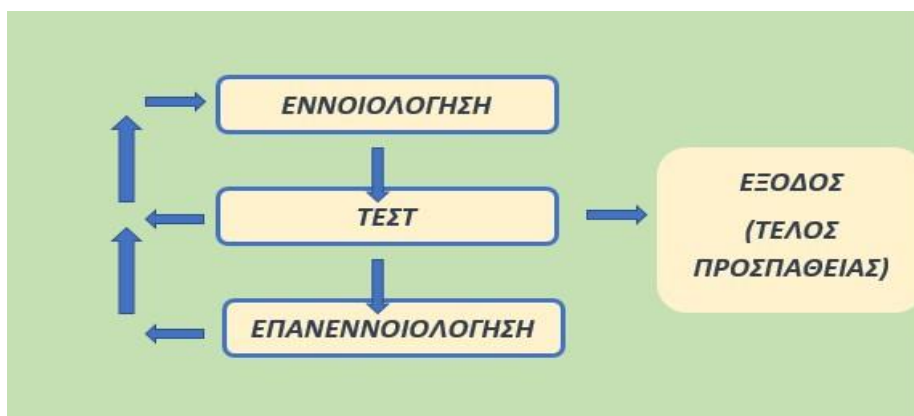
Γενικά

Τα περισσότερα λογισμικά έχουν σαν βασική προϋπόθεση την ευχρηστία. Ωστόσο σε κάποιες εκπαιδευτικές εφαρμογές η υπερβολική ευχρηστία δεν συμβάλλει απαραίτητα στην μάθηση, καθώς το λογισμικό πρέπει να κάνει τον εκπαιδευόμενο να σκέφτεται.

Τα συστήματα που χρησιμοποιούνται ως τώρα, περιλαμβάνουν την αξιολόγηση της προϋπάρχουσας γνώσης του χρήστη. Με τον ίδιο τρόπο, το αποτελεσματικό εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει πληροφορίες που είναι κατανοητές για το χρήστη. Η προσπάθεια μάθησης που δεν βασίζεται στη προϋπάρχουσα γνώση είναι μια εργασία χωρίς νόημα. Με τον ίδιο τρόπο η προσπάθεια χρήσης της τεχνολογίας χωρίς το προαπαιτούμενο υπόβαθρο, οδηγεί σε αποτυχία χρήσης του υλικού.

Ο κύκλος μάθησης

Είναι χρήσιμο να περιγράψουμε την εννοιολογική μάθηση σαν ένα κύκλο. Η μάθηση θεωρείται συχνά ως μία ξεχωριστή δραστηριότητα, ωστόσο αυτό είναι παραπλανητικό, καθώς πρόκειται για μια διαδικασία συνεχούς ανάπτυξης σε διάφορους τομείς. Η έννοια της συνεχούς ανάπτυξης περιλαμβάνει τον επαναλαμβανόμενο έλεγχο της γνώσης που έχει κατατεθεί. Η επαρκής κατανόηση απαιτεί έλεγχο με κριτήρια, εσωτερικά ή εξωτερικά (μετά από αξιολόγηση).

Σχήμα 6 : Περιγραφή πρώτης τάξης εννοιολόγησης (Mayes & Fowler, 1999)

Το σχήμα 2 περιγράφει τη μάθηση σαν μια κυκλική δυναμική διαδικασία ανατροφοδότησης.

Στηριζόμενοι σε αυτό , πρέπει να γίνει επεξεργασία της επανενηνοιολόγησης. Υπάρχουν δύο σημαντικές διαδικασίες για την ανάπτυξη της εννοιολόγησης. Απ' τη μία μεριά είναι οι επιδόσεις των μαθητών στα καθήκοντα τους που οδηγούν στη μάθηση και απ' την άλλη η εφαρμογή της αναπτυσσόμενης εννοιολόγησης σε νέα πλαίσια (επαενηνοιολόγηση).

Πιο αναλυτικά:

Ενηνοιολόγηση (Conceptualization):

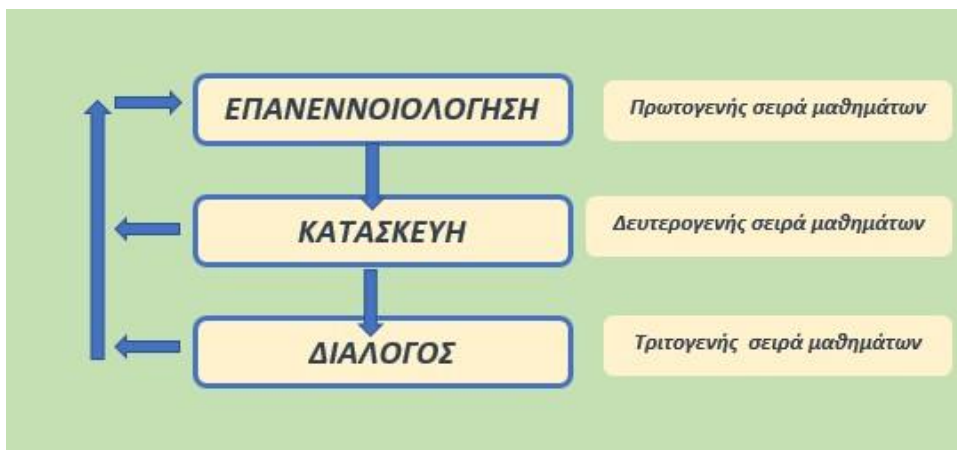
Είναι η πρώτη επαφή των εκπαιδευόμενων με την καινούρια έννοια. Εκεί υπάρχει σύνδεση της προϋπάρχουσας γνώσης με την καινούρια.

Κατασκευή (Construction):

Είναι η διαδικασία κατά την οποία ο διδασκόμενος οικοδομεί και συνδέει τις παραπάνω έννοιες μέσα από τη χρήση τους σε σημαντικές εργασίες. Παραδοσιακά τέτοιες εργασίες είναι προετοιμασία παρουσιάσεων, συγγραφή κειμένων. Τα αποτελέσματα της παραπάνω διαδικασίας είναι εκθέσεις, δοκίμια, σημειώσεις, φυλλάδια και διάφορα άλλα.

Εφαρμογή (Application)

Είναι ο έλεγχος και ο συντονισμός των εννοιολογήσεων μέσω της χρήσης σε εφαρμοσμένα πλαίσια. Στην εκπαίδευση όμως, στόχος είναι η κατανόηση συχνά αφηρημένων εννοιών. Θα μπορούσαμε λοιπόν να χαρακτηρίσουμε σαν διάλογο το στάδιο αυτό. Οι εννοιολογήσεις αυτές αξιολογούνται και αναπτύσσονται περισσότερο με την αλληλεπίδραση τόσο με τους εκπαιδευτές όσο και με τους άλλους εκπαιδευόμενους και στο πλαίσιο προβληματισμού σχετικά με αυτές.

Σχήμα 7 : Ο κύκλος (επανα)εννοιολόγησης ή μάθησης (Mayes & Fowler, 1999)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Για τη περαιτέρω κατανόηση του παραπάνω σχήματος παρουσιάζεται μια ταξινόμηση, η οποία βασίζεται τόσο στον τρόπο δημιουργίας του μαθήματος όσο και στην κατάταξη του στους διάφορους τύπους μάθησης.

Πιο αναλυτικά:

Πρωτογενής σειρά μαθημάτων (primary courseware):

Είναι εκπαιδευτικό λογισμικό που προορίζεται κυρίως για την παρουσίαση του μαθησιακού αντικειμένου. Συνήθως συντάσσεται από ειδικούς στο κάθε θεματικό πεδίο. Το πρωτογενές εκπαιδευτικό πρόγραμμα θεωρείται προϊόν κατάλληλο για δημοσίευση και ευρεία διανομή.

Η δευτερογενής σειρά μαθημάτων (secondary courseware):

Περιγράφει το περιβάλλον και τα εργαλεία με τα οποία ο εκπαιδευόμενος κάνει τις εργασίες που του ανατίθενται το αποτέλεσμα των οποίων μπορεί να είναι ποικίλης ποιότητας .

Τριτογενής σειρά μαθημάτων (tertiary courseware):

Τα τριτογενή προγράμματα αφορούν το υλικό που παρήγαγαν οι προηγούμενοι εκπαιδευόμενοι μέσα από τη συζήτηση και αξιολόγηση των εργασιών τους. Μπορεί να αποτελείται από διαλόγους μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, συζητήσεων με ομότιμους, η από τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων. Ένα είδος τριτογενούς υλικού θα συγκεντρωθεί από τις ερωτήσεις, τις απαντήσεις και τις συζητήσεις που θα λάβουν χώρα σε μία διαδικτυακή συνάντηση .

2.4 Ένα πλαίσιο συνομιλίας για την αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών μάθησης της Dianna Laurillard

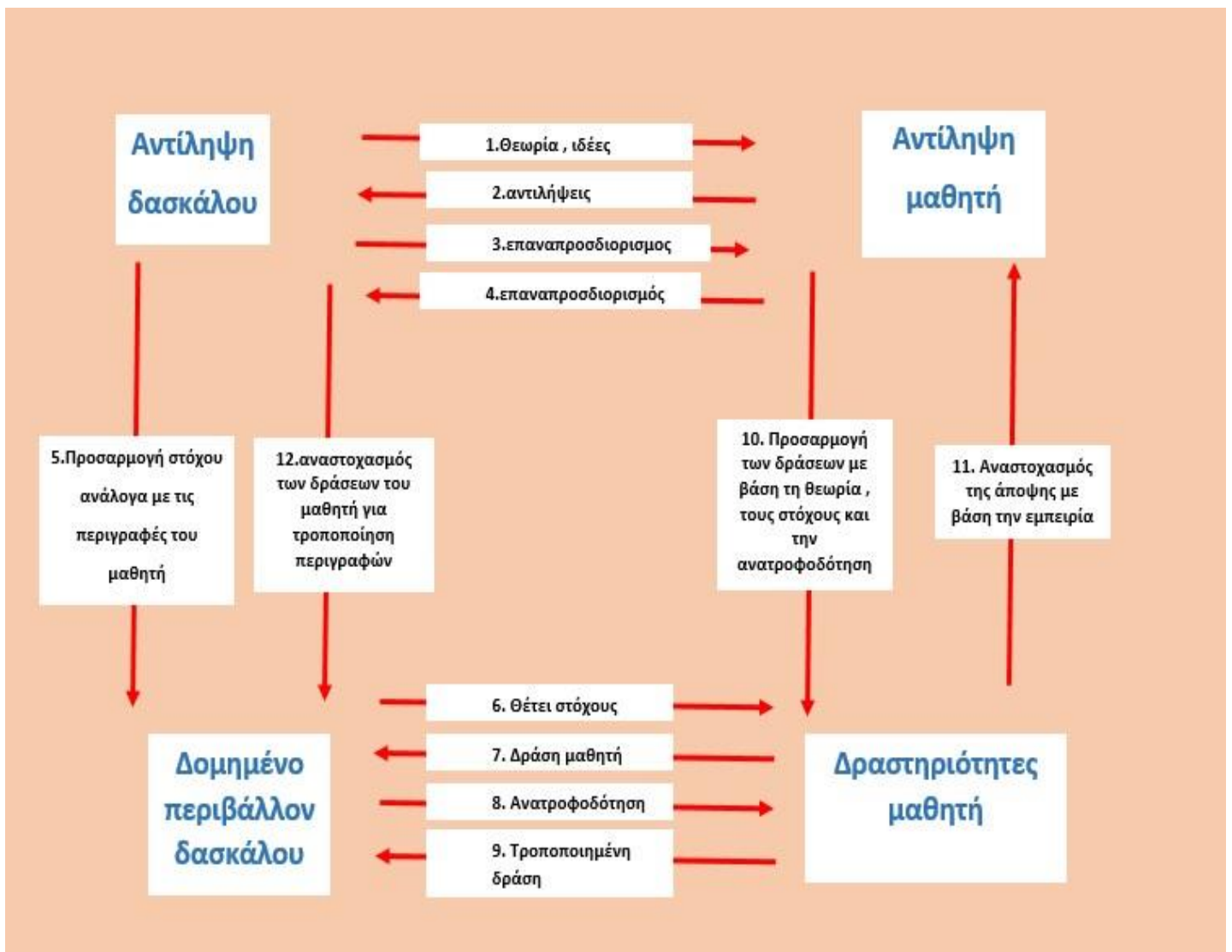
Η Diana Laurillard (2002), ασχολήθηκε με τη διαδικασία της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με την άποψή της, η παιδαγωγική διαδικασία λαμβάνει χώρα ανάμεσα στον μαθητή και στον κόσμο με διαμεσολαβητή τον δάσκαλο. Η στρατηγική διδασκαλίας πρέπει να βασίζεται στους παρακάτω παράγοντες:

Συγκεκριμένα :

- Πρέπει να λειτουργεί σαν ένας συνεχής διάλογος
- Ο διάλογος αυτός πρέπει να είναι ελεύθερος, προσαρμοστικός, διαδραστικός και στοχαστικός

- Πρέπει να είναι σχετικός με το θέμα που εξετάζεται
- Να είναι επίσης σχετικός με τις δραστηριότητες του μαθητευόμενου

Η προοπτική για μάθηση και διδασκαλία λοιπόν ορίζεται σαν ένα πλαίσιο διαλόγου. Το παρακάτω σχεδιάγραμμα προσφέρει μία εναλλακτική μορφή αναπαράστασης των παραπάνω περιγραφών. Το πλαίσιο αυτό ονομάστηκε πλαίσιο συνομιλίας λόγω της διαλογικής του μορφής.

Σχήμα 8: Το πλαίσιο συνομιλίας, διευκρινίζοντας τις απαραίτητες δραστηριότητες για την ολοκλήρωσή του (Laurillard, 2002)

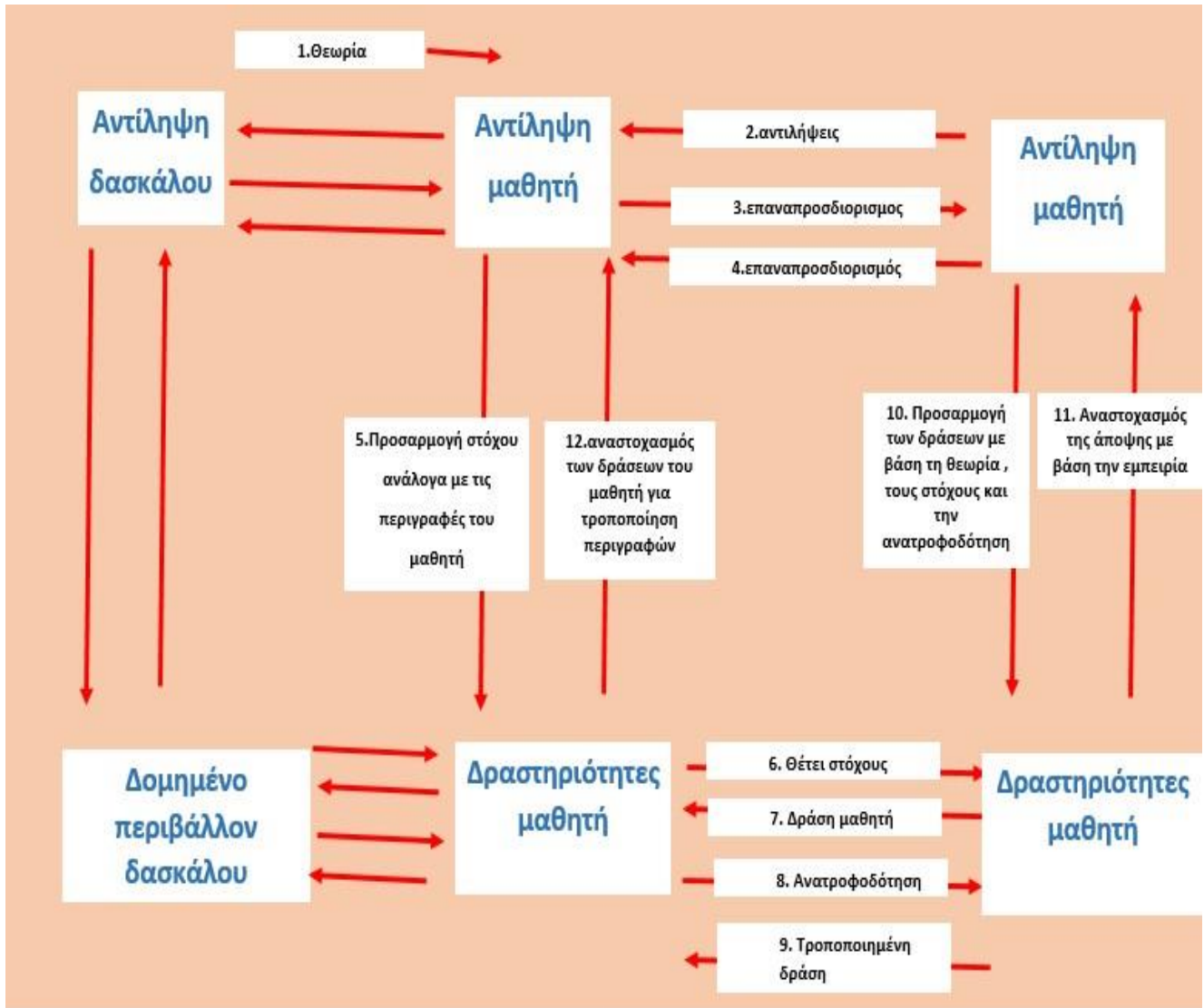
Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Πιο αναλυτικά:

Ο εκπαιδευτής και ο εκπαιδευόμενος αναπαριστώνται στο διάγραμμα να αλληλοεπιδρούν μέσα από κάποιο μέσο είτε πρόκειται για πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, είτε μέσω αλληλογραφίας, είτε με συνδυασμό των διαφόρων μέσων. Ο εκπαιδευτής και ο εκπαιδευόμενος ενεργούν με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί για το θέμα με το οποίο ασχολούνται και με τις δράσεις που πρέπει να πραγματοποιήσουν. Τα «βέλη» αντιπροσωπεύουν τις δραστηριότητες μάθησης και διδασκαλίας που αποτελούν τη διαλογική σχέση των συμμετεχόντων. (1-4) Η ελεύθερη διαδικασία αναπαριστάται σε μία σειρά δραστηριοτήτων από τους συμμετέχοντες, σε επίπεδο περιγραφών των στόχων προσδιορίζουν και επαναπροσδιορίζουν την αντίληψή τους σχετικά με τους στόχους αυτούς. (5 και 10) Εδώ αναπαρίσταται η διαδικασία προσαρμογής σαν δραστηριότητες εσωτερικής διεργασίας για τους δύο συμμετέχοντες. Καθένας από αυτούς πρέπει να προσαρμόζει τις ενέργειές του πάνω στο θέμα με το οποίο ασχολείται σαν αποτέλεσμα της προηγούμενης διαδικασίας. (6-9) Η διαδικασία αλληλεπίδρασης αναπαρίσταται σαν μία σειρά δραστηριοτήτων από τους δύο συμμετέχοντες, σχετικών με το θέμα στοχεύοντας στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, δίνοντας ανατροφοδότηση με βάση τους στόχους και πράττοντας κυρίως με βάση αυτή. (11 και 12) Η διαδικασία αναστοχασμού αναπαρίσταται ως μία σειρά από εσωτερικές διεργασίες των δύο συμμετεχόντων, καθένας από τους οποίους στοχάζεται την προηγούμενη αλληλεπίδραση προκειμένου να επαναπροσδιορίσει τις αντιλήψεις του σχετικά με τους στόχους που έχουν τεθεί.

Το παρακάτω σχήμα μας περιγράφει πώς θα μπορούσε να ερμηνευτεί το πλαίσιο συνομιλίας για μια μάθηση μέσω διάλεξης, όπου ο εκπαιδευτής έχει λίγες ευκαιρίες να κάνει κάτι παραπάνω από μία απλή παράδοση του θέματος με το οποίο ασχολούνται. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες για την ολοκλήρωση της μαθησιακής διαδικασίας πρέπει να προέρχονται από τον εσωτερικό διάλογο του ίδιου του εκπαιδευόμενου.

Για να λάβει χώρα η μαθησιακή διαδικασία, η βασική δομή του πλαισίου διαλόγου πρέπει να παραμείνει άθικτη. Ο διάλογος πρέπει να διεξαχθεί κάπου, οι δραστηριότητες πρέπει να πραγματοποιηθούν κάπου, ακόμα και στην περίπτωση που όλα τα παραπάνω υλοποιούνται από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο. Αυτά είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της μάθησης μέσω συνομιλίας.

Σχήμα 9 : Το πλαίσιο συνομιλίας προσαρμοσμένο για μάθημα μέσω διάλεξης (Laurillard, 2002)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

2.5 Σύνοψη

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρήθηκε η παρουσίαση κάποιων θεωρητικών πλαισίων σχεδιασμού ηλεκτρονικής μάθησης. Αρχικά παρουσιάστηκε το μοντέλο των πέντε σταδίων του Salmon, το οποίο περιλαμβάνει την πρόσβαση και το κίνητρο, τη διαδικτυακή κοινωνικοποίηση, την ανταλλαγή πληροφοριών, την κατασκευή της γνώσης και τέλος την ανάπτυξη.

Στη συνέχεια, ο τρόπος μάθησης της τεχνολογίας και η χρησιμότητά της μέσα από ένα πλαίσιο για την κατανόηση της μάθησης των Mayes και Fowler, όπου η μάθηση νοείται σαν ένας κύκλος που περιλαμβάνει τρία στάδια. Την εννοιολόγηση, την κατασκευή και τον διάλογο. Τέλος, έγινε αναφορά στην αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών της μάθησης της Dianna Laurillard, όπου η μάθηση και η διδασκαλία ορίζονται σαν ένα πλαίσιο διαλόγου λόγω της αλληλεπίδρασης εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου.

Ο Moore (2002) κάνοντας μία κριτική ανάλυση στο μοντέλο των πέντε σταδίων του Salmon, αναφέρει μεταξύ άλλων πως το μοντέλο αυτό παρέχει ένα πλαίσιο για νέους αλλά και έμπειρους ηλεκτρονικούς συντονιστές και εκπαιδευτές, ώστε να χρησιμοποιούν τα τεχνολογικά εργαλεία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η ηλεκτρονική εποπτεία επιτυγχάνει σωστή ισορροπία μεταξύ ανάλυσης και συμβουλών και γι' αυτό συνιστάται ιδιαίτερα σε οποιονδήποτε στοχεύει να προωθήσει τη διαδικτυακή μάθηση των εκπαιδευομένων μέσω συνδιάσκεψης με τη μεσολάβηση ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Σύμφωνα με τον Richards (2006), το πλαίσιο συνομιλίας Laurillard για την ενσωμάτωση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στη μάθηση, παρέχει μια υποδειγματική εστίαση για την εκτίμηση αλληλεπίδρασης για μια πιο εκπαιδευτική ανταλλαγή μεταξύ δασκάλου-μαθητή, μαθητή-μαθητή και μαθητή γνώσης. Το μοντέλο Laurillard κάνει διάκριση ανάμεσα σε ένα πρωτεύον επίπεδο λόγου, το οποίο παρέχει διαδραστικό πλαίσιο για ένα αντίστοιχα δευτερεύον διαδραστικό επίπεδο γνώσης.

Εξάλλου, το υλικό, το λογισμικό και η τεχνολογία επικοινωνιών θα είναι σύντομα διαθέσιμα και οικονομικά προσιτά για να επιτρέπουν στους ανθρώπους να μαθαίνουν οποτεδήποτε, οπουδήποτε και να μοιράζονται τη γνώση με συναδέλφους και δασκάλους. Προσφέρει την ευκαιρία σε παιδιά και ενήλικες να διαχειριστούν τις γνώσεις και τη μάθησή τους σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους με εκπαιδευτικές ανάγκες και εμπειρίες. Θέτει επίσης βαθιές προκλήσεις και διαταραχές στο παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης. Η κινητή τεχνολογία για συνομιλητική μάθηση μπορεί να ακολουθεί άλλες καινοτομίες που

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

κυμαίνονται από ένα απλό λογότυπο έως τους ηλεκτρονικούς πίνακες και να ενσωματωθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα ή μπορεί να είναι θεμελιωδώς ασυμβίβαστη με τις αρχές της διδασκαλίας υπό τον δάσκαλο, τη σφραγισμένη τάξη, ένα κοινό πρόγραμμα σπουδών και ατομική αξιολόγηση (Sharples, 2002).

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

3. Βιβλιογραφική Επισκόπηση για τη σχολική και συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό

3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μία συνοπτική παρουσίαση κάποιων ερευνών, καθώς και των αποτελεσμάτων τους, οι οποίες είναι σχετικές με την καλλιέργεια τη φιλιαναγνωσίας, την εφαρμογή της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τον σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού. Επτά από τις έρευνες αυτές έλαβαν χώρα στην Ελλάδα και δύο στο εξωτερικό (Ινδονησία, Νότια Κορέα).

3.2 Παρουσίαση ερευνών

Η Καραγιάννη (2018), στο πλαίσιο της διδακτορικής της διατριβής που είχε τίτλο «Η καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας μέσα από τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση», υλοποίησε σχετική έρευνα. Σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να διερευνηθεί η στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στη φιλιαναγνωσία, οι πρακτικές που χρησιμοποιούν, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν καθώς και το ενδιαφέρον των μαθητών για ελεύθερη ανάγνωση και τέλος τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις. Τα ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις που αφορούσαν τους εκπαιδευτικούς ήταν τα εξής:

1. Τι είναι κατά τη γνώμη των εκπαιδευτικών η φιλιαναγνωσία;
2. Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας στο σχολείο;
3. Η ύπαρξη υλικοτεχνικής υποδομής συμβάλλει στην προώθηση της φιλιαναγνωσίας.
4. Οι διδακτικές πρακτικές ου χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί μέσα στην τάξη επηρεάζουν την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας;
5. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών είναι φιλιαναγνώστες;

Τα ερωτήματα και οι υποθέσεις που διατυπώθηκαν για τους μαθητές ήταν τα εξής:

1. Τα παιδιά ενδιαφέρονται σε σημαντικό βαθμό να διαβάζουν διάφορα βιβλία;
2. Οι προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα των παιδιών κατευθύνουν την ανάγνωσή τους;
3. Ο χώρος, ο χρόνος και τα πρόσωπα επηρεάζουν την ανάγνωση των παιδιών;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

4. Το σχολείο και ο εκπαιδευτικός επιδρούν στην καλλιέργεια της διάθεσης των παιδιών για ανάγνωση;

Το δείγμα της έρευνας ήταν 442 εκπαιδευτικοί και 2.087 μαθητές από διάφορους νομούς της Ελλάδας. Η έρευνα ήταν ποσοτική και η επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων έγινε με το στατιστικό πακέτο SPSS. Εργαλείο για τη συγκεκριμένη έρευνα ήταν το ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου. Τα συμπεράσματα της έρευνας έδειξαν πως για τους εκπαιδευτικούς η φιλιαναγνωσία είναι κυρίως αγάπη για το διάβασμα. Οι εκπαιδευτικοί κατανοούν τη σημασία του ρόλου τους και τη σημασία του ρόλου του σχολείου στην καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας. Δε θεωρούν ότι πρέπει να αποτελέσει αυτόνομο μάθημα. Η οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον παίζουν ρόλο κατά τη γνώμη τους στην καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας. Υλοποιούν δράσεις φιλιαναγνωσίας αλλά δεν τις θεωρούν επαρκείς. Οι ίδιοι δεν έχουν υλικοτεχνική υποδομή για να βοηθήσουν περισσότερο. Η ενημέρωση για νέες εκδόσεις και η δωρεάν διάθεση βιβλίων θα επηρέαζε θετικά την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας. Η πλειοψηφία των ίδιων είναι φιλιαναγνώστες και αυτό φαίνεται στις διδακτικές πρακτικές τους μέσα στην τάξη. Μεγαλύτερη κλίση προς τη φιλιαναγνωσία υπάρχει στο γυναικείο φύλλο. Από την άλλη μεριά οι μαθητές διαβάζουν διαφόρων ειδών βιβλία, ωστόσο προτιμούν τις περιπέτειες, τα βιβλία γνώσεων και τα κόμικς. Ενδιαφέρον αποτέλεσμα της έρευνας αποτελεί η διαπίστωση ότι οι μαθητές κατά πρώτο λόγο διαβάζουν για διασκέδαση και για μάθηση και κατά δεύτερο για σαν υποχρέωση για το σχολείο. Οι παρέες δεν επηρεάζουν την ανάγνωση. Η ερευνήτρια προτείνει, τέλος, να γίνει περαιτέρω εμβάθυνση στην καλλιέργεια της θετικής στάσης της φιλιαναγνωσίας στο σχολείο σε μια μελλοντική έρευνα (Καραγιάννη, 2018).

Η Μουρατίδου (2020) υλοποίησε έρευνα με θέμα «Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Έρευνα Δράσης σε μαθητές Ε' Δημοτικού με τη χρήση της ψηφιακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-me». Σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να διερευνηθεί η δυνατότητα εφαρμογής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αξιοποιώντας την ψηφιακή εκπαιδευτική πλατφόρμα e-me αλλά και η αξιολόγησή της από τους μαθητές και από τους εκπαιδευτικούς. Τα ερευνητικά ερωτήματα ήταν τα παρακάτω:

1. Πώς αξιολογείται από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές η εφαρμογή της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

2. Πώς αξιολογείται από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές η ψηφιακή εκπαιδευτική πλατφόρμα e-me ως εργαλείο για τη συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση;

3. Ποιοι είναι οι παράγοντες που δυσκολεύουν την εφαρμογή της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στους μαθητές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης;

4. Ποια τα οφέλη για τους μαθητές της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης από την εφαρμογή της σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Για τη διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκε από την ερευνήτρια να εφαρμοστεί πρακτική έρευνας δράσης και να γίνει μικτή προσέγγιση, συνδυάζοντας ποιοτική και ποσοτική ερευνητική μέθοδο. Δείγμα της παραπάνω έρευνας αποτέλεσαν 38 μαθητές της Ε' Δημοτικού προερχόμενοι από δύο τμήματα ενός Δημοτικού Σχολείου της Θεσσαλονίκης. Συμμετείχαν τρεις εκπαιδευτικοί ΠΕ70, οι δύο δασκάλες των τμημάτων και ο δάσκαλος που δίδασκε Γεωγραφία στα δύο τμήματα. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν για τη συλλογή των δεδομένων ερωτηματολόγια με ανοικτού και κλειστού τύπου ερωτήσεις, ημιδομημένες συνεντεύξεις και ημερολόγιο παρατήρησης. Τα συμπεράσματα ήταν θετικά και συγκεκριμένα η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση έγινε δεκτή από τους μαθητές, πράγμα το οποίο οφείλεται κατά κύριο λόγο στο κατανοητό, πολυμορφικό υλικό και στον τρόπο παρουσίασής του. Οι εκπαιδευτικοί επίσης έμειναν ικανοποιημένοι. Όσο για την πλατφόρμα e-me, μαθητές και εκπαιδευτικοί, έμειναν ικανοποιημένοι από την απλότητα χρήσης της. Προβλήματα που δυσκόλεψαν το δείγμα της έρευνας ήταν η έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού, η έλλειψη ελεύθερου χρόνου από τους μαθητές, η αφιέρωση πολύ χρόνου από τους από τους εκπαιδευτικούς για τη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού, οι ελλειπείς ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και η άρνηση ορισμένων από αυτούς να κάνουν αλλαγές και να υιοθετήσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας. Όσο για τα οφέλη, ήταν σημαντικά καθώς το εκπαιδευτικό υλικό ήταν άφθονο και δωρεάν, ήταν επίσης ενδιαφέρον καθώς περιείχε διαδραστικές ασκήσεις και συνεργατικές δραστηριότητες και έγινε πιο μαθητοκεντρικό. Μέσα από την επικοινωνία, ανέπτυξαν σχέσεις με συμμαθητές ανταλλάσσοντας μηνύματα. Απέκτησαν ακόμα κοινωνικές δεξιότητες. Πρόταση της ερευνήτριας είναι να εφαρμοστεί η έρευνα σε μεγαλύτερο δείγμα και σε άλλες ηλικίες μαθητών (Μουρατίδου, 2020).

Οι Παπανικολάου και Μανούσου (2019) έκαναν μία έρευνα με τίτλο «Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Μία Έρευνα Δράσης για την

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

αναπλήρωση των μαθημάτων για τους μαθητές που απουσιάζουν περιστασιακά από το σχολείο». Σκοπός της έρευνας αυτής ήταν η μελέτη μιας μορφής συμπληρωματικής σχολικής εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Τα ερευνητικά ερωτήματα ήταν τα εξής:

1. Για ποιους λόγους και με ποιους τρόπους μπορεί να αξιοποιηθεί μια εναλλακτική μορφή συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από μία σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους μαθητές που απουσιάζουν περιστασιακά από το σχολείο;

2. Ποιες προδιαγραφές πρέπει να πληροί μία ψηφιακή πλατφόρμα για την εφαρμογή συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ειδικά για τους μαθητές που απουσιάζουν περιστασιακά;

3. Πώς αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από όλους τους εμπλεκόμενους;

Η έρευνα υλοποιήθηκε σε ένα 6/ θέσιο Δημοτικό Σχολείο ενός χωριού της Νότιας Ελλάδας. Συμμετείχαν επτά στους δέκα εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας (όλες γυναίκες) και 70 από τους 82 μαθητές του σχολείου. Στους εκπαιδευτικούς περιλαμβάνονταν οι εκπαιδευτικοί των Α', Β', Γ', Δ', ΣΤ' τάξεων, η εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης και η καθηγήτρια πληροφορικής. Ήταν μια έρευνα δράσης που είχε προγραμματιστεί να διαρκέσει δύο μήνες αλλά τελικά διήρκεσε έως το τέλος της σχολικής χρονιάς. Έγινε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση και η συλλογή δεδομένων έγινε με πολλές μεθόδους για να διασφαλιστεί η εγκυρότητα της έρευνας. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν:

- ημερολόγιο παρατήρησης
- ημιδομημένες συνεντεύξεις
- ελεύθερη συζήτηση με τους μαθητές και τις μαθήτριες των τάξεων Δ' και ΣΤ'
- η παρατήρηση από την κριτικό φίλο, τόσο σε επίπεδο σχολείου όσο και σε επίπεδο πλατφόρμας

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι είναι απαραίτητη η συμπληρωματική εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε πολλές περιπτώσεις. Η εφαρμογή της πλατφόρμας με τις συνεχείς βελτιώσεις έφερε θετικά αποτελέσματα. Όλοι οι εμπλεκόμενοι ήρθαν σε επαφή με ένα νέο εκπαιδευτικό μέσο το οποίο κάλυψε τις ανάγκες τους με τον

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

κατάλληλο βέβαια εκπαιδευτικό σχεδιασμό. Κοινή αποδοχή όλων των εμπλεκόμενων ήταν η συνέχιση της αξιοποίησης της πλατφόρμας. Προτάσεις των ερευνητριών για μελλοντική έρευνα ήταν να επεκταθεί η συγκεκριμένη δράση και σε άλλες εκπαιδευτικές σχολικές μονάδες, να γίνει εφαρμογή της στην «κατ' οίκον» διδασκαλία και τέλος να μελετηθεί η εφαρμογή της σε περισσότερο βάθος (Παπανικολάου και Μανούσου, 2019).

«Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία: Μελέτη περίπτωσης αξιοποίησης των περιβαλλόντων Webex και e-Class την περίοδο της πανδημίας Covid-19», ήταν ο τίτλος της έρευνας των Τζήλου και Παπαδημητρίου (2021). Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να διερευνηθεί το πόσο αποτελεσματική είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία και συγκεκριμένα στις πλατφόρμες Cisco Webex για τη σύγχρονη και e-Class για την ασύγχρονη εκπαίδευση την περίοδο της πανδημίας Covid-19. Τα ερευνητικά ερωτήματα της ερευνητικής αυτής προσπάθειας ήταν τα εξής:

1. Με ποιους τρόπους μπορούν να αξιοποιηθούν τα συμβατικά μέσα διδασκαλίας σε συνδυασμό με τα ψηφιακά μέσα με στόχο την ενίσχυση και βελτίωση της προσχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
2. Ποιος ο ρόλος των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία προκειμένου να διευκολυνθεί η τηλεεκπαίδευση;
3. Ποιες αδυναμίες και προβλήματα μπορούν να προκύψουν στο πλαίσιο της προσχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Η έρευνα-δράση διήρκεσε έναν μήνα (Μάιος 2020) και δείγμα της μελέτης περίπτωσης αποτέλεσαν 1 εκπαιδευτικός (ΠΕ 60) με εμπειρία στην ΕξΑΣΕ, 8 γονείς εκ των οποίων 5 είχαν αρκετά καλές γνώσεις στις νέες τεχνολογίες και 3 με βασικές γνώσεις στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) (4 μητέρες - 4 πατέρες) και 8 μαθητές (4 νήπια - 4 προνήπια), οι οποίοι φοιτούσαν στο πρωινό τμήμα της σχολικής μονάδας, ημιαστικής περιοχής μεσαίου κοινωνικού και οικονομικού επιπέδου και ήταν εξοικειωμένοι με το ψηφιακό και πολυμορφικό διαδραστικό υλικό αλλά και με τη φιλοσοφία της εξΑΣΕ, διότι όπως αναφέρθηκε οι περισσότεροι συμμετείχαν σε πρόγραμμα «e-Twinning», που βασίζεται στις αρχές της εξΑΣΕ, τις προηγούμενες σχολικές χρονιές αλλά και κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Επιλέχθηκε από τις ερευνήτριες να γίνει ποιοτική προσέγγιση με ποσοτικά στοιχεία, καθώς επιλέχθηκε να ακολουθηθεί η μέθοδος της συμμετοχικής έρευνας-δράσης στη μελέτη περίπτωσης. Ειδικότερα, χρησιμοποιήθηκε το μοντέλο του

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Kemmis, που με την ελικοειδή αναστοχαστική διαδικασία περιλαμβάνει τέσσερα στάδια. Τον σχεδιασμό, τη δράση, την παρατήρηση και τέλος τον σχεδιασμό περαιτέρω δράσης με την επανάληψη του κύκλου. Από την έρευνα προέκυψε πως είχε θετική επίδραση ο συνδυασμός ψηφιακών και συμβατικών μέσων διδασκαλίας. Τα παιδιά δέχτηκαν θετικά τη χρήση των νέων τεχνολογιών καθώς ενθουσιάζονται με την παιγνιώδη ατμόσφαιρα που δημιουργούν. Ο ρόλος των γονιών είναι εντελώς διαφορετικός. Συγκεκριμένα, στη διαζώσης διδασκαλία οι γονείς παίρνουν μέρους συμπληρωματικά και εάν θέλουν. Αντίθετα στην τηλεεκπαίδευση η παρουσία και η συμμετοχή τους είναι καθοριστική. Επίσης από την έρευνα προέκυψε πως ο ψηφιακός γραμματισμός είναι ο νέος παράγοντας στον εκπαιδευτικό χώρο. Για να λειτουργήσει όμως σωστά πρέπει να υπάρχει διαρκής αναστοχασμός από την πλευρά του εκπαιδευτικού και διαρκής διάλογος με τους μαθητές για να αναδύονται οι ανάγκες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τέλος, ο χώρος της παιδαγωγικής επιστήμης πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να συμβαδίσει με τις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής. Άλλωστε, η εξέλιξη είναι φυσικό επακόλουθο κάθε εποχής. Οι δυσκολίες της καθημερινής ζωής είναι απαιτητικές χωρίς αμφιβολία και δίνουν την προτεραιότητα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (Τζήλου και Παπαδημητρίου, 2021).

Η έρευνα της Τσαχάκη (2019), με τίτλο «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση προγράμματος Συμπληρωματικής Σχολικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για την διδασκαλία της τοπικής ιστορίας: Η περίπτωση της Φορτέτζας Ρεθύμνου», είχε σαν σκοπό τη διερεύνηση των απόψεων των μαθητών/μαθητριών σχετικά με τη χρήση εκπαιδευτικού υλικού και συγκεκριμένα του χωρο-ευαίσθητου παιχνιδιού, σχεδιασμένου με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ στο μάθημα της τοπικής Ιστορίας. Το δείγμα της έρευνας -κριτικοί φίλοι-ήταν πέντε εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και μία αρχαιολόγος εξοικειωμένη με την τοπική ιστορία και με μαθητές Δημοτικού Σχολείου. Επίσης το δείγμα της έρευνας ήταν τριάντα μαθητές (Α' φάση) και 24 μαθητές (Β' φάση) της πέμπτης και έκτης τάξης του Δημοτικού Σχολείου Σπηλίου. Τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας είχαν ως εξής:

1. Το ηλεκτρονικό περιβάλλον μάθησης « Ένα ταξίδι στην Φορτέτζα Ρεθύμνου» ήταν τεχνολογικά και λειτουργικά κατάλληλο, ώστε να διευκολύνει την ανάπτυξη δεξιοτήτων μάθησης της τοπικής ιστορίας των μαθητών;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

2. Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών για αυτή τη μορφή διδασκαλίας;

3. Αν η (συμπληρωματική) σχολική ΕξΑΕ με την διδασκαλία μέσω ψηφιακού περιβάλλοντος μάθησης σε συνδυασμό με την παραδοσιακή διδασκαλία, ενισχύει τις μεταγνωστικές δεξιότητες κατανόησης των μαθητών;

Η συγκεκριμένη έρευνα ήταν μια έρευνα δράσης. Οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων ήταν το ερωτηματολόγιο κλειστού και ανοιχτού τύπου, η συμμετοχική παρατήρηση καθώς και το ημερολόγιο της ερευνήτριας. Για την ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα στατιστικής επεξεργασίας «PASW (SPSS) 20.0 για Windows». Ο σχεδιασμός του υλικού βασίστηκε στις βασικές αρχές της ΕξΑΕ. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα ήταν ότι οι μαθητές γενικά, έμειναν πολύ ευχαριστημένοι από την εμπειρία του παιχνιδιού, από τη συνεργασία μεταξύ τους, από τους ρόλους που υποδύθηκαν και διασκέδασαν τη διαδικασία. Οι μαθητές αναμφίβολα επιθυμούν και βρίσκουν ενδιαφέρουσες αυτού του είδους τις δραστηριότητες και τεκμηριώνουν την δική μας «εμπειρική θεμελιωμένη θεωρία». Είναι ιδιαίτερα ενθουσιασμένοι όταν οι δραστηριότητες αυτές μιμούνται τα παιχνίδια που παίζουν στις ψηφιακές συσκευές που έχουν πλέον όλοι. Η ψηφιακή αφήγηση και η κατασκευή πολυτροπικών κειμένων είναι μάλλον ένας επιτυχημένος τρόπος για αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους. Στο μέλλον ιδιαίτερα ωφέλιμο θα είναι να υπάρξουν έρευνες που θα θέσουν ερευνητικά ερωτήματα για την επέκταση της χρήσης των συγκεκριμένων εφαρμογών σε άλλα ηλικιακά κοινά ή σε άλλους γνωστικούς τομείς (Τσαχάκη, 2019).

Οι Σταματούκου, Αναστασιάδης & Κωτσίδης (2020) διεξήγαγαν έρευνα για την παρουσίαση μιας διδακτικής παρέμβασης αναφορικά με τη διδασκαλία της ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο, μαθητών Δημοτικού σχολείου με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ. Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μιας διδακτικής παρέμβασης, υιοθετώντας τη μεθοδολογία του προγράμματος εκπαιδευτικής αξιοποίησης της διαδραστικής τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας», για την καλλιέργεια δεξιοτήτων ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο σε μαθητές Δημοτικού σχολείου. Τα ερευνητικά ερωτήματα που προέκυψαν από τον σκοπό, τους επιμέρους στόχους και την πορεία του ερευνητικού σχεδιασμού ήταν τα παρακάτω:

1. Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία επηρέασε τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών από τα παιδιά;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

2. Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις των παιδιών με τους εκπαιδευτικούς;

3. Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις των παιδιών της τάξης;

4. Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις γνώσεις των παιδιών για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο;

Για τη συλλογή των δεδομένων δόθηκαν στους μαθητές δύο ερωτηματολόγια. Ένα πριν από την έναρξη του προγράμματος και ένα μετά το τέλος του. Η συγκεκριμένη έρευνα, ήταν μια εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα δράσης, η οποία ήταν συγχρονική, επιτόπια, και χαρακτηρίζεται ως ποιοτική. Για την κωδικοποίηση και την επεξεργασία των ερωτηματολογίων των συμμετεχόντων της έρευνας, χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου. Μονάδα ανάλυσης θεωρήθηκε η πρόταση. Για την ανάλυση των ερωτηματολογίων χρησιμοποιήθηκε το ειδικό λογισμικό Atlas.ti 7.0. Η συμμετοχή των μαθητών στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, συνέβαλε θετικά και ενίσχυσε τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών αναφορικά με το Δημοτικό Σχολείο, τις δράσεις που υλοποιούνται σε αυτό καθώς και τις σχέσεις μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών. Με την ενεργή εμπλοκή τους, οι μαθητές ενίσχυσαν ικανότητες και δεξιότητες και οικοδόμησαν νέες γνώσεις αναφορικά με τη χρήση του διαδικτύου μέσα από κοινωνικο-επικοινωνιακές παιδαγωγικές θεωρήσεις που προσδίδουν στην αξία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Οι ερευνητές πρότειναν να διευρυνθεί μελλοντικά το πρόγραμμα και να εκπονηθεί ένα πιο ολοκληρωμένο με τη μεθοδολογία του προγράμματος «Οδυσσέας» που να εντάσσει, εκτός από μαθητές, και τους γονείς. Επίσης πρότειναν την υλοποίηση του προγράμματος εκτός από μαθητές Ε' και ΣΤ' Δημοτικού Σχολείου, και σε μαθητές Γ' και Δ' Δημοτικού, με σκοπό τη σύγκριση των δεδομένων (Σταματούκου, Αναστασιάδης & Κωτσίδης, 2020).

«Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση μαθησιακών αντικειμένων στο Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων- Φωτόδεντρο» ήταν ο τίτλος της έρευνας των Σκουλαρίδου & Μαυροειδή (2016). Σκοπός της έρευνάς τους ήταν να διερευνήσουν την επίδραση της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης στην ακαδημαϊκή επίδοση και ικανοποίηση των μαθητών καθώς επίσης και την αποτελεσματικότητα, χρηστικότητα των μαθησιακών αντικειμένων του Φωτόδεντρου ως εργαλείων εμπλουτισμού του εκπαιδευτικού υλικού. Η συγκεκριμένη ερευνητική

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

προσπάθεια διερευνά τις υποθέσεις ότι η υλοποίηση της σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης η οποία χρησιμοποιεί εμπλουτισμένο μαθησιακό υλικό από το Φωτόδεντρο

1. Βελτιώνει την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών;
2. Βελτιώνει την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών σε μεγαλύτερο βαθμό από τη συμβατική εκπαίδευση που χρησιμοποιεί τα ίδια αντικείμενα στο Φωτόδεντρο;
3. Ικανοποιεί τους μαθητές;

Το δείγμα της έρευνας ήταν 90 μαθητές προερχόμενους από τέσσερα τμήματα της Α' Γυμνασίου. Η μέθοδος έρευνας που επιλέχθηκε ήταν η πειραματική μέθοδος έρευνας και όχι το «αληθινό πείραμα». Σύμφωνα με τους ερευνητές ο πειραματισμός θεωρείται ικανοποιητικά αποτελεσματικός σε έρευνες που έχουν σκοπό τον καθορισμό αιτιότητας μεταξύ σαφών και περιορισμένων εννοιών και προτάσεων, καθώς και τη μελέτη αλληλεπιδράσεων σε μικρές ομάδες υποκειμένων. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τεστ αξιολόγησης της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών και ερωτηματολόγιο. Τα συμπεράσματα της έρευνας με βάση τις ερευνητικές υποθέσεις που είχαν τεθεί ήταν πως η επίδοση των μαθητών βελτιώνεται, όταν γίνεται συνδυασμός διδασκαλίας στην παραδοσιακή τάξη με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η δεύτερη ερευνητική υπόθεση διαψεύστηκε καθώς οι μαθητές έδειξαν να έχουν καλύτερη επίδοση όταν διδάσκονται το μαθησιακό αντικείμενο στην τάξη με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Τέλος, οι μαθητές γενικά ικανοποιήθηκαν από τη συμμετοχή τους στο εξ αποστάσεως πρόγραμμα.

Οι Wuryandani, Zubaidah, Herwin & John (2021) διεξήγαγαν έρευνα στην Ινδονησία με τίτλο «Διαδικτυακή μάθηση στο Δημοτικό σχολείο κατά τη διάρκεια της Πανδημίας covid-19: Πώς είναι άραγε;». Σκοπός της έρευνάς τους ήταν να δώσουν πληροφορίες και γνώσεις στο σχολείο, σε διευθυντές και εκπαιδευτικούς, σχετικά με τη διαδικτυακή μάθηση, τις προκλήσεις και τις στρατηγικές της, προκειμένου να επιτευχθεί μια επιτυχημένη διαδικτυακή μάθηση. Οι ερευνητικές υποθέσεις της συγκεκριμένης έρευνας ήταν :

1. Διαδικτυακή πλατφόρμα μάθησης ή μέσα που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη μαθησιακή διαδικασία
2. Προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί στη διαδικτυακή μάθηση
3. Στρατηγικές των δασκάλων για επίλυση των προκλήσεων στη διαδικτυακή μάθηση

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Το δείγμα της έρευνας ήταν 24 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (17 γυναίκες και 7 άνδρες) στην επαρχία της Νότιας Σουμάτρα στην Ινδονησία. Επιλέχθηκε ποιοτική μέθοδος έρευνας προκειμένου να γίνει μία εις βάθος προσέγγιση στην κατανόηση και τη διερεύνηση των κοινωνικών ή ανθρώπινων προβληματισμών που αποδίδονται σε άτομα ή ομάδες. Η τεχνική της συλλογής δεδομένων ήταν η συνέντευξη εις βάθος προκειμένου να δοθούν απαντήσεις στις ερευνητικές υποθέσεις. Τα συμπεράσματα που αναδείχτηκαν από τους ερευνητές ήταν πως οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν ποικίλα διαδικτυακά μέσα μάθησης λαμβάνοντας τα πλεονεκτήματα του καθενός, το επίπεδο των μαθητών και τον σκοπό της μάθησης. Οι εκπαιδευτικοί ωστόσο, αντιμετώπισαν και πολλές προκλήσεις κατά την προετοιμασία, την υλοποίηση και την εφαρμογή των μαθησιακών δραστηριοτήτων. Για να λύσουν τα προβλήματα που προέκυψαν εφάρμοσαν ποικίλες στρατηγικές βελτιώνοντας τις δεξιότητές τους και έχοντας καλή συνεργασία και επικοινωνία με γονείς και μαθητές. Η ξαφνική αλλαγή από την πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία στη διαδικτυακή μάθηση ενθάρρυνε τους εκπαιδευτικούς να βελτιώσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τη διαδικτυακή μάθηση συλλέγοντας πληροφορίες από διάφορες πηγές συμπεριλαμβανομένων και ερευνών. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα, επειδή οι μαθητές του δημοτικού σχολείου είναι σε μια ηλικία που χρειάζονται καθοδήγηση και υποστήριξη από εκπαιδευτικούς και γονείς (Wuryandani, Zubaida, Herwin & John, 2021).

Οι Lee, Yoon & Lee (2013) διεξήγαγαν έρευνα με θέμα: «Εξερεύνηση διαδικτυακής μάθησης στα δημοτικά σχολεία: προοπτικές των μαθητών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω τηλεδιάσκεψης». Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε διαδικτυακό περιβάλλον τηλεδιάσκεψης στο δημοτικό σχολείο και πιθανότητα χρήσης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω τηλεδιάσκεψης σαν υποστηρικτικό διαδικτυακό σύστημα μάθησης. Τα ερευνητικά ερωτήματα ήταν τα εξής:

1. Ποιες είναι οι προτιμήσεις και οι προοπτικές των μαθητών για τη μάθηση μέσω τηλεδιάσκεψης;

2. Ποια είναι η προτίμηση των μαθητών σχετικά με τους τύπους αλληλεπιδράσεων και τις προοπτικές σχετικά με τη συχνότητα των ερωτήσεων που τίθενται στην τηλεδιάσκεψη σχετικά με το τι συμβαίνει στη συμβατική τάξη;

3. Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών σχετικά με την αποτελεσματικότητα της τηλεδιάσκεψης;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Το δείγμα της έρευνας ήταν 96 μαθητές δημοτικού σχολείου από την Τετάρτη έως την έκτη τάξη στη Νότια Κορέα. Η έρευνα ήταν ποσοτική. Εργαλείο συλλογής δεδομένων ήταν το ερωτηματολόγιο και η επεξεργασία του έγινε στο SPSS. Τα συμπεράσματα των ερευνητών έδειξαν πως οι μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης προτίμησαν το μάθημα μέσω τηλεδιάσκεψης και το βρήκαν ενδιαφέρον. Προτίμησαν επίσης να επικοινωνήσουν γραπτά και προφορικά σε διαδικτυακό περιβάλλον. Προτιμούσαν τη γραπτή από την προφορική επικοινωνία αλλά ο συνδυασμός και των δύο θεωρήθηκε ιδανικός. Τέλος, οι μαθητές θεώρησαν πως η συμμετοχή τους στα εξ αποστάσεως μαθήματα μέσω τηλεδιάσκεψης ήταν αποτελεσματική και ότι τα μαθήματα που έγιναν με αυτόν τον τρόπο ήταν πιο κατανοητά. Οι ερευνητές προτείνουν τη διεξαγωγή της έρευνας και σε άλλες γεωγραφικές περιοχές με ποικίλα πολιτιστικά υπόβαθρα. Επίσης πρότειναν να γίνει έρευνα σχετική με την επίδραση της ΤΔ ως μέσο υποστήριξης της διδασκαλίας στη συμβατική τάξη (Lee, Yoon & Lee, 2013).

3.3 Σύνοψη

Η συνοπτική επισκόπηση της ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας και η μελέτη των ερευνών που έχουν διεξαχθεί για την φιλιαναγνωσία, την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη βοήθεια σωστού εκπαιδευτικού υλικού, ανέδειξε ενδιαφέροντα συμπεράσματα, τα οποία συνοψίζονται ως εξής:

- Η φιλιαναγνωσία για τους εκπαιδευτικούς είναι αγάπη για το διάβασμα. Δεν διαθέτουν όμως την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή για να βοηθήσουν στην καλλιέργειά της
- Οι μαθητές διαβάζουν για διασκέδαση και όχι σαν υποχρέωση για το σχολείο
- Η πετυχημένη συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση βασίζεται στο σωστό, κατανοητό και πολυμορφικό εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο περιέχει διαδραστικές ασκήσεις, συνεργατικές δραστηριότητες και είναι πιο μαθητοκεντρικό
- Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε ορισμένες περιπτώσεις θεωρείται απαραίτητη. Όπου έχει εφαρμοστεί, έχει φέρει θετικά αποτελέσματα και είναι αποδεκτή από τους μαθητές
- Η συμμετοχή των μαθητών στη συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση τους βοηθάει να ενισχύσουν τις ικανότητες και τις δεξιότητές τους και να οικοδομήσουν

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

νέες γνώσεις με τη χρήση του διαδικτύου, μέσα από μέσα από κοινωνικο-επικοινωνιακές παιδαγωγικές θεωρίες

- Ο συνδυασμός της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τη διδασκαλία στη συμβατική τάξη βελτιώνει την επίδοση των μαθητών
- Οι εκπαιδευτικοί από την άλλη μεριά για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει συνεχώς να εφαρμόζουν νέες τεχνικές και να βελτιώνουν τις δεξιότητές τους. Πρέπει να έχουν ακόμα καλή συνεργασία και επικοινωνία με τους γονείς, η βοήθεια των οποίων στις ηλικίες των παιδιών που φοιτούν στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, είναι απαραίτητη και συχνά καθοριστική.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

4. Παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού

4.1 Προδιαγραφές εκπαιδευτικού υλικού

Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε και έχει σαν σκοπό την καλλιέργεια της Φιλιαναγνωσίας σε μαθητές Γ' Δημοτικού, βασίστηκε στις βασικές αρχές δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με το μοντέλο των West-Λιοναράκη, καθώς και με τις αρχές της Πολυμεσικής μάθησης του Mayer, που παρουσιάστηκαν στην ενότητα 1.2 της παρούσας εργασίας. Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2001), το εκπαιδευτικό υλικό έχει σαν βασικό ρόλο:

- Να υποστηρίζει το έργο του διδασκόμενου, να τον ενεργοποιεί, να τον εκπαιδεύει και να τον διδάσκει
- Να καθιστά τον εκπαιδευόμενο ικανό να μαθαίνει μόνος του, αυτόνομα και δημιουργικά
- Να βοηθά τον διδασκόμενο να ανακαλύπτει τη γνώση και την πληροφορία μέσα από καθορισμένες δραστηριότητες και μέσα από διαδικασίες αυτομάθησης

Το εκπαιδευτικό υλικό είναι εμπλουτισμένο με διάφορες δραστηριότητες που στοχεύουν στη βιωματική και δημιουργική μελέτη και προτρέπουν τον διδασκόμενο να επεξεργαστεί δεδομένα χωρίς να είναι παρών ο διδάσκοντας. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν τη μορφή εργασιών, ασκήσεων, πρακτικής εξάσκησης και ανατροφοδότησης. Σημαντικό επίσης ρόλο παίζουν οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, αφού μέσα από αυτές οι διδασκόμενοι μαθαίνουν τι κατάφεραν μέσα από τη μελέτη τους. Οι συγκεκριμένες ασκήσεις τοποθετούνται στο τέλος και μπορούν να έχουν διάφορες μορφές (ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις ανοικτού τύπου κ.ά.) (Μουζάκης, 2006). Το Ε.Υ. δίνεται στους διδασκόμενους με μορφή πακέτου (package), το οποίο εμπεριέχει το πολυμορφικό (έντυπο, ψηφιακό, πολυμεσικό υλικό), αποθηκευμένο σε διάφορα μέσα ή μπορεί να έχει ένα μόνο εγχειρίδιο (Workbook), ανάλογα με τους στόχους που έχουν τεθεί. Το πακέτο περιλαμβάνει επίσης οδηγούς μελέτης, αναλυτικά χρονοδιαγράμματα σπουδών με απώτερο πάντα στόχο τη στήριξη και καθοδήγηση του διδασκόμενου στη μελέτη του (Μουζάκης, 2006).

4.2 Τεχνολογικό πλαίσιο

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού, για την υλοποίηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

4.2.1 Πλατφόρμα Chamilo

Η πλατφόρμα Chamilo είναι ένα περιβάλλον Διαχείρισης Μάθησης και Διδασκαλίας (ΣΔΜΔ). Η πρόσβαση των διδασκόντων και των διδασκομένων στην πλατφόρμα γίνεται με δωρεάν εγγραφή. Πρόκειται για ένα εύχρηστο εργαλείο το οποίο μπορεί να «φιλοξενήσει» ποικιλία εκπαιδευτικού υλικού. Μέσω της σύγχρονης συνομιλίας (chat) και της ασύγχρονης (forum), δίνει τη δυνατότητα για αλληλεπίδραση μεταξύ των χρηστών. Μπορεί να δεχτεί οπτικοακουστικό υλικό, αρχεία κειμένου, παρουσιάσεις, εργασίες ατομικές και ομαδικές. Μεγάλο πλεονέκτημα θεωρείται η δυνατότητα του διδάσκοντα να ελέγχει την πρόοδο του μαθητή. Η ευχρηστία του είναι σημαντική για τον πρόσθετο λόγο ότι είναι συμβατή με όλες τις φορητές υπολογιστικές συσκευές.

Εικόνα 1: Η πλατφόρμα Chamilo

4.2.2 Το εργαλείο H5P

Το H5P είναι ένα ανοιχτού κώδικα (open source) online εργαλείο δημιουργίας διαδραστικού περιεχομένου (βίντεο, παιχνίδια, παρουσιάσεις κ.ά.) σε HTML5 (Hyper Text Markup Language). Είναι ιδανικό για την εφαρμογή του μοντέλου Μικτής Μάθησης (Blended Learning). Αφού κάποιος κάνει δημιουργήσει έναν λογαριασμό, μπορεί να το χρησιμοποιήσει. Οι αλληλεπιδράσεις που δημιουργούνται στο H5P μπορούν εύκολα να διαχειριστούν και να ενσωματωθούν (embed) σε εκπαιδευτικά ιστολόγια και πλατφόρμες.

Το H5P είναι επίσης ο ιδανικός τρόπος για δημιουργία επεξεργάσιμων μαθησιακών αντικειμένων. Δίνει ακόμα τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να παρακολουθούν την πρόοδο των μαθητών. Πολλές από τις δυνατότητές του μπορούν να εφαρμοστούν στην ηλεκτρονική μάθηση.

Εικόνα 2: Το εργαλείο H5P

4.3.3 Το εργαλείο padlet

Το padlet είναι ένα WEB 2.0 εργαλείο που επιτρέπει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να συλλέγουν πληροφορίες από το διαδίκτυο και να τις αναρτούν στον ψηφιακό πίνακα ανακοινώσεων. Βίντεο, κείμενα, υπερσύνδεσμοι, εικόνες -και οτιδήποτε- μπορούν να προστεθούν στον πίνακα ανακοινώσεων και να οργανωθούν όπως σε έναν συμβατικό πίνακα. Οι μαθητές μπορούν να «ανεβάσουν» αρχεία που έχουν δημιουργήσει. Το εργαλείο αυτό επιτρέπει την κοινή χρήση ενός πίνακα από πολλά άτομα κι έτσι ανοίγει ο δρόμος για ομαδοσυνεργατικές διδασκαλίες ή projects. Από τη στιγμή που έχει δημιουργηθεί ένας πίνακας ανακοινώσεων (wall), μπορούν οι χρήστες να μοιραστούν το περιεχόμενό του, να το εξάγουν σαν αρχείο, να το ενσωματώσουν σε ιστολόγια και blogs και για τους προχωρημένους τεχνολογικά να το μετατρέψουν σε έναν QR κωδικό. Φυσικά υπάρχει η δυνατότητα να ελέγξει κανείς το απόρρητο του τοίχου του και να επιλέξει προσωπική ή περιορισμένη προβολή.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Εικόνα 3 : Το εργαλείο padlet

4.3.4 Το εργαλείο Doodly

Το Doodly είναι ένα λογισμικό, το οποίο επιτρέπει τη δημιουργία το οποίο επιτρέπει τη δημιουργία βίντεο σε πολύ λίγο χρόνο και με εντυπωσιακά αποτελέσματα, χωρίς να απαιτεί σχεδιαστικές ικανότητες. Ο κάθε χρήστης μπορεί να δημιουργήσει απεριόριστα βίντεο. Το αποτέλεσμα είναι ελκυστικό για τον χρήστη και βοηθά στην εμπέδωση της νέας γνώσης με ευχάριστο τρόπο. Ο χρήστης μπορεί να προσθέσει εικόνες και ήχο, όχι μόνο από τα διαθέσιμα του προγράμματος, αλλά και από δικές του συλλογές. Μειονέκτημα θα λέγαμε ότι είναι η επί πληρωμή χρησιμοποίησή του.

Εικόνα 4: Το εργαλείο Doodly

4.3.5 Το εργαλείο Plotagon

Άλλο ένα ενδιαφέρον και δημιουργικό εργαλείο είναι το Plotagon. Πρόκειται για ένα εργαλείο δημιουργίας βίντεο και συγκεκριμένα κινουμένων σχεδίων. Ο χρήστης μπορεί να δημιουργήσει τους δικούς του ήρωες καθώς έχει πάρα πολλές επιλογές στη διάθεσή του. Το Plotagon καλλιεργεί τη δημιουργικότητα του χρήστη και τον βοηθάει να δώσει ζωή σε ιστορίες που έχει γράψει.

Εικόνα 5 : Το εργαλείο Plotagon

4.3.6 Διάφορα άλλα εργαλεία

Canva

Το canva είναι μία online πλατφόρμα με την οποία ο χρήστης μπορεί να οπτικοποιήσει με εντυπωσιακό τρόπο τις πληροφορίες και τα δεδομένα που διαθέτει. Ο χρήστης μπορεί να δημιουργήσει πολλά και διάφορα γραφικά, όπως κόμικς, αφίσες, παρουσιάσεις κ.ά.

Wordwall

Το Wordwall είναι μία online πλατφόρμα, η οποία βασίζεται στη φιλοσοφία cloud, δηλαδή ο χρήστης μπορεί να την χρησιμοποιεί online, να δημιουργεί υλικό, το υλικό αυτό να αποθηκεύεται στο cloud και να μπορεί να το επεξεργαστεί ανά πάσα στιγμή, αφού συνδεθεί στον λογαριασμό του. Οι εκπαιδευτικοί πάντα προσπαθούν να βρουν τους τρόπους να σχεδιάσουν ελκυστικές διδασκαλίες για τους μαθητές. Το Wordwall είναι ένας ακόμη τρόπος, ένα ακόμη «όπλο» στα χέρια τους.

Google Drive

Το Google Drive είναι μια δωρεάν υπηρεσία από την Google, η οποία επιτρέπει στον χρήστη να αποθηκεύει αρχεία online και να έχει πρόσβαση σε αυτά από οπουδήποτε με τη χρήση

του cloud (ή νέφους). Το Google Drive δίνει επίσης πρόσβαση σε δωρεάν εφαρμογές web για τη δημιουργία εγγράφων, υπολογιστικών φύλλων, παρουσιάσεων και άλλων.

You Tube

Το You Tube είναι ένας ιστότοπος για δωρεάν κοινή χρήση βίντεο που κάνει εύκολο το να παρακολουθήσει κανείς βίντεο στο διαδίκτυο. Μπορεί κανείς ακόμη να δημιουργήσει και να ανεβάσει τα δικά του βίντεο για να τα μοιραστεί με άλλους. Δημιουργήθηκε αρχικά το 2005. Το YouTube είναι πλέον ένα από τα δημοφιλέστερα sites στο διαδίκτυο, με τους επισκέπτες να παρακολουθούν περίπου 6 δισεκατομμύρια ώρες βίντεο κάθε μήνα.

Book Creator

Το Book Creator είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο ψηφιακής αφήγησης, που επιτρέπει τη δημιουργία ηλεκτρονικών βιβλίων και κόμικς. Τα βιβλία μπορούν να περιέχουν κείμενα, εικόνες, βίντεο, ηχογραφήσεις. Τα βιβλία μπορούν να αποθηκευτούν στη συσκευή σαν ebooks ή να δημοσιευτούν διαδικτυακά. Μέσω της εφαρμογής είναι δυνατή η ανάγνωση ηλεκτρονικών βιβλίων άλλων χρηστών. Τέλος, ο εκπαιδευτικός μπορεί να προσκαλέσει συνεργάτες ή μαθητές για να δημιουργήσουν μαζί κάποιο βιβλίο, ακόμη και σε πραγματικό χρόνο.

Εικόνα 6 : Διάφορα άλλα εργαλεία

4.3 Δομή εκπαιδευτικού υλικού

Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας με τίτλο «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο «Εγωιστής Γίγαντας», βρίσκεται στην πλατφόρμα Chamilo στη διεύθυνση http://chamilo.datacenter.uoc.gr/metchamilo/courses/KALLIERGEIAFILANAGNWSIASSEMA8HTESGD/index.php?id_session=0 και χωρίζεται σε τρεις επιμέρους διδακτικές ενότητες:

1^η Διδακτική Ενότητα: Η Ιστορία του βιβλίου...

2^η Διδακτική Ενότητα: Γνωρίζω τον κόσμο του βιβλίου

3^η Διδακτική Ενότητα : Ο εγωιστής Γίγαντας

Στην είσοδο του μαθήματος (εικόνα 7) υπάρχει ένα καλωσόρισμα της δημιουργού του εκπαιδευτικού υλικού και κάποιες πρώτες, χρήσιμες οδηγίες για τον τρόπο που θα πλοηγηθεί ο χρήστης στις διδακτικές ενότητες.

Σε καλωσορίζω στο μάθημά μου!!!
Μαζί θα γνωρίσουμε τον κόσμο του βιβλίου και θα ταξιδέψουμε με τη φαντασία μας σε κόσμους μαγικού!!!
Πατώντας το εικονίδιο περιγραφή μαθήματος Θα ξέρεις τι θα μάθουμε ..
Πατώντας το εικονίδιο μονοπάτι γνώσης Θα ξεκινήσεις το ταξίδι....
Σου εύχομαι μια δημιουργική διαδρομή στα "μονοπάτια της γνώσης" !!!

Εικόνα 7: Είσοδος στο μάθημα

Ένα από τα δύο βασικά εικονίδια είναι η «Περιγραφή μαθήματος» (εικόνα 8)

Περιγραφή μαθήματος

Εικόνα 8: Εικονίδιο περιγραφής μαθήματος

Πατώντας το εικονίδιο αυτό, ο χρήστης θα μεταφέρεται σε ένα περιβάλλον όπου παρουσιάζονται με τη σειρά ο τίτλος, ο σκοπός, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, οι δεξιότητες που θα αποκτήσει, η δομή του μαθήματος, ο εκτιμώμενος χρόνος μελέτης, οι δραστηριότητες που υπάρχουν στο υλικό και τα στοιχεία της δημιουργού του υλικού (εικόνα 9).

Εικόνα 9: Περιεχόμενο περιγραφής μαθήματος

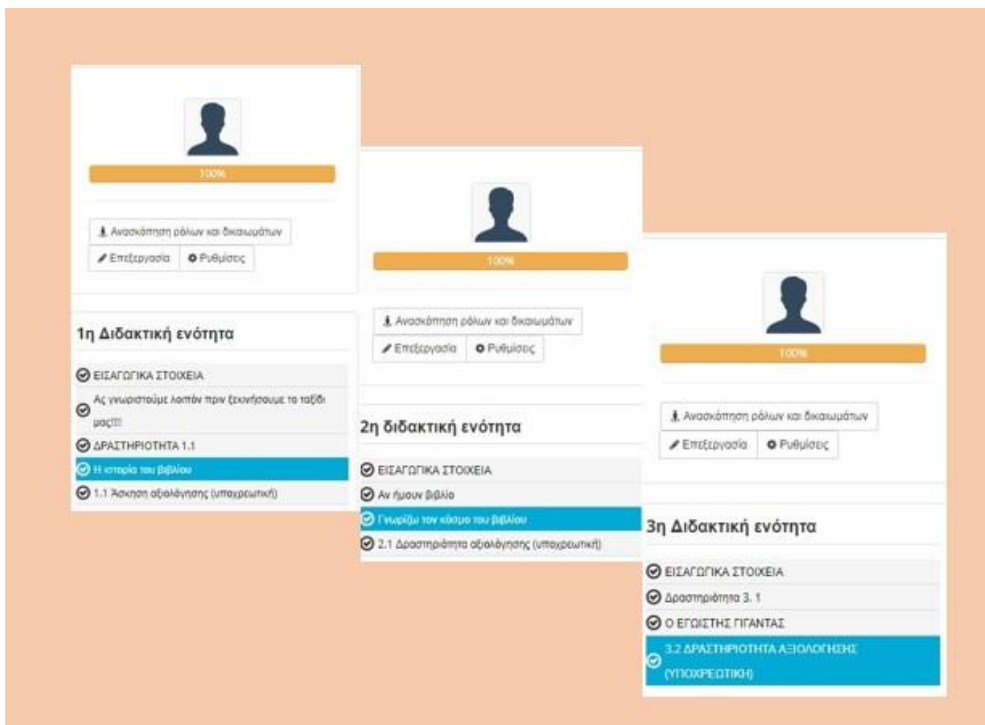
Το δεύτερο και πιο σημαντικό εικονίδιο της αρχικής σελίδας του μαθήματος είναι το «μονοπάτι της γνώσης», το οποίο είναι σημαντικό για την περιήγηση του χρήστη στο εκπαιδευτικό υλικό (εικόνα 10).

Μονοπάτι γνώσης

Εικόνα 10: Εικονίδιο μονοπατιού γνώσης

Πατώντας το συγκεκριμένο εικονίδιο ο χρήστης μεταφέρεται στην «καρδιά» του εκπαιδευτικού υλικού (εικόνα 11).

Εικόνα 11: Εικονίδιο με διδακτικές ενότητες

Όλες οι διδακτικές ενότητες είναι χωρισμένες σε υποενότητες. Η πρώτη υποενότητα σε όλες είναι τα εισαγωγικά στοιχεία τα οποία αποτελούνται από ένα αναδιπλούμενο μενού το οποίο περιέχει τον σκοπό της διδακτικής ενότητας, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τις λέξεις κλειδιά, τη δομή της διδακτικής ενότητας καθώς και τον εκτιμώμενο χρόνο μελέτης της (εικόνα 12).

> Σκοπός

> Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

> Λέξεις κλειδιά

> Δομή διδακτικής ενότητας

> Εκτιμώμενος χρόνος μελέτης

↻ Reuse <> Embed

Εικόνα 12: Εικονίδιο με εισαγωγικά στοιχεία διδακτικής ενότητας

Κάθε διδακτική ενότητα, εκτός από τα εισαγωγικά στοιχεία, περιέχει το κυρίως μάθημα, δραστηριότητες υποχρεωτικές ή προαιρετικές και όλες περιέχουν υποχρεωτική άσκηση αυτοαξιολόγησης.

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με το μοντέλο κατηγοριοποίησης West-Λιοναράκη (2001). Το μοντέλο έχει αναλυθεί στην ενότητα 1.2 της παρούσας εργασίας. Παρακάτω θα γίνει επεξήγηση των στοιχείων με παραδείγματα μέσα από το υλικό σύμφωνα με την παραπάνω τυπολογία.

ΠΡΩΤΗ ΔΕΣΜΗ		
ΚΕΙΜΕΝΟ	ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΑ	ΜΕΤΑΚΕΙΜΕΝΑ
Το βασικό κείμενο που αναπτύσσει το γενικό και ειδικό πλαίσιο του διδακτικού υλικού.	Διαγνωστικά τεστ, δραστηριότητες, ασκήσεις, ερμηνευτικοί τίτλοι, περιεχόμενα, λέξεις-κλειδιά, γενικοί / επιμέρους	Συνοψεις δραστηριότητες / ασκήσεις, επαλήθευσης γνώσεων δεξιοτήτων, προσαρτήματα, παραρτήματα, τελικές περιλήψεις, βιβλιογραφία, παραπομπές, οδηγό για περαιτέρω μελέτη, γλωσσάρια

1.3 Το πρώτο χαρτί...

Στη μακρινή Κίνα , το 105 π.Χ. ο Τσάι Λουν ανακάλυψε τα παρακάτω υλικά. Στη συνέχεια συμπίεσε το μείγμα , το άπλωσε σε ένα πλέγμα μπαμπού να στεγνώσει . Το πρώτο χαρτί ήταν πραγματικότητα!!!

Δες σε αυτό το βιντεάκι την ιστορία του χαρτιού

Εργαστήριο χειροποίητου χαρτιού

Τσάι Λουν
ο εφευρέτης του χαρτιού

Εικόνα 12α: Παράδειγμα κειμένου

2.5 Παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου 4/4

Η παγκόσμια ημέρα βιβλίου καθιερώθηκε από το 1966 από τη Διεθνή Οργάνωση Βιβλίων για τη Νεότητα.

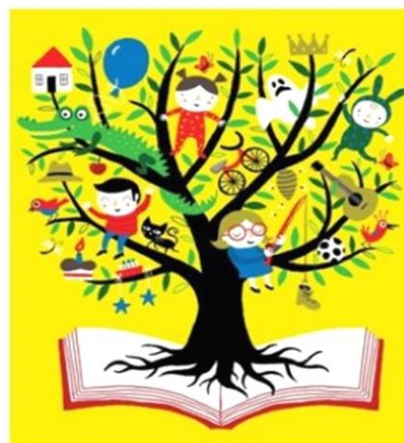
Από τότε κάθε χρόνο ένα διαφορετικό κράτος ετοιμάζει ένα μήνυμα και μία αφίσα, που μοιράζονται σε όλο τον κόσμο για να τονίσουν την αξία των βιβλίων

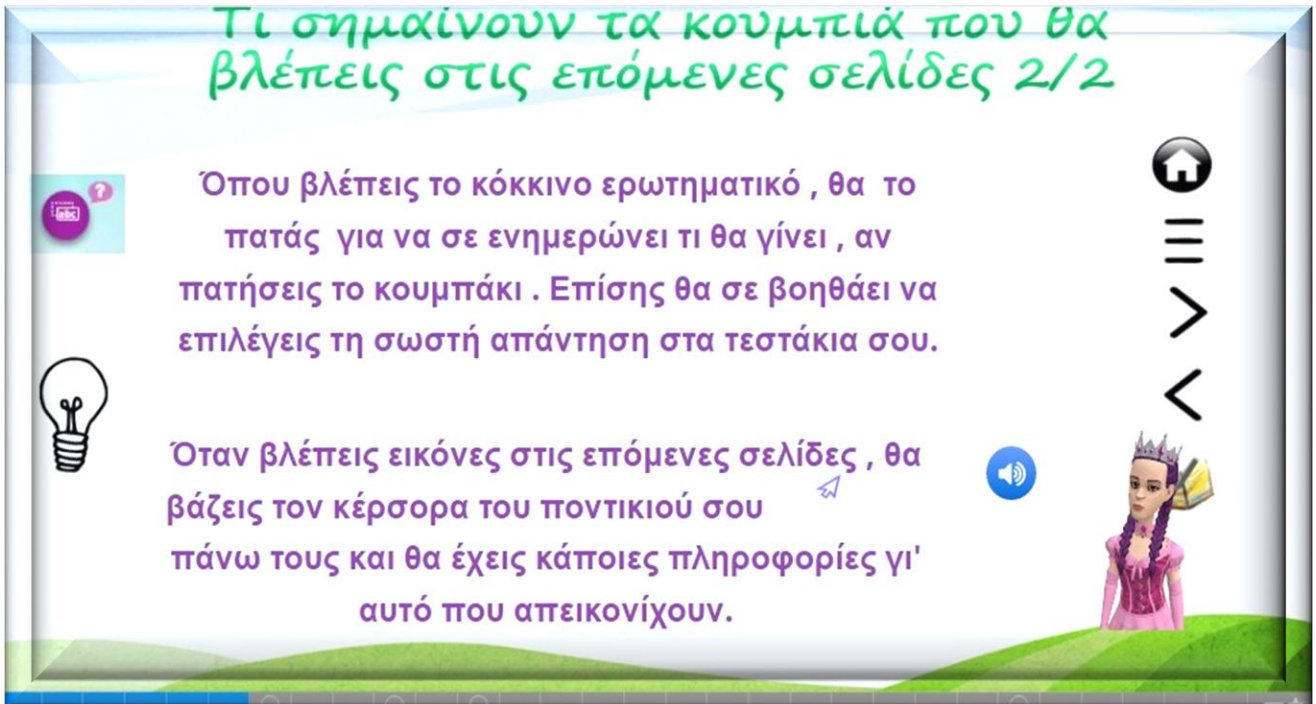
Εικόνα 12β: Παράδειγμα κειμένου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

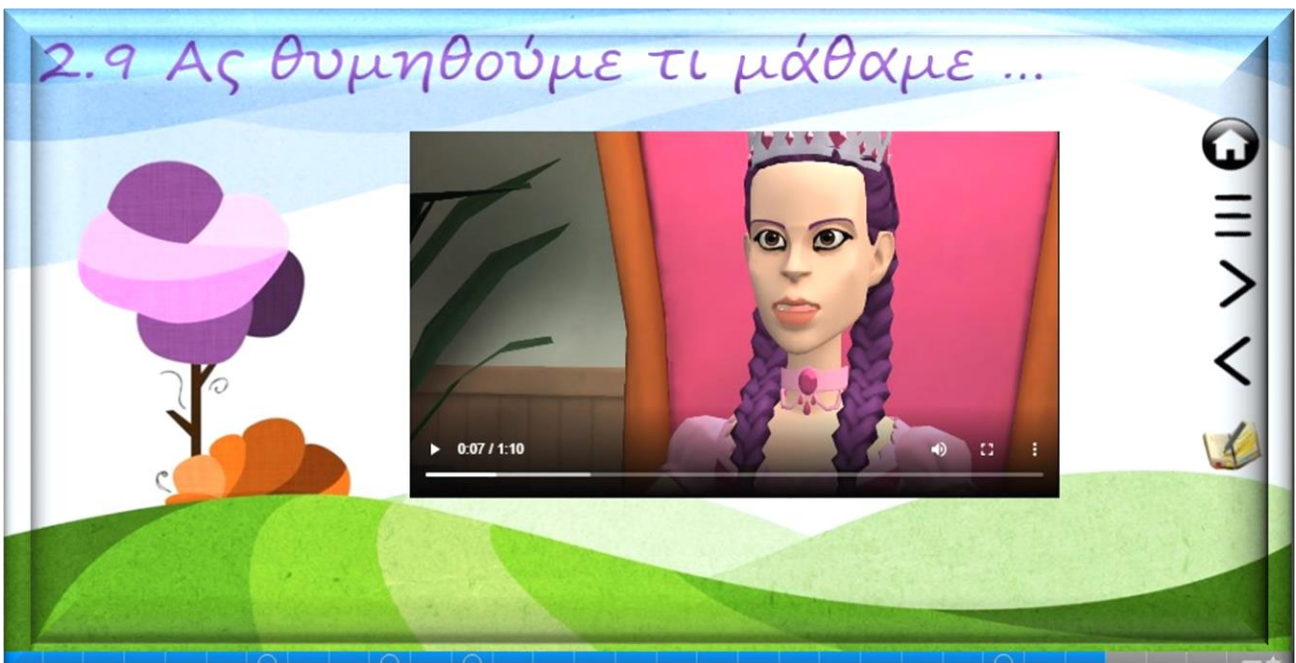
- 2.1 Πώς γεννιέται ένα βιβλίο
- 2.2 Τα είδη των βιβλίων
- 2.3 Τα μέρη του βιβλίου
- 2.4 Λεξιλόγιο για το βιβλίο
- 2.5 Παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου
- 2.6 Οδηγίες για τον αναγνώστη
- 2.7 Τα δικαιώματα του μικρού αναγνώστη
- 2.8 Τα μέρη του αναγνώστη
- 2.9 Ας θυμηθούμε τι μάθαμε μέχρι τώρα
- 2.10 Δραστηριότητα αξιολόγησης
- 2.11 Βιβλιογραφία

Εικόνα 13α: Παράδειγμα προκείμενου

Εικόνα 13β: Παράδειγμα προκείμενου

Εικόνα 14α: Παράδειγμα μετακείμενου

2.11 Βιβλιογραφία

<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNf>
<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNg>
<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNI>
<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNo>
<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNr>
<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNu>
<http://bitly.ws/pI>   <http://bitly.ws/pTNwv>

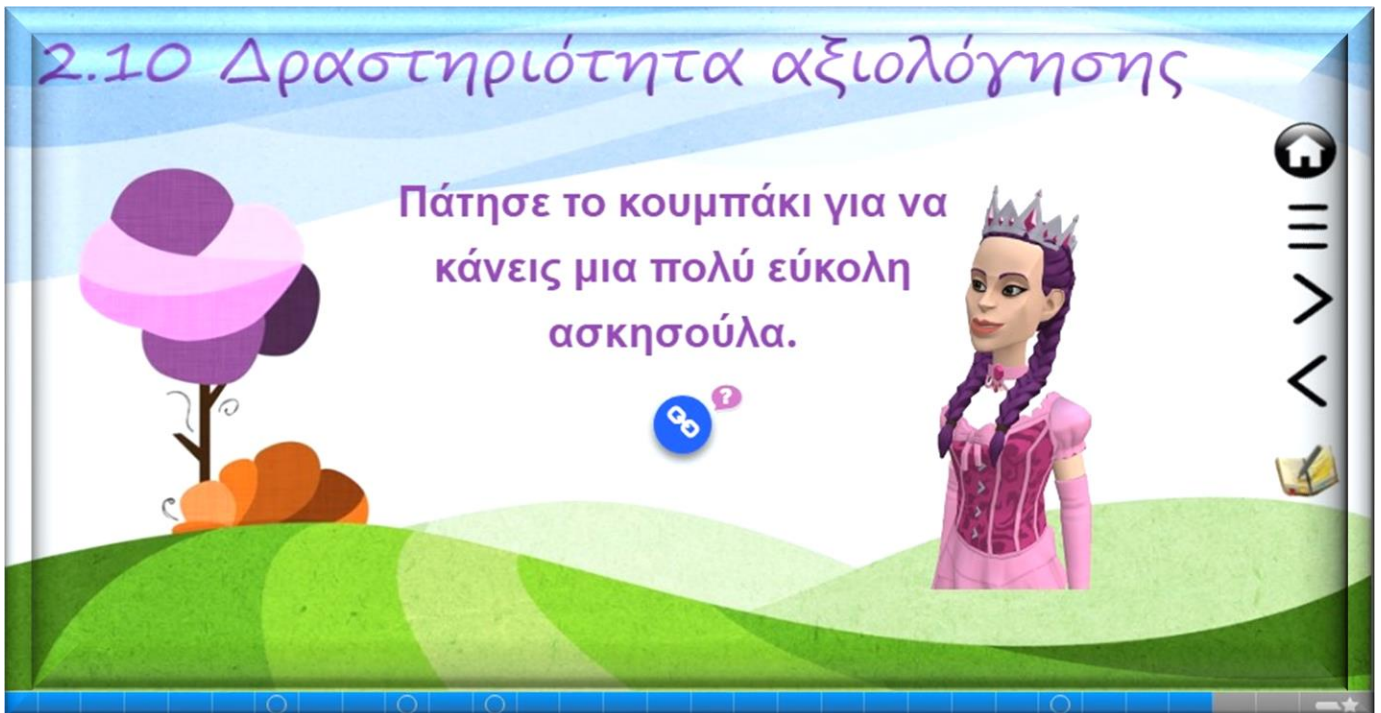
Εικόνα 14β: Παράδειγμα μετακείμενου

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΣΜΗ

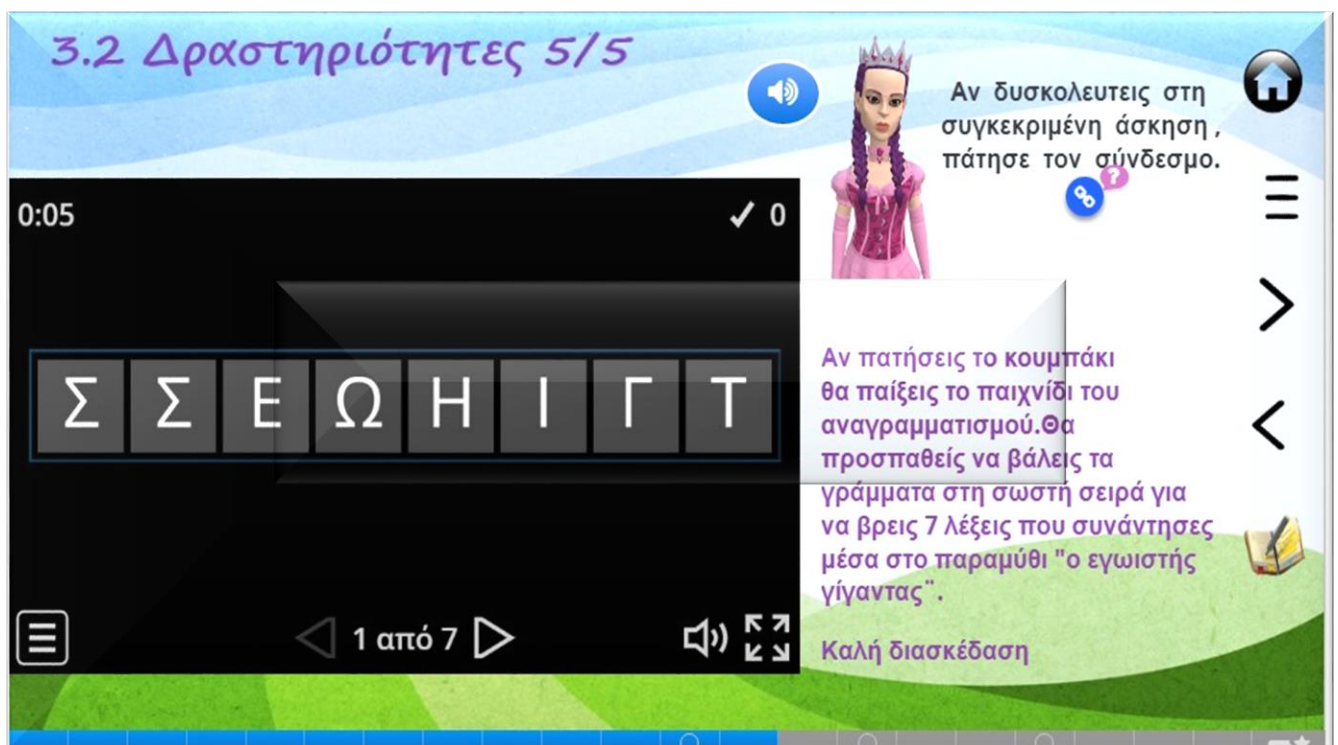
ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΑ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΑ

<p>Συμπεράσματα, συνόψεις, περιλήψεις, δραστηριότητες, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, μηχανισμοί ανατροφοδότησης, μηχανισμοί κατανόησης εφαρμογής</p>	<p>Ορισμοί, διασαφηνίσεις, γλωσσάρια, κείμενα γέφυρες, συνδεδεμένα κείμενα, κρίκοι, εγκάρσια θέματα / έννοιες</p>	<p>Μη γλωσσικά / ημι-γλωσσικά στοιχεία, φωτογραφίες τυπογραφικές ιδιαιτερότητες, γραμματοσειρές, οδηγίες σχήματα, εικόνες</p>	<p>Κείμενα σε παράθυρα, αναφορές, οδηγοί για περαιτέρω μελέτη, γλωσσάρια, μελέτες περίπτωσης, παραδείγματα, σενάρια, παράλληλα κείμενα, κείμενα αναφοράς</p>
--	---	---	--

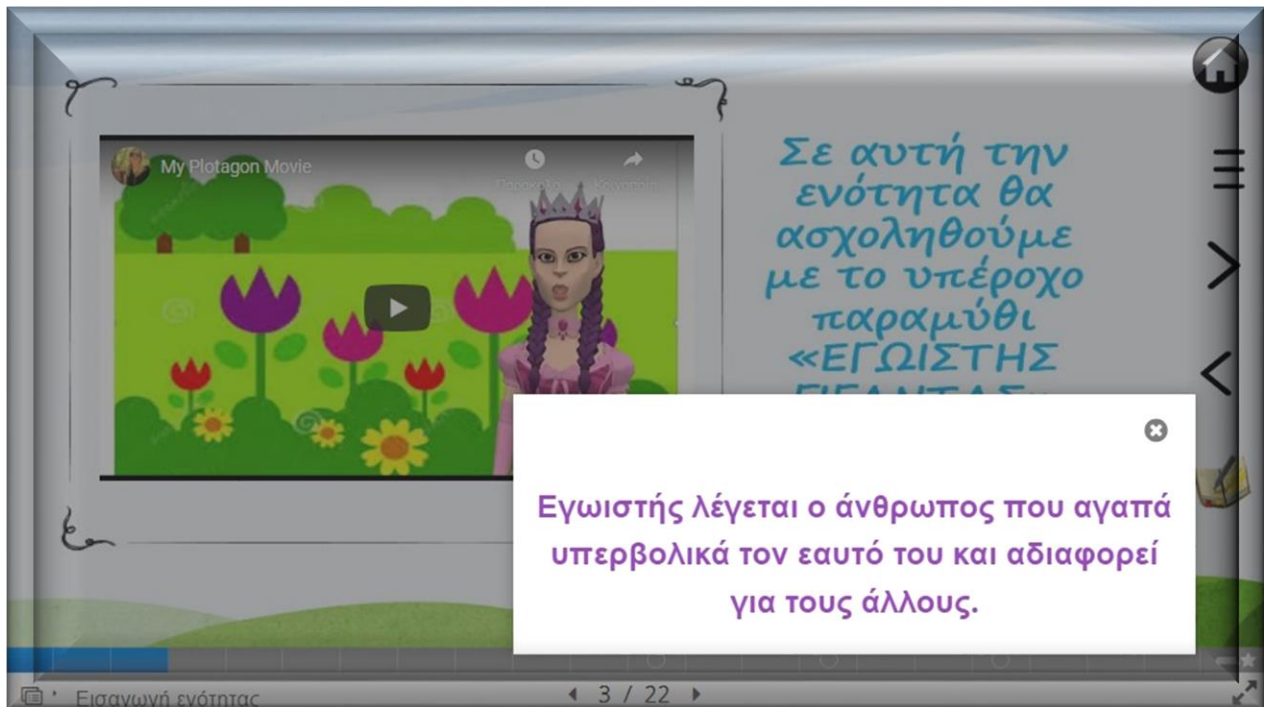

Εικόνα 15α: Παράδειγμα διακείμενου

Εικόνα 15β: Παράδειγμα διακείμενου

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

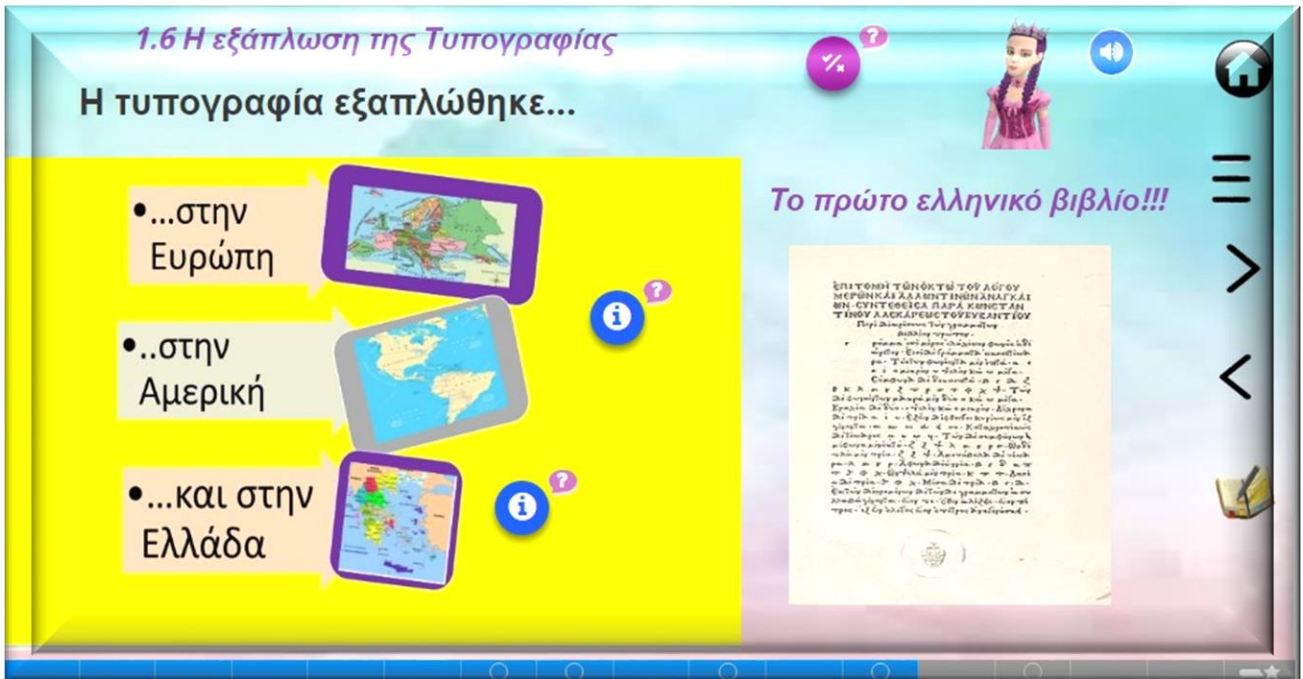

Εικόνα 16α: Παράδειγμα επικείμενου

Εικόνα 16β: Παράδειγμα διακείμενου

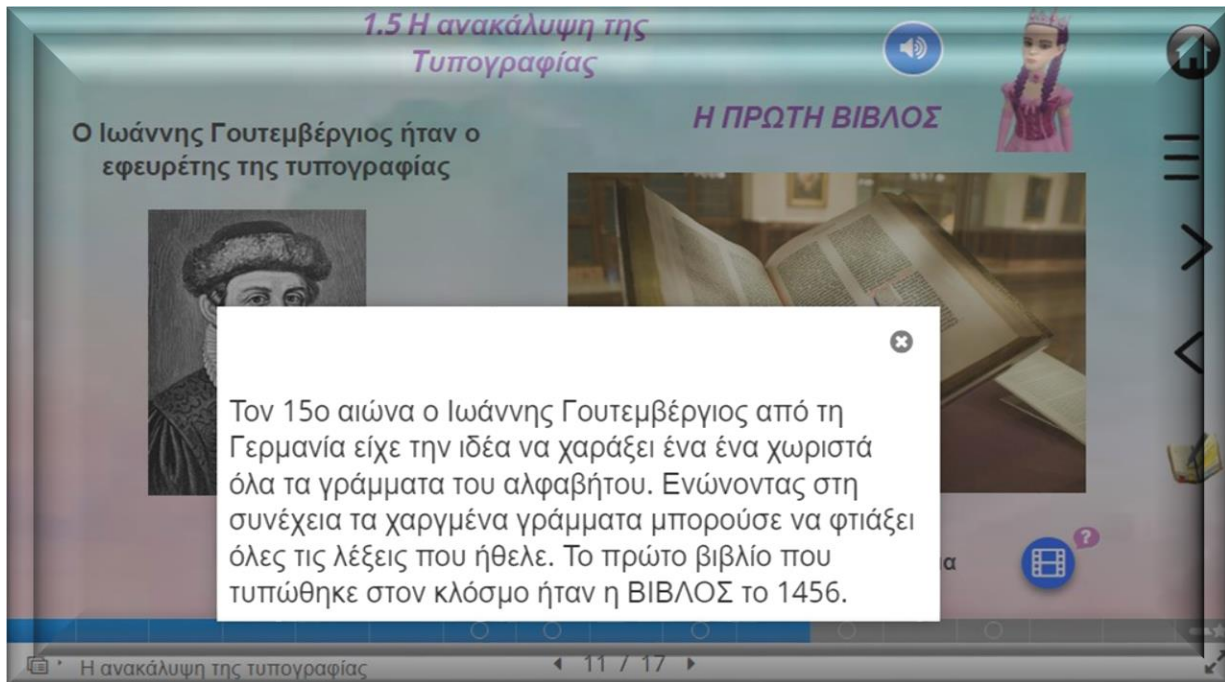

Εικόνα 17α: Παράδειγμα παρακείμενου

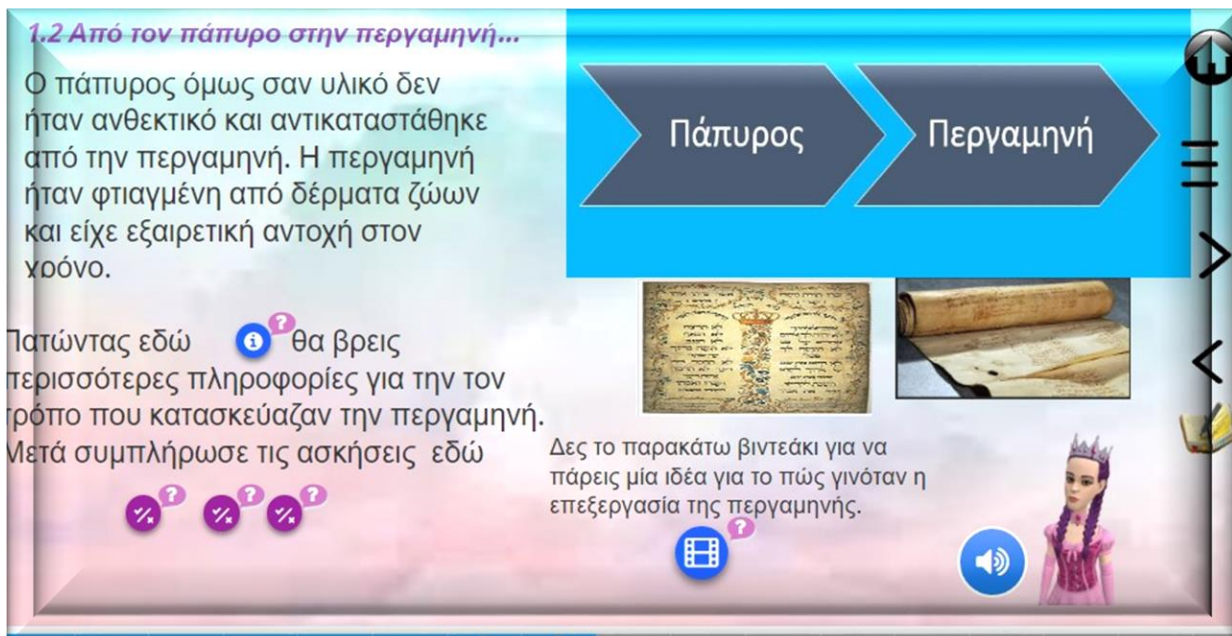

Εικόνα 17β: Παράδειγμα παρακείμενου

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Εικόνα 18α: Παράδειγμα περικείμενου

Εικόνα 18β : Παράδειγμα περικείμενου

ΤΡΙΤΗ ΔΕΣΜΗ

ΠΟΛΥΚΕΙΜΕΝΑ

ΠΟΛΥΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Οδηγίες Γραπτών εργασιών, Σχόλια Καθηγητή / Συμβούλου, Αξιολόγηση Γραπτών Εργασιών, Βοηθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων, Έντυπες Μορφές Επικοινωνίας.

Οπτικοακουστικό Υλικό σε μορφές, Πολυμέσων, Κασετών ήχου, Βίντεο κασετών

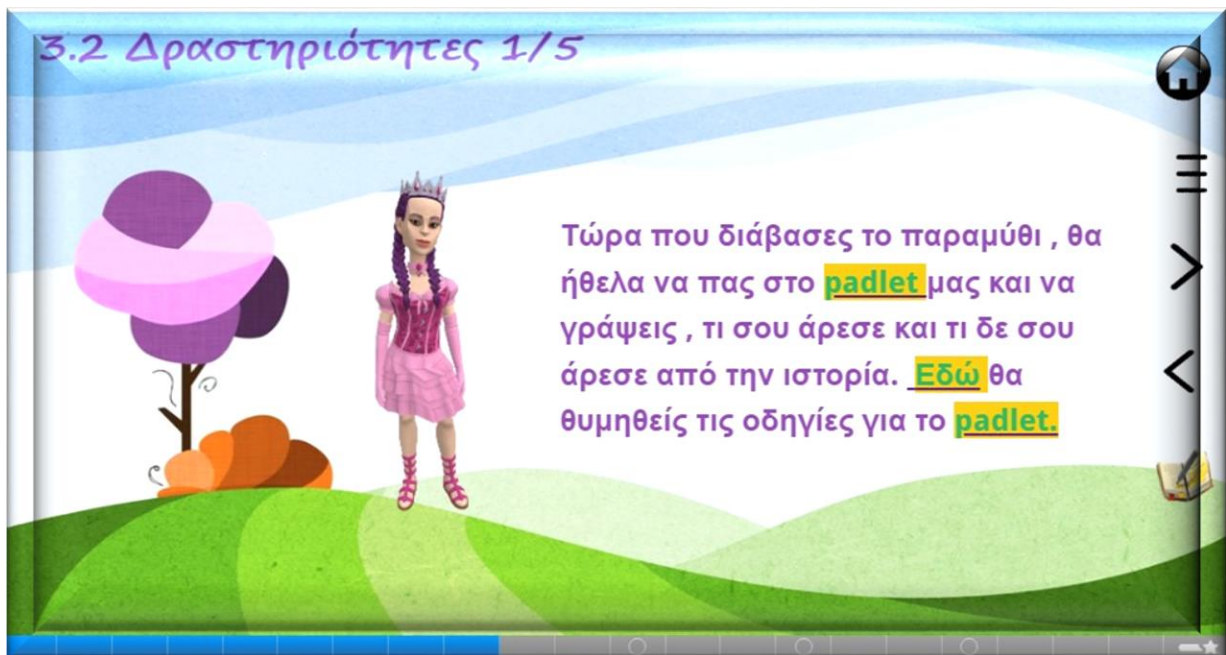
3.1 Το παραμύθι 2/2

Ποιο νομίζεις ότι είναι το μήνυμα από αυτό το παραμύθι;

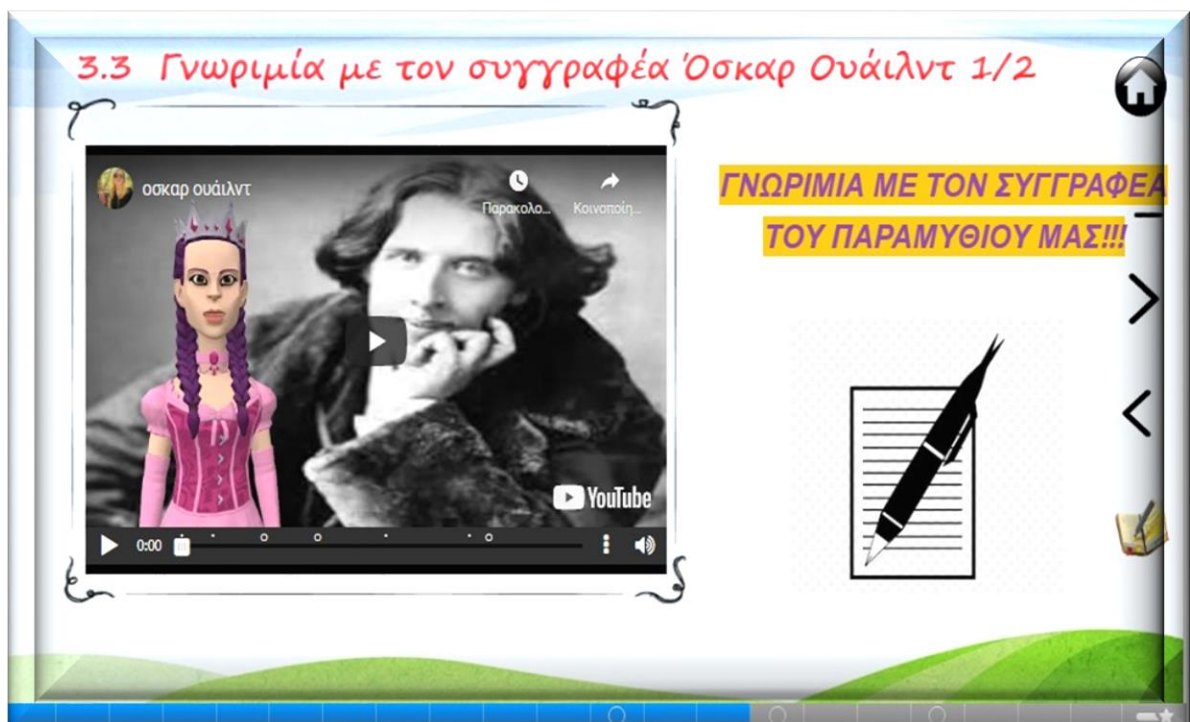
(Γράψε εδώ τη γνώμη σου)

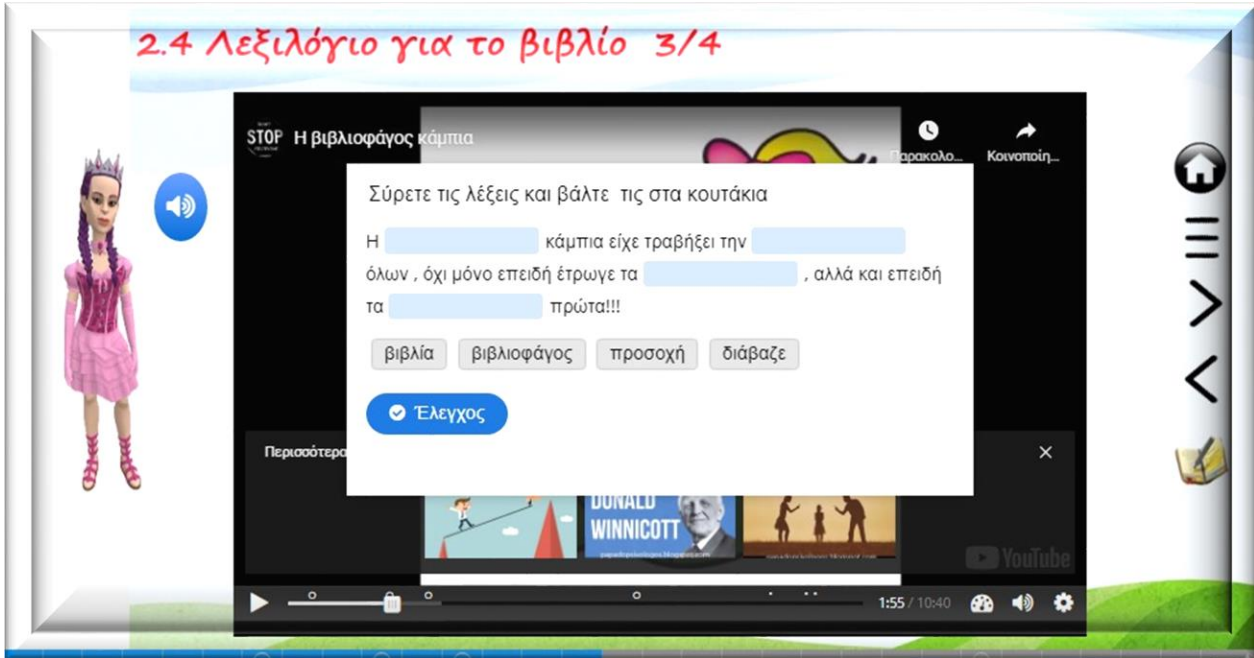
Εικόνα 19α: Παράδειγμα πολυκειμένου

Εικόνα 19β: Παράδειγμα πολυκειμένου

Εικόνα 20α: Παράδειγμα πολυαντικειμένου

Εικόνα 20β: πολυαντικειμένου

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί επίσης σύμφωνα με τη Θεωρία της Πολυμεσικής Μάθησης. Το μοντέλο έχει αναλυθεί στην ενότητα 1.2 της παρούσας εργασίας. Παρακάτω θα γίνει επεξήγηση των στοιχείων με ενδεικτικά παραδείγματα μέσα από το υλικό σύμφωνα με την παραπάνω θεωρία.

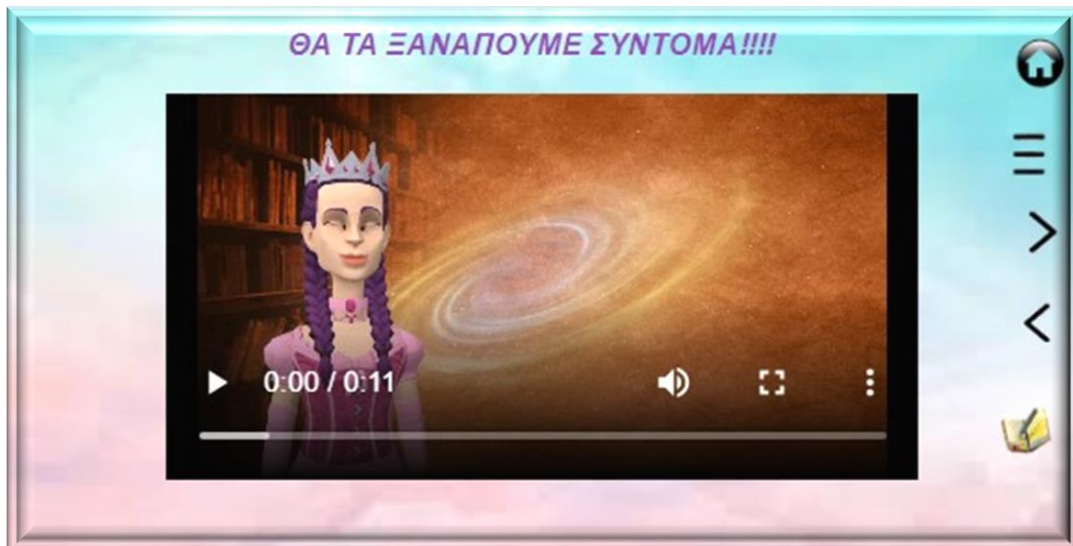
Εικόνα 21: Πολυμεσική Αρχή

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

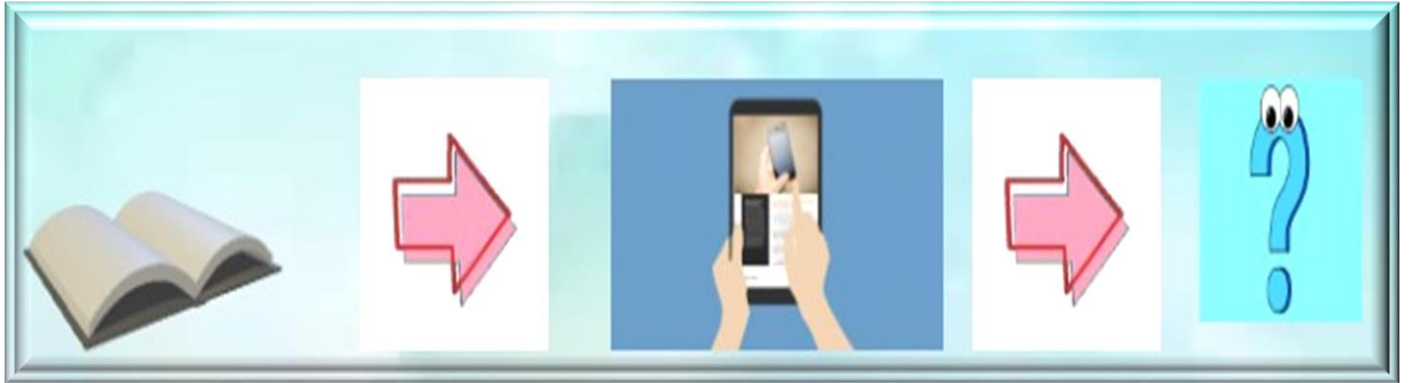

Εικόνα 22: Αρχή της Χωρικής Συνάφειας

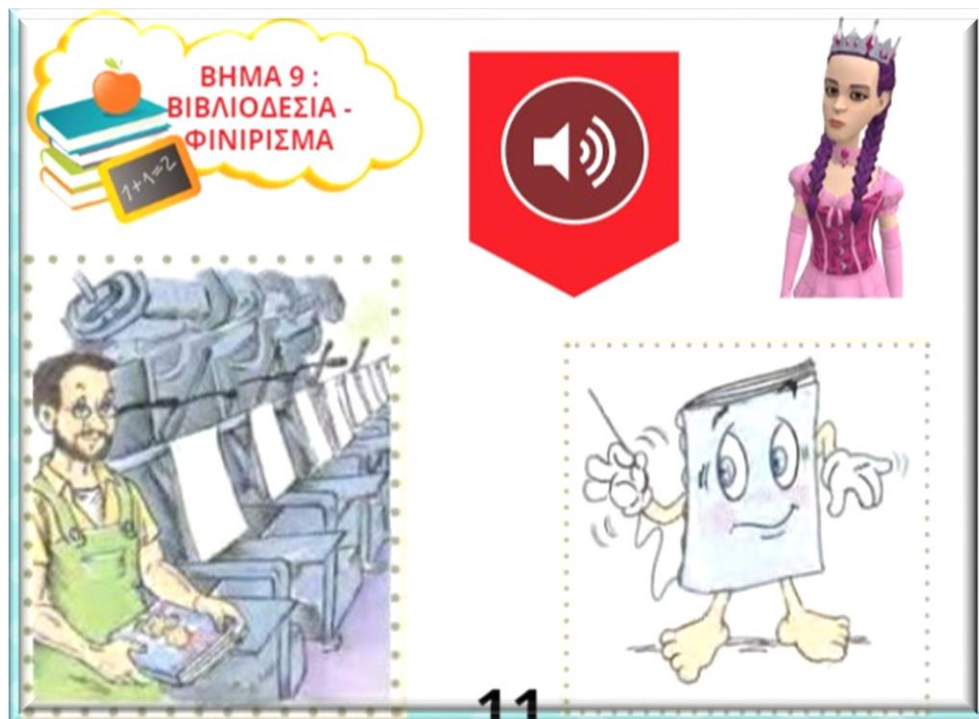

Εικόνα 23: Αρχή του Πλεονασμού

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

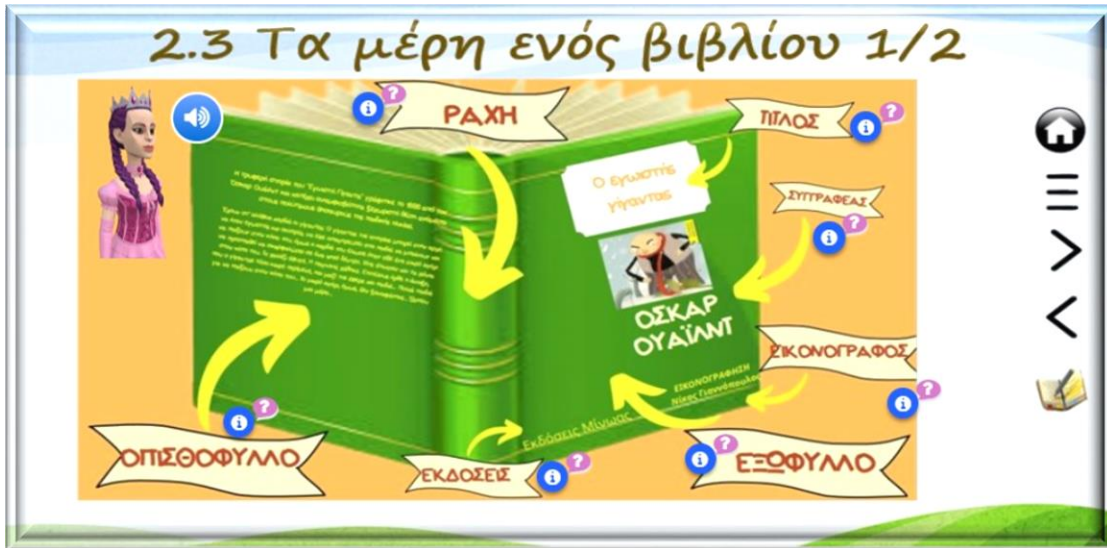

Εικόνα 24: Αρχή της Συνοχής

Εικόνα 25: Αρχή της Τροπικότητας

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Εικόνα 27: Αρχή της Σηματοδότησης

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

5. Μεθοδολογία της έρευνας

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας με τίτλο «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»», δημιουργήθηκε πολυμορφικό εκπαιδευτικό υλικό με το εργαλείο H5P και στη συνέχεια ενσωματώθηκε στη διαδικτυακή πλατφόρμα Chamilo. Για να αποτιμηθεί το Ε.Υ. που σχεδιάστηκε, κρίθηκε αναγκαίο να διενεργηθεί μία έρευνα με δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος αποτελούσε η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από ειδικούς της ΕξΑΕ. Το δεύτερο σκέλος είχε να κάνει με την αποτίμησή του από τους μαθητές, που ήταν και οι τελικοί χρήστες του υλικού».

5.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας ήταν η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού ,που δημιουργήθηκε με τη μεθοδολογία της συμπληρωτικής σχολικής ΕξΑΕ για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας, με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας», σε μαθητές της Γ΄ Δημοτικού»

5.2 Οι στόχοι της έρευνας

Οι **στόχοι** της έρευνας είναι οι εξής:

1. Να διερευνηθεί αν το εκπαιδευτικό υλικό για την καλλιέργεια της Φιλαναγνωσίας σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου με αξιοποίηση του κλασικού έργου της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Εγωιστή Γίγαντα», διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
2. Να διερευνηθεί αν το εκπαιδευτικό υλικό για την καλλιέργεια της Φιλαναγνωσίας σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου με αξιοποίηση του κλασικού έργου της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Εγωιστή Γίγαντα», έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης
3. Να αποτιμηθεί το εκπαιδευτικό υλικό ως προς τη χρήση του από μαθητές της Γ΄ Δημοτικού

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

5.3 Τα ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι τα παρακάτω:

1. Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
2. Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;
3. Πώς αποτιμάται η χρήση του από τους συμμετέχοντες μαθητές της Γ΄ Δημοτικού Σχολείου ως προς τα μαθησιακά οφέλη που παρήγε γι' αυτούς;

5.4 Είδος έρευνας

Η παρούσα έρευνα είναι μία έρευνα διαμορφωτικής αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο αρχικά σχεδιάστηκε και στη συνέχεια υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της ΕξΑΕ. Αρχικά αξιολογήθηκε από ειδικούς ΕξΑΕ, για να διαπιστωθεί, αν το Ε.Υ. σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ και σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε έρευνα σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου. Η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού και στις δύο φάσεις έγινε με ποιοτική προσέγγιση με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων που θα βοηθήσουν στη βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού.

5.5 Χρόνος της έρευνας

Η χρονική περίοδος διεξαγωγής της έρευνας ήταν ο Μάιος του σχολικού έτους 2021-2022.

5.6 Το δείγμα και η μέθοδος δειγματοληψίας

Το δείγμα του σκέλους της έρευνας που αφορούσε το, αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις αρχές Πολυμεσικής μάθησης, αποτελείται από τρεις ειδικούς, οι οποίοι έχουν εξειδικευτεί με μεταπτυχιακές σπουδές στην Εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Έγινε δηλαδή σκόπιμη δειγματοληψία, σύμφωνα με την οποία γίνεται από τον ερευνητή επιλογή στοιχείων ή ατόμων που εξυπηρετούν τους σκοπούς της έρευνας (Παπαγεωργίου, 2014).

Το δείγμα της έρευνας αναφορικά με τις στάσεις και απόψεις των μαθητών απέναντι στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό αποτελούν δέκα (10) μαθητές της Γ΄ τάξης του

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Δημοτικού Σχολείου που φοιτούν στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Κουνουπιδιανών. Πρόκειται για δείγμα ευκολίας, καθώς έγινε επιλογή ατόμων που ήταν διαθέσιμα και εύκολα (Παπαγεωργίου, 2014).

5.7 Ερευνητική μέθοδος και μέσα συλλογής δεδομένων

Στην πρώτη έρευνα, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της «Ποιοτικής Ανάλυσης Περιεχομένου» (Qualitative Content Analysis). Οι συμμετέχοντες, αφού μελέτησαν το υλικό, κλήθηκαν να απαντήσουν αρχικά σε 7 ερωτήσεις για τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά και το προφίλ τους και στη συνέχεια σε πενήντα έξι (56) ερωτήσεις σχετικές με την αποτίμηση του Ε.Υ. Για άλλου τύπου έρευνες το μεγάλο μέγεθος του ερωτηματολογίου αποτελεί πρόβλημα. Οι ερωτήσεις που αναφέρονται στην αποτίμηση του Ε.Υ. είναι αρθρωμένες σε δέκα (10) άξονες (όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα) που αντιστοιχούν στα ερευνητικά ερωτήματα. Αυτό σημαίνει ότι κάθε ερευνητικό ερώτημα διερευνάται μέσω μίας ή περισσότερων ερωτήσεων προς τους συμμετέχοντες.

Πίνακας 1 : ερευνητικοί άξονες για ειδικούς της ΕξΑΕ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ της ΕξΑΕ
1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
<u>1^{ος} ερευνητικός άξονας</u> : Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση
<u>2^{ος} ερευνητικός άξονας</u> : Απλή – Κατανοητή παρουσίαση Γνωστικού Αντικειμένου
<u>3^{ος} ερευνητικός άξονας</u> : Ευχρηστία

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

4^{ος} ερευνητικός άξονας : Υποστήριξη – Καθοδήγηση εκπαιδευόμενου στη μελέτη

5^{ος} ερευνητικός άξονας : Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη

6^{ος} ερευνητικός άξονας : Παροχή δυνατότητας Αναστοχασμού – Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

7^{ος} ερευνητικός άξονας : Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

8^{ος} ερευνητικός άξονας : Εφαρμογή αρχών Πολυμεσικής Μάθησης

9^{ος} ερευνητικός άξονας : Δυνατά σημεία

10^{ος} ερευνητικός άξονας : Προτάσεις βελτίωσης

Για την αποτίμηση του Ε.Υ. από μαθητές, χρησιμοποιήθηκε και πάλι η μέθοδος της «Ποιοτικής Ανάλυσης Περιεχομένου» (Qualitative Content Analysis). Οι δέκα (10) συμμετέχοντες της έρευνας, αφού μπήκαν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Chamilo και μελέτησαν το Ε.Υ., κλήθηκαν να απαντήσουν σ' ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις ανοικτού τύπου που δημιουργήθηκε από την ερευνήτρια, για τη συλλογή ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων. Απάντησαν σε μία (1) ερώτηση σχετικά με το φύλο τους και στη συνέχεια απάντησαν σε δώδεκα (12) ερωτήσεις ανοικτού τύπου για την αποτίμηση του Ε.Υ., οι οποίες είναι αρθρωμένες σε 6 ερευνητικούς άξονες (όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα):

Πίνακας 2 :ερευνητικοί άξονες για μαθητές

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ
1. Πώς αποτιμάται η χρήση του από τους συμμετέχοντες μαθητές της Γ' Δημοτικού Σχολείου ως προς τα μαθησιακά οφέλη που παρήγε γι' αυτούς;
<u>1ος άξονας:</u> Ευχρηστία εκπαιδευτικού υλικού
<u>2ος άξονας:</u> Κατανόηση υλικού
<u>3ος άξονας:</u> Προτιμήσεις μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό
<u>4ος άξονας:</u> Μεγαλύτερο-μικρότερο ενδιαφέρον
<u>5ος άξονας:</u> Προτίμηση τρόπου διδασκαλίας
<u>6ος άξονας:</u> Προτάσεις για αλλαγή

5.8 Τρόπος επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων

Η κωδικοποίηση και η επεξεργασία απαντήσεων/απόψεων των συμμετεχόντων της έρευνας έγινε με τη μέθοδο της τεχνικής ανάλυσης περιεχομένου (Qualitative Content Analysis). Στη συνέχεια έγινε κωδικοποίηση των απαντήσεων. Η μονάδα ανάλυσης που επιλέχθηκε ήταν το λεκτικό σύνολο με νοηματική αυτοτέλεια. Προκειμένου να γίνει η επεξεργασία του υλικού προσδιορίστηκαν οι κατηγορίες της κωδικοποίησης ανά άξονα, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Πίνακας 3 : κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα (ειδικοί ΕξΑΕ)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΑΞΟΝΑ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΑΕ
1^{ος} άξονας: Επιστημονική συνοχή /τεκμηρίωση
A1) Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
A2)Αναφορά σε διαφορετικές πηγές
A3)Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών
A4)Ερμηνεία-Κριτική συζήτηση πληροφοριών
A5) Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές
2ος άξονας: απλή-κατανοητή τεκμηρίωση γνωστικού αντικειμένου
B1)Φιλικό ύφος
B2)Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών
B3) Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας
B4) Ευανάγνωστη γραφή
B5)Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών
B6)Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης
B7)Μόνο κείμενο
B8)Κείμενο και εικόνες
B9)Κείμενο, εικόνες και βίντεο
B10)Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση
3ος άξονας: Ευχρηστία
Γ1)Κουμπιά κατανοητά κι αναγνωρίσιμα
Γ2)εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα
Γ3)Εύκολη πλοήγηση
Γ4)Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων
4ος άξονας: Υποστήριξη- καθοδήγηση στη μελέτη του εκπαιδευόμενου
Δ1)Συμβουλές μελέτης
Δ2) Έμφαση σε σημεία
Δ3)Επεξηγηματικά σχόλια
5ος άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
E1)Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση των απόψεων-κρίσεων

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

E2)Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων
E3)Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής
E4)Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των εκπαιδευομένων
E5)Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να γίνει μέλος της ομάδας
E6)Δραστηριότητες που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει τις απόψεις του σε αυτό
6ος άξονας: Δυνατότητα αναστοχασμού-αυτοαξιολόγησης εκπαιδευομένου
ΣΤ1) Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
ΣΤ2) Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης
ΣΤ3)Δραστηριότητες για ανάπτυξη των διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση
ΣΤ4)Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με τη δική του πραγματικότητα
ΣΤ5)Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώση στη δική του πραγματικότητα
7ος άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
Z1)Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού κάθε ΔΕ
Z2)Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε ΔΕ
Z3)Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων
Z4) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων
Z5) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων
Z6) Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα
8ος άξονας: Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης
H1)Συνδυασμός κειμένου και εικόνας (Πολυμεσική Αρχή)
H2)Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή)
H3)Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας)
H4)Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής)
H5)Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης)
H6)Χρήση δεύτερου προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης)
H7) Ηχητική παρουσίαση (Αρχή Προσωποποίησης)
H8)Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής)
H9)Φιλικός χαρακτήρας -Avatar (Αρχή Εικόνας)
H10)Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης)
H11)Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης)
H12)Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης)
H13)Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες-εργασίες (Αρχή σηματοδότησης)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

H14)Στοιχεία επισήμανσης(Αρχή Σηματοδότησης)
H15)Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης(Αρχή Προπαίδευσης)
9ος άξονας: Δυνατά σημεία
Θ1)Δυνατά σημεία
10ος άξονας: Προτάσεις βελτίωσης
Θ2)Προτάσεις βελτίωσης

Στη συνέχεια, για τη καλύτερη επεξεργασία των δεδομένων, οι 6 άξονες της έρευνας που απευθύνεται σε μαθητές , κατηγοριοποιήθηκαν και κωδικοποιήθηκαν, όπως φαίνεται στο παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 4: κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα (μαθητές)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΑΞΟΝΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ
1ος άξονας: ΕΥΧΡΗΣΤΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
Ευκολία χρήσης
Βοήθεια από μεγάλους
2ος άξονας: κατανόηση υλικού
Ευκολία κατανόησης
Δυσκολία κατανόησης
3ος άξονας: προτιμήσεις μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό
Διαφάνειες
Βίντεο
Δραστηριότητες
Παιχνίδια
4ος άξονας : Μεγαλύτερο – μικρότερο ενδιαφέρον
Μεγαλύτερο ενδιαφέρον
Μικρότερο ενδιαφέρον
5ος άξονας: προτίμηση τρόπου διδασκαλίας
Μάθημα στην τάξη
Μάθημα με υλικό μέσω πλατφόρμας
Συνδυασμός μαθήματος στην τάξη και με υλικό μέσω πλατφόρμας
6ος άξονας: προτάσεις για αλλαγή
Τι θα άλλαζα
Τι δε θα άλλαζα

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

5.10 Ζητήματα δεοντολογίας

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας τηρήθηκε απόλυτη ανωνυμία των συμμετεχόντων. Δεν προέκυψαν ηθικά διλήμματα ή άλλα θέματα τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν προβλήματα στην εφαρμογή των κανόνων δεοντολογίας.

5.11 Περιορισμοί της έρευνας

Περιορισμό της έρευνας αποτελεί το γεγονός ότι το Ε.Υ. που δημιουργήθηκε, αποτιμήθηκε από ειδικούς της ΕξΑΕ και από μαθητές της Γ΄ Δημοτικού Σχολείου. Για μια πιο ολοκληρωμένη αποτίμηση θα μπορούσε να αξιολογηθεί και από εκπαιδευτικούς, γεγονός που θα οδηγούσε σε ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Το ότι το δείγμα της έρευνας ήταν δείγμα ευκολίας, αποτελεί ακόμα ένα περιορισμό της έρευνας.

6. Παρουσίαση δεδομένων έρευνας

6.1 Οι απόψεις των ειδικών της ΕξΑΕ

A. Το προφίλ των συμμετεχόντων στην έρευνα

1.Φύλο (E1)

Πίνακας 5 – Έρευνα κύριου ΕΥ – το δείγμα κατά φύλο

Φύλο	Αριθμός
Αντρες	0
Γυναίκες	3
Σύνολο	3

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν τρεις (3) στον αριθμό και ήταν όλες γυναίκες.

2.Ηλικία (E2)

Πίνακας 6 – Έρευνα κύριου ΕΥ – οι συμμετέχοντες κατά ηλικιακή ομάδα

Ηλικία	Αξιολογητές			Σύνολο
	E1	E2	E3	
Ηλικιακή ομάδα				
22 έως 30				
31 έως 40	√	√	√	3
41 έως 50				
Πάνω από 51				
Γενικό Σύνολο				3

Και οι τρεις αξιολογητές ανήκουν στην ίδια ηλικιακή ομάδα.

3. Έτη εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας (E3)

Πίνακας 7 – Έρευνα κύριου ΕΥ – οι συμμετέχοντες κατά έτη προϋπηρεσίας

Έτη προϋπηρεσίας	Αξιολογητές			Σύνολο
	E1	E2	E3	
0 έως 4				
5 έως 10		√		1
11 έως 20	√		√	2
Πάνω από 20				
Γενικό Σύνολο				3

Οι δύο (2) από τους επτά (3) αξιολογητές έχουν από 11 έως 20 έτη προϋπηρεσίας στην εκπαίδευση και ο ένας (1) από 5 έως 10.

4.Εξοικείωση με μεθοδολογία ΕξΑΕ και ΤΠΕ (E4, E5, E6, E7)

Πίνακας 8 – Έρευνα κύριου ΕΥ - Εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ και ΕξΑΕ

Ερώτηση	Αξιολογητές		
	E1	E2	E3
E.4.Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).	5	4	5
E.5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.	5	4	5
E.6.Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.	5	4	5
E7.Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).	5	4	5
Μέση τιμή	5	4	5

Οι δύο (2) από τους τρεις αξιολογητές συμφωνούν απόλυτα ότι είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ, ότι κάνουν χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη, είναι εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της ΕξΑΕ και με τη μελέτη Ε.Υ. που έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της ΕξΑΕ. Ο ένας (1) από τους τρεις (3) δηλώνει ότι μάλλον συμφωνεί με όλα τα παραπάνω. Ως εκ τούτου όλοι κατέχουν ικανοποιητικό επίπεδο γνώσεων, που τους καθιστά ικανούς να προβούν στην αποτίμηση του παρόντος Ε.Υ.

B. Παρουσίαση και σχολιασμός ευρημάτων

Στην παρούσα ενότητα γίνεται παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας σε πίνακες. Οι κωδικοί E1, E2, E3, αντιστοιχούν σε καθέναν από τους αξιολογητές. Με τον τρόπο αυτό διαφυλλάσσεται το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων των αξιολογητών του ΕΥ. Ο σχολιασμός των ευρημάτων, σε σχέση με τις κατηγορίες ανάλυσης, γίνεται συνολικά στο τέλος κάθε ερευνητικού άξονα.

1ος Ερευνητικός άξονας: Επιστημονική συνοχή / τεκμηρίωση

(Ερωτήσεις A1, A2, A3, A4, A5)

α) Βιβλιογραφική τεκμηρίωση (A1)

Πίνακας A1- Βιβλιογραφική τεκμηρίωση

Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.	
E.1	<i>Σε κάθε διδακτική ενότητα υπάρχει βιβλιογραφική τεκμηρίωση, ειδικά στο τέλος κάθε ενότητας παρουσιάζεται αναλυτικά.</i>
E.2	<i>Σε όλες τις ενότητες υπάρχει βιβλιογραφική τεκμηρίωση για τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν</i>
E.3	<i>Σε όλες τις διδακτικές ενότητες υπάρχει βιβλιογραφική τεκμηρίωση και μάλιστα έχει δημιουργηθεί και χωριστή διαφάνεια γι' αυτήν.</i>

β) Αναφορά σε διαφορετικές πηγές (A2)

Πίνακας A2- Αναφορά σε διαφορετικές πηγές

Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);	
E.1	<i>Στις διδακτικές ενότητες υπάρχουν αναφορές σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών.</i>

E.2	Ναι, υπάρχουν αναφορές σε άλλες πηγές όπως βίντεο και άλλους ιστότοπους.
E.3	Γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών στις διδακτικές ενότητες σε σχέση με το ΕΥ.

γ) Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών (A3)

Πίνακας A3- Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών

Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;	
E.1	Υπάρχει συγκριτική ανάλυση πληροφοριών στο ΕΥ. Για παράδειγμα γίνεται συγκριτική μελέτη στα έργα του Συγγραφέα Όσκαρ Ουάιλντ.
E.2	Ναι, σε ορισμένα σημεία του υλικού γίνεται συγκριτική ανάλυση πληροφοριών.
E.3	Γίνεται συγκριτική ανάλυση στο ΕΥ, ειδικά στο σημείο που παρουσιάζονται τα έργα του συγγραφέα.

δ) Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών (A4)

Πίνακας A4 – Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών

Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;	
E.1	Το ΕΥ έχει εμπλουτιστεί με ερμηνεία και κριτική συζήτηση σε όλες τις όλες τις διδακτικές ενότητες.
E.2	Σε ορισμένα σημεία το υλικό είναι εμπλουτισμένο με κριτική ερμηνεία και συζήτηση.
E.3	Το ΕΥ είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία και κριτική συζήτηση σε όλες τις ενότητες.

ε) Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές (A5)

Πίνακας A5- Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές

Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;	
E.1	Στον εκπαιδευόμενο παρέχεται η δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη σε διάφορες πηγές αφού υπάρχουν βίντεο και υπερσύνδεσμοι που κάνουν πιο ενδιαφέρον το υλικό.

E.2	Υπάρχει στο εκπαιδευτικό υλικό δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη. Για παράδειγμα υπάρχουν άλλα έργα του ίδιου συγγραφέα που θα μπορούσαν να μελετήσουν τα παιδιά.
E.3	Το ΕΥ είναι εμπλουτισμένο με βίντεο, εικόνες και υπερσυνδέσμους τα οποία παραπέμπουν με ευχάριστο τρόπο το χρήστη για περαιτέρω μελέτη.

Σχολιασμός ευρημάτων 1ου ερευνητικού άξονα

Σύμφωνα με τους αξιολογητές, το εκπαιδευτικό υλικό διαθέτει επαρκή βιβλιογραφική τεκμηρίωση. Πιο συγκεκριμένα σε όλες τις διδακτικές ενότητες υπάρχουν αναφορές σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών, γίνεται σε ορισμένα σημεία του υλικού συγκριτική μελέτη, ερμηνεία και κριτική συζήτηση πληροφοριών και δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους για περαιτέρω μελέτη.

2ος Ερευνητικός άξονας: Απλή-κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου (Ερωτήσεις B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10)

α) Φιλικό ύφος (B1)

Πίνακας B1 – Φιλικό ύφος

Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη;	
E.1	Το Ε.Υ. έχει εξαιρετικά φιλικό ύφος γραφής που ανταποκρίνεται πλήρως στην ηλικιακή ομάδα που απευθύνεται.
E.2	Το ύφος γραφής είναι πολύ φιλικό και απόλυτα συμβατό με την ηλικία των παιδιών της Γ' Δημοτικού.
E.3	Το ύφος της γραφής του ΕΥ είναι εξαιρετικά φιλικό με αποτέλεσμα ο χρήστης να το θεωρεί πολύ ελκυστικό.

β) Χρήση προσωπικών & κτητικών αντωνυμιών (B2)

Πίνακας B2 – Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;	
E.1	Η χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών που υπάρχουν στο Ε.Υ. δημιουργούν αμεσότητα μεταξύ αυτού και των μαθητών.
E.2	Σε όλο το εύρος του υλικού γίνεται χρήση των κτητικών και προσωπικών αντωνυμιών και αυτό προσδίδει μία οικειότητα που είναι πολύ σημαντική για τον αναγνώστη.

E.3	Το Ε.Υ. χρησιμοποιεί προσωπικές και κτητικές ανωνυμίες κάνοντάς το πολύ οικείο στους μικρούς μαθητές.
------------	---

γ) Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας (B3)

Πίνακας B3 – Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας

Στο ΕΥ γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;	
E.1	Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας. Στα σημεία που υπάρχουν δυσνόητες λέξεις για τη συγκεκριμένη ηλικία που απευθύνεται δίνονται διευκρινήσεις με εύστοχο και κατανοητό τρόπο.
E.2	Η γλώσσα του υλικού είναι απλή και κατανοητή. Σε κάποια σημεία αναφέρονται δύσκολες λέξεις αλλά επεξηγούνται από τη δημιουργό του υλικού.
E.3	Η χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας γίνεται σε όλο το ΕΥ. Όπου υπήρξαν δύσκολες λέξεις η δημιουργός έχει φροντίσει να τις εξηγήσει με κατανοητό τρόπο.

δ) Ευανάγνωστη γραφή (B4)

Πίνακας B4 – Ευανάγνωστη γραφή

Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;	
E.1	Το Ε.Υ. έχει ευανάγνωστη γραφή αφού το μέγεθος της γραμματοσειράς αλλά και η πυκνότητα κειμένου είναι ικανοποιητικά.
E.2	Στο εκπαιδευτικό υλικό έχουν χρησιμοποιηθεί μεγάλες γραμματοσειρές όπου χρειάζεται και αυτό την κάνει ευχάριστη και κατανοητή.
E.3	Η γραφή του ΕΥ είναι ευανάγνωστη και δεν κουράζει τον εκπαιδευόμενο κατά τη μελέτη του.

ε) Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών (B5)

Πίνακας B5 – Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;	
E.1	Σε όλες τις διαφάνειες του Ε.Υ. υπάρχει ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών χωρίς περιττές πληροφορίες.
E.2	Η πυκνότητα του εκπαιδευτικού υλικού είναι τέτοια ώστε να μην κουράζει τον χρήστη.

E.3	<i>Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική αφού χρησιμοποιείται όχι μακροσκελές κείμενο αλλά πολλές εικόνες και βίντεο.</i>
------------	--

στ) Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης (B6)

Πίνακας B6 – Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;	
E.1	<i>Το ΕΥ παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης με πολύ σημαντικό πλεονέκτημα ότι ο εκπαιδευόμενος δε χρειάζεται να χρησιμοποιήσει την μπάρα για να μελετήσει το υλικό.</i>
E.2	<i>Το εκπαιδευτικό υλικό παρουσιάζεται σωστά μοιρασμένο στο μέγεθος της οθόνης. Δεν είναι απαραίτητη η χρήση της μπάρας κύλησης και αυτό διευκολύνει τον χρήστη.</i>
E.3	<i>Υπάρχει τμηματική παρουσίαση σε όλο το ΕΥ αφού δε χρειάζεται να κυλάς πάνω κάτω την μπάρα για το δεις με αποτέλεσμα να μην κουράζει καθόλου τον χρήστη στη μελέτη του.</i>

ζ) Μόνο κείμενο (B7)

Πίνακας B7 – Μόνο κείμενο

Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;	
E.1	<i>Το Ε.Υ. δεν περιέχει μόνο κείμενο.</i>
E.2	<i>Σε καμία διαφάνεια του εκπαιδευτικού υλικού δεν υπάρχει μόνο κείμενο. Σε όλες υπάρχει συνδυασμός εικόνας, βίντεο, μικρού κειμένου.</i>
E.3	<i>Το εκπαιδευτικό υλικό χαρακτηρίζεται από πολυμορφικότητα αφού περιέχει σε μερικές διαφάνειες κείμενο καθώς και εικόνες και βίντεο.</i>

η) Κείμενο και εικόνες (B8)

Πίνακας B8 – Κείμενο και εικόνες

Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;	
E.1	<i>Το Ε.Υ. περιέχει κείμενο και εικόνες συνδυασμένες με τρόπο εύστοχο ώστε ο εκπαιδευόμενος να κατανοεί πλήρως τις πληροφορίες που του παρουσιάζονται.</i>
E.2	<i>Περιέχει εύστοχα συνδυασμένα και κείμενο και εικόνες όπου κρίθηκε απαραίτητο.</i>

E.3	Στο EY υπάρχει συγκερασμός κειμένου εικόνας με αποτέλεσμα ο χρήστης να κατανοεί πλήρως αυτό που θέλει να πει η δημιουργός του.
------------	--

θ) Κείμενο, εικόνες και βίντεο (B9)

Πίνακας B9 – Κείμενο, εικόνες και βίντεο

Το E.Y περιέχει κείμενο, εικόνες και video;	
E.1	Το E.Y περιέχει συνδυασμό από κείμενο, εικόνες και video κάνοντας το προσιτό στον εκπαιδευόμενο.
E.2	Η χρήση εικόνων, βίντεο και μικρών κειμένων είναι πλούσια σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό.
E.3	Ο σωστός συνδυασμός κειμένου, εικόνας και βίντεο παίζουν καθοριστικό ρόλο στην κατανόηση του EY.

ι) Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση (B10)

Πίνακας B10 – Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

Οι χρωματικές συνθέσεις του E.Y. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;	
E.1	Τα χρώματα και τα σχέδια που υπάρχουν στις διαφάνειες του E.Y το κάνουν ελκυστικό χωρίς να δημιουργούν προβλήματα στη συγκέντρωση του εκπαιδευόμενου.
E.2	Οι επιλεγμένες χρωματικές συνθέσεις είναι σωστά επιλεγμένες και συμβάλλουν στην άνετη αλλά και ευχάριστη αλληλεπίδραση.
E.3	Οι χρωματικές συνθέσεις είναι εύστοχα διαλεγμένες και συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση χωρίς να προκαλούν σύγχυση στον εκπαιδευόμενο.

Σχολιασμός ευρημάτων 2ου ερευνητικού άξονα

Σύμφωνα με τους αξιολογητές το γνωστικό αντικείμενο παρουσιάζεται απλά και κατανοητά. Το ύφος γραφής του είναι φιλικό προς τον αναγνώστη και απόλυτα συμβατό με την ηλικιακή ομάδα στην οποία απευθύνεται. Γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών και αυτό καθιστά το υλικό οικείο προς τον εκπαιδευόμενο. Γίνεται χρήση απλής καθομιλούμενης γλώσσας και σε σημεία που υπάρχουν δύσκολες έννοιες επεξηγούνται. Η γραφή είναι ευανάγνωστη και αυτό την καθιστά ευχάριστη και κατανοητή,

αλλά και η πυκνότητα των πληροφοριών είναι τέτοια ώστε να μην κουράζει το χρήστη. Το Ε.Υ. επίσης είναι σωστά μοιρασμένο στο μέγεθος της οθόνης με αποτέλεσμα να είναι ξεκούραστη η πλοήγηση και η μελέτη του. Δεν περιέχει μόνο κείμενο αλλά υπάρχει εύστοχος συνδυασμός εικόνας, βίντεο και κειμένου. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση χωρίς να δημιουργούν προβλήματα συγκέντρωσης στον χρήστη.

3ος Ερευνητικός άξονας: Ευχρηστία (Ερωτήσεις Γ1, Γ2, Γ3, Γ4)

α) Κουμπιά κατανοητά και αναγνωρίσιμα (Γ1)

Πίνακας Γ1 - «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	
E.1	Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας υπάρχει διαφάνεια που τα εξηγεί αναλυτικά.
E.2	Τα κουμπιά είναι και κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Γίνεται σαφής εξάλλου επεξήγησή τους από την δημιουργό.
E.3	Τα κουμπιά είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα αφού στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας υπάρχει σαφής εξήγηση για το καθένα από αυτά.

β) Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα (Γ2)

Πίνακας Γ2 – Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	
E.1	Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Ο τρόπος που επεξηγούνται στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας βοηθούν στην κατανόηση του περιεχομένου.
E.2	Τα εικονίδια είναι και κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Γίνεται σαφής εξάλλου επεξήγησή τους από την δημιουργό.
E.3	Τα εικονίδια είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα, υπάρχει εξήγησή τους στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας.

γ) Εύκολη πλοήγηση (Γ3)

Πίνακας Γ3 – Εύκολη πλοήγηση

Η πλοήγηση στο E.Y. είναι εύκολη;	
E.1	<i>Η πλοήγηση στο E.Y. είναι εύκολη αφού υπάρχουν κουμπιά που καθοδηγούν με σαφήνεια τον εκπαιδευόμενο.</i>
E.2	<i>Ήταν πολύ εύκολη η πλοήγηση στο εκπαιδευτικό υλικό.</i>
E.3	<i>Η πλοήγηση στο EY είναι εύκολη αφού ο χρήστης μπορεί με τη βοήθεια κουμπιών άνετα και γρήγορα να πλοηγηθεί σε όλο το υλικό.</i>

δ) Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων (Γ4)

Πίνακας Γ4 – Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων

Οι υπερσύνδεσμοι του E.Y. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;	
E.1	<i>Όλοι οι υπερσύνδεσμοι του E.Y. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο. Το άνοιγμά τους σε νέο παράθυρο διευκολύνει την πλοήγηση του εκπαιδευόμενου.</i>
E.2	<i>Οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο. Δεν εντοπίστηκε κανένα πρόβλημα με αυτούς.</i>
E.3	<i>Οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν τον χρήστη σε αυτό που περιμένει να δει ανοίγοντάς το μάλιστα σε νέο παράθυρο γεγονός που τον διευκολύνει πολύ.</i>

Σχολιασμός ευρημάτων 3ου ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές βεβαιώνουν την ευχρηστία του E.Y. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Εξάλλου, υπάρχουν σαφείς επεξηγήσεις γι' αυτά. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν είναι επίσης κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Η πλοήγηση στο E.Y. είναι εύκολη, χάρη στη σαφή καθοδήγηση του εκπαιδευόμενου από τα κουμπιά που υπάρχουν. Τέλος, οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο και μάλιστα, το άνοιγμά τους σε νέο παράθυρο είναι πολύ βοηθητικό για τον εκπαιδευόμενο.

4ος Ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη – καθοδήγηση στη μελέτη του εκπαιδευόμενου (Ερωτήσεις Δ1, Δ2, Δ3)

α) Συμβουλές μελέτης (Δ1)

Πίνακας Δ1 – Συμβουλές μελέτης

Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;	
E.1	Σε κάθε διδακτική ενότητα υπάρχουν χρήσιμες συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού κυρίως με τη χρήση του ανατάρ Βιβλιοφιλίτσα.
E.2	Στην πλατφόρμα Chamilo αλλά και στις διαφάνειες υπάρχουν σαφείς οδηγίες για τον τρόπο μελέτης του υλικού.
E.3	Η Βιβλιοφιλίτσα με βίντεο βοηθάει τον χρήστη δίνοντάς του συμβουλές για τη μελέτη του ΕΥ σε κάθε διδακτική ενότητα, χρήσιμες συμβουλές δίνονται και στο εισαγωγικό μέρος του Chamilo.

β) Έμφαση σε σημεία (Δ2)

Πίνακας Δ2 – Έμφαση σε σημεία

Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);	
E.1	Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο με σκοπό να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία κάνοντας χρήση έντονη γραφής, διαφορετικών χρωμάτων και βελών στα κατάλληλα σημεία.
E.2	Ναι , σε αρκετά σημεία του υλικού ο χρήστης καταλαβαίνει με σαφήνεια πως πρέπει να δώσει έμφαση. Βέλη, έντονη γραφή, μεγάλη γραμματοσειρά βοηθούν σε αυτό.
E.3	Κατά τη διάρκεια όλου του ΕΥ υπάρχουν επισημάνσεις που βοηθούν τον χρήστη να εντοπίσει σημαντικά σημεία του υλικού.

γ) Επεξηγηματικά σχόλια (Δ3)

Πίνακας Δ3 – Επεξηγηματικά σχόλια

Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;	
E.1	Σε όλο το Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια σε συγκεκριμένα σημεία που κρίνονται απαραίτητα από τη δημιουργό.

E.2	Όπου κρίνεται απαραίτητο υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια και αυτό κάνει το υλικό εύκολο στη μελέτη του.
E.3	Σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια είτε με κουμπιά είτε όχι τα οποία το κάνουν πιο κατανοητό στους μαθητές.

Σχολιασμός ευρημάτων 4ου ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές εκτιμούν πως το Ε.Υ. υποστηρίζει και καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Πιο συγκεκριμένα, σε κάθε διδακτική ενότητα παρέχονται συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του υλικού με άβιατα και χρήσιμες συμβουλές που δίνονται στο εισαγωγικό μέρος της πλατφόρμας Chamilo. Επίσης το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία για να τονιστούν σημαντικές έννοιες με βέλη, έντονη γραφή, μεγάλη γραμματοσειρά, χρήση διαφορετικών χρωμάτων. Επεξηγηματικά σχόλια υπάρχουν σε συγκεκριμένα σημεία για τη διευκόλυνση της μελέτης του εκπαιδευόμενου.

5ος Ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του (Ερωτήσεις E1, E2, E3, E4, E5, E6)

α) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση και την έκφραση απόψεων- κρίσεων(E1)

Πίνακας E1 – Δραστηριότητες για έκφραση κρίσεων

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.	
E.1	Ο εκπαιδευόμενος ενθαρρύνεται να εκφράσει τις απόψεις του μέσω <i>radlet</i> , <i>forum</i> και <i>πλαίσιου κειμένου</i> .
E.2	Και στο φόρουμ της πλατφόρμας Chamilo και στο <i>radlet</i> δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να εκφράσει την άποψή του για κάποια θέματα που του ζητούνται.
E.3	Τόσο το <i>forum</i> , όσο και το <i>radlet</i> αλλά και το <i>πλαίσιο κειμένου</i> δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις απόψεις του.

β) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων (E2)

Πίνακας E2 – Δραστηριότητες για διατύπωση ερωτήσεων

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
E.1	Το Ε.Υ. λόγω του ότι απευθύνεται σε μαθητές Γ' Δημοτικού δεν εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.
E.2	Δεν υπάρχουν τέτοιου είδους δραστηριότητες.
E.3	Το Ε.Υ. λόγω του ότι αναφέρεται σε μαθητές τρίτης Δημοτικού δεν εμπεριέχει τέτοιου είδους δραστηριότητες διότι δε συνάδουν με την ηλικία τους.

γ) Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής (E3)

Πίνακας E3 – Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;	
E.1	Στο Ε.Υ υπάρχουν δραστηριότητες σε περιορισμένη έκταση με τις οποίες ενθαρρύνεται ο εκπαιδευόμενος να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.
E.2	Υπάρχουν κάποιες τέτοιες δραστηριότητες.
E.3	Υπάρχουν περιορισμένες δραστηριότητες σε forum και padlet οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

δ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων (E4)

Πίνακας E4 – Δραστηριότητες ανταλλαγής απόψεων

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;	
E.1	Τόσο στο Forum όσο και στο padlet υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.
E.2	Τέτοιου είδους δραστηριότητες υπάρχουν και στο φόρουμ της πλατφόρμας Chamilo αλλά και στο padlet.
E.3	Υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους τόσο σε forum όσο και σε padlet.

ε) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί μέλος ομάδας (E5)

Πίνακας E5 – Δραστηριότητες για αίσθηση του εκπαιδευόμενου ότι είναι μέλος της ομάδας

Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;	
E.1	Στο Forum αλλά και στο padlet υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.
E.2	Τέτοιου είδους δραστηριότητες υπάρχουν και στο φόρουμ της πλατφόρμας Chamilo αλλά και στο padlet.
E.3	Το forum είναι ο κύριος χώρος που μπορεί ο εκπαιδευόμενος να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

στ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει τις απόψεις του (E6)

Πίνακας E6 – Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο E.Y.

Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;	
E.1	Στο E.Y. υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.
E.2	Εμπεριέχονται δραστηριότητες στο εκπαιδευτικό υλικό που ζητούν από τον μαθητή να ενσωματώσει ή και να εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.
E.3	Υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

Σχολιασμός ευρημάτων 5ου ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Ειδικότερα αναφέρεται ότι εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές του απόψεις (κρίσεις) να πάνω σε σημαντικά ζητήματα. Εκφράζουν την άποψη πως δεν εμπεριέχονται δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά

ζητήματα λόγω της ηλικιακής ομάδας στην οποία ανήκει. Αντίθετα, εμπεριέχονται δραστηριότητες που τον εμπλέκουν συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα, δραστηριότητες που τον ενθαρρύνουν να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους, δραστηριότητες που τον κάνουν να θεωρεί τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας με ανάγκες και προσδοκίες καθώς και δραστηριότητες που τον βοηθούν να ενσωματώσει τις απόψεις του στο Ε.Υ.

6ος Ερευνητικός άξονας: Δυνατότητα αναστοχασμού - αυτοαξιολόγησης εκπαιδευόμενου (Ερωτήσεις Στ1, Στ2, Στ3, Στ4, Στ5)

α) Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης (Στ1)

Πίνακας Στ1 – Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;	
E.1	Σε όλες τις διδακτικές ενότητες του Ε.Υ υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου παρέχοντας πληροφορίες για εμπέδωση της γνώσης.
E.2	Υπάρχουν ασκήσεις αυτοαξιολόγησης και στις τρεις διδακτικές ενότητες.
E.3	Σε όλες τις διδακτικές ενότητες υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου με δυνατότητα επανάληψης αυτών.

β) Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης (Στ2)

Πίνακας Στ2 – Δραστηριότητες αυτόνομης κριτικής σκέψης

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;	
E.1	Στο Ε.Υ υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.
E.2	Σε αρκετά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του χρήστη.
E.3	Εμπεριέχει δραστηριότητες που βοηθούν τον χρήστη να αναπτύξει την αυτόνομη κριτική σκέψη του.

γ) Δραστηριότητες για ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση (Στ3)

Πίνακας Στ3 – Δραστηριότητες διαύλων επικοινωνίας

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;	
E.1	Σε όλο το Ε.Υ υπάρχουν αρκετές δραστηριότητες με τις οποίες ενθαρρύνεται η ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.
E.2	Όλες οι δραστηριότητες του εκπαιδευτικού υλικού ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του χρήστη.
E.3	Υπάρχουν πολλές τέτοιες δραστηριότητες που ανοίγουν δίαυλους επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

δ) Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με τη δική του πραγματικότητα (Στ4)

Πίνακας Στ4 – Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με την πραγματικότητά του

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;	
E.1	Υπάρχουν σε περιορισμένο αριθμό δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.
E.2	Υπάρχουν αλλά λίγες τέτοιες δραστηριότητες.
E.3	Σε μικρή κλίμακα δίνονται δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

ε) Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του πραγματικότητα (Στ5)

Πίνακας Στ5 – Δραστηριότητες εφαρμογής γνώσης στην πραγματικότητά του

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;	
E.1	Στο Ε.Υ. υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.
E.2	Υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον μαθητή να συσχετίσει τη γνώση με τη δική του πραγματικότητα.

E.3	<i>Ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο οι δραστηριότητες να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.</i>
------------	---

Σχολιασμός ευρημάτων του ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές εκφράζουν την άποψη ότι το Ε.Υ. δίνει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα αυτοαξιολόγησης. Τονίζουν επίσης πως υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου καθώς και δραστηριότητες μέσα από τις οποίες ενθαρρύνεται η ανάπτυξη διαύλου επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση. Υπάρχουν περιορισμένες σε αριθμό δραστηριότητες που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει και να εφαρμόσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

7ος Ερευνητικός άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (Ερωτήσεις Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6)

α) Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού κάθε ΔΕ (Z1)

Πίνακας Z1 – Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού

Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;	
E.1	<i>Στο Ε.Υ. διατυπώνεται με σαφήνεια ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.</i>
E.2	<i>Ναι στην περιγραφή μαθήματος και στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας.</i>
E.3	<i>Σε κάθε διδακτική ενότητα διατυπώνεται με σαφήνεια ο σκοπός του Ε.Υ.</i>

β) Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε ΔΕ (Z2)

Πίνακας Z2 – Σαφήνεια προσδοκώμενων

Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;	
E.1	<i>Στο Ε.Υ. διατυπώνονται με σαφήνεια τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της κάθε διδακτικής ενότητας.</i>
E.2	<i>Ναι στην περιγραφή μαθήματος και στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας.</i>

E.3	Σε κάθε διδακτική ενότητα διατυπώνονται με σαφήνεια τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του Ε.Υ.
------------	---

γ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων (Z3)

Πίνακας Z3 – Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;	
E.1	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αναμφίβολα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.
E.2	Ναι, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.
E.3	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ξεκάθαρα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

δ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων (Z4)

Πίνακας Z4 – Παρακίνηση σε επίπεδο δεξιοτήτων

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;	
E.1	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αναμφίβολα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.
E.2	Ναι, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.
E.3	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ξεκάθαρα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

ε) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων (Z5)

Πίνακας Z5 – Παρακίνηση σε επίπεδο στάσεων

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;	
E.1	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αναμφίβολα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.
E.2	Ναι, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

E.3	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ξεκάθαρα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.
------------	--

στ) Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα (Z6)

Πίνακας Z6 – Έλεγχος προόδου βάσει προσδοκώμενων

Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;	
E.1	Δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο μέσα από δραστηριότητες να ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.
E.2	Οι διάφορες δραστηριότητες που υπάρχουν στο εκπαιδευτικό υλικό βοηθούν τον χρήστη να ελέγχει την πρόοδό του ανάλογα με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.
E.3	Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα βοηθούν τον εκπαιδευόμενο μέσα από δραστηριότητες σε όλη την έκταση του υλικού να ελέγξει την πρόοδό του.

Σχολιασμός ευρημάτων 7ου ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές αποφαινόνται πως στη διατύπωση του σκοπού και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε διδακτικής ενότητας υπάρχει σαφήνεια. Επίσης αναφέρουν πως τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Τέλος, δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο μέσα από δραστηριότητες να ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

8ος Ερευνητικός άξονας: Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης (Ερωτήσεις H1, H2, H3, H4, H5, H6, H7, H8, H9, H10, H11, H12, H13, H14, H15)

α) Συνδυασμός κειμένου και εικόνας (Πολυμεσική Αρχή) (H1)

Πίνακας H1 – Συνδυασμός κειμένου εικόνας

Στο E.Y. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Πολυμεσική Αρχή)	
E.1	Σε όλες τις διαφάνειες του E.Y. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.
E.2	Για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου της φιλιαναγνωσίας χρησιμοποιήθηκαν και βίντεο και εικόνες.

E.3	Υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας σε όλες τις διδακτικές ενότητες.
------------	--

β) Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή) (H2)

Πίνακας H2 – Χρήση εικόνων

Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (Πολυμεσική Αρχή)	
E.1	Οι εικόνες που εμφανίζονται έχουν σχέση με το γνωστικό αντικείμενο και αυτό βοηθάει τον χρήστη να το κατανοήσει καλύτερα.
E.2	Η χρήση των εικόνων είναι καθοριστικής σημασίας στο εκπαιδευτικό υλικό καθώς είναι εύστοχα επιλεγμένες.
E.3	Η εύστοχη χρήση των εικόνων βοηθά τον χρήστη να κατανοήσει το γνωστικό αντικείμενο.

γ) Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας) (H3)

Πίνακας H3 – Στοιχεία αφήγησης

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). (Αρχή της Τροπικότητας)	
E.1	Σε όλο το Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης.
E.2	Υπάρχουν στοιχεία αφήγησης σε κάποια σημεία.
E.3	Στο ΕΥ υπάρχουν διάσπαρτα όλα τα στοιχεία αφήγησης.

δ) Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής) (H4)

Πίνακας H4 – Μη σχετικές πληροφορίες

Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; (Αρχή της Συνοχής)	
E.1	Στο Ε.Υ. δεν υπάρχουν πληροφορίες που να μην σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο.
E.2	Δεν συμπεριλαμβάνονται στο υλικό άσχετες με το θέμα πληροφορίες.

E.3	Στο EY δεν παρουσιάζονται πληροφορίες που να μην έχουν άμεση σχέση με το γνωστικό αντικείμενο.
------------	--

ε) Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης) (H5)

Πίνακας H5 – Φιλική γλώσσα

Στο E.Y. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
E.1	Στο E.Y χρησιμοποιείται φιλική γλώσσα ως προς το χρήστη.
E.2	Το άβαταρ χρησιμοποιεί φιλική γλώσσα , αλλά και οι οδηγίες χρήσης του υλικού στην πλατφόρμα Chamilo είναι γραμμένες με φιλικό ύφος.
E.3	Στο EY χρησιμοποιείται φιλική γλώσσα προς τον εκπαιδευόμενο.

στ) Χρήση δεύτερου προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης) (H6)

Πίνακας H6 – Χρήση β' προσώπου

Στο E.Y. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
E.1	Το δεύτερο πρόσωπο χρησιμοποιείται σε όλο το E.Y.
E.2	Σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό υπάρχει χρήση δεύτερου προσώπου.
E.3	Η χρήση δεύτερου προσώπου είναι εμφανής σε όλο το EY.

ζ) Ηχητική παρουσίαση (Αρχή της Προσωποποίησης) (H7)

Πίνακας H7 – Ηχητική παρουσίαση

Στο E.Y. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. (Αρχή της Προσωποποίησης)	
E.1	Σε όλες τις διαφάνειες υπάρχει ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου μέσω της Βιβλιοφιλίας.
E.2	Το avatar είναι παρόν σε όλες τις διαφάνειες δίνοντας τις οδηγίες του.

E.3	<i>Η Βιβλιοφιλίτσα με το φιλικό τόνο της φωνής της είναι παρούσα σε όλες τις διαφάνειες.</i>
------------	--

η) Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής) (H8)

Πίνακας H8 – Φιλικό ύφος αφήγησης

Στο E.Y. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; (Αρχή της Φωνής)	
E.1	<i>Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο σε όλο το E.Y. κάνοντας το ευχάριστο προς το χρήστη.</i>
E.2	<i>Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό, ευχάριστο και οικείο.</i>
E.3	<i>Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό, οικείο και ευχάριστο στους μαθητές.</i>

θ) Φιλικός χαρακτήρας – Avatar (Αρχή Εικόνας) (H9)

Πίνακας H9 – Εμφάνιση φιλικού avatar

Στο E.Y. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)	
E.1	<i>Στο E.Y η Βιβλιοφιλίτσα η οποία είναι ένας φιλικός χαρακτήρας avatar βοηθάει στην ενίσχυση της διαδικασίας μάθησης των εκπαιδευόμενων.</i>
E.2	<i>Η παρουσία του avatar που εμφανίζεται σε όλο το E.Y. είναι καθοριστικής σημασίας για την για την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας.</i>
E.3	<i>Σε όλο το EY ένας φιλικός χαρακτήρας, η Βιβλιοφιλίτσα, ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων.</i>

ι) Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης) (H10)

Πίνακας H10 – Τμηματική παρουσίαση

Στο E.Y. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)	
E.1	<i>Η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου στο E.Y γίνεται τμηματικά κάνοντάς το ευχάριστο και εύκολα προσβάσιμο.</i>
E.2	<i>Η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου είναι πολύ σωστά κατατμημένη σε όλες τις διαφάνειες.</i>

E.3	<i>Η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά με αποτέλεσμα την ξεκούραστη μελέτη του εκπαιδευόμενου.</i>
------------	--

ια) Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης) (H11)

Πίνακας H11 – Ανατροφοδότηση

Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
E.1	<i>Σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν πολλές διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους.</i>
E.2	<i>Όλες οι δραστηριότητες παρέχουν ανατροφοδότηση στο χρήστη και στις σωστές και στις λανθασμένες απαντήσεις.</i>
E.3	<i>Σε όλη την έκταση του ΕΥ υπάρχει μεγάλη ποικιλία τέτοιων δραστηριοτήτων με ανατροφοδότηση τόσο στο σωστό όσο και στο λάθος.</i>

ιβ) Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάκτησης) (H12)

Πίνακας H12 – Μακροσκελή κείμενα

Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; (Αρχή της Κατάκτησης)	
E.1	<i>Στο Ε.Υ. δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου με αποτέλεσμα να μη γίνεται κουραστικό.</i>
E.2	<i>Δεν υπάρχουν σε κανένα σημείο του υλικού μακροσκελή κείμενα.</i>
E.3	<i>Δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα στο ΕΥ κατά την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου με αποτέλεσμα την ξεκούραστη πλοήγησή του.</i>

ιγ) Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες-εργασίες (Αρχή Σηματοδότησης) (H13)

Πίνακας H13 – Σαφείς οδηγίες

Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)	
E.1	<i>Στο ΕΥ οι οδηγίες δίνονται με σαφέστατο τρόπο κάνοντας την υλοποίηση των δραστηριοτήτων μια εύκολη υπόθεση.</i>
E.2	<i>Όλες οι δραστηριότητες συνοδεύονται από σαφείς οδηγίες για τον χρήστη.</i>

E.3	Στο E.Y οι οδηγίες δίνονται με σαφέστατο τρόπο κάνοντας την υλοποίηση των δραστηριοτήτων μια εύκολη υπόθεση.
------------	--

ιδ) Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης) (H14)

Πίνακας H14 – Στοιχεία επισήμανσης

Στο E.Y. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)	
E.1	Στο E.Y. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης στα σημεία που κρίνεται αναγκαίο.
E.2	Εκεί που πρέπει να δοθεί προσοχή από τον χρήστη υπάρχουν βελάκια, έντονα γράμματα και χρήση διαφορετικών χρωμάτων.
E.3	Τα σημεία επισήμανσης εμφανίζονται κάθε φορά που ο εκπαιδευόμενος κάτι πρέπει να παρατηρήσει.

ιε) Εισαγωγικές

Πίνακας H15 – Εισαγωγικές δραστηριότητες δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης) (H15)

Στο E.Y. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)	
E.1	Σε κάθε διδακτική ενότητα του E.Y υπάρχει βίντεο που φέρνει σε μια πρώτη επαφή τον εκπαιδευόμενο με αυτά που πρόκειται να διδαχθεί.
E.2	Στο εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.
E.3	Σε όλες τις διδακτικές ενότητες υπάρχουν βίντεο που βοηθούν τον χρήστη να μελετήσει με ευκολία το γνωστικό αντικείμενο.

Σχολιασμός των ευρημάτων του ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές θεωρούν πως κατά τη δημιουργία του E.Y. έγινε εφαρμογή της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης. Πιο αναλυτικά, γίνεται εφαρμογή της Πολυμεσικής Αρχής, καθώς υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου και γίνεται χρήση εικόνων, πράγμα που βοηθά στην καλύτερη κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου. Η Αρχή της Τροπικότητας φαίνεται από τα στοιχεία αφήγησης που συμπεριλαμβάνονται στο E.Y. Το E.Y. είναι επίσης σύμφωνο με

την Αρχή Συνοχής καθώς δεν εμπεριέχονται σε αυτό πληροφορίες που να είναι άσχετες με το γνωστικό αντικείμενο. Η Αρχή της Προσωποποίησης είναι φανερή με τη χρήση φιλικής γλώσσας, τη χρήση δεύτερου προσώπου, με την ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου και με τις διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στον εκπαιδευόμενο. Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό προς τον εκπαιδευόμενο και αυτό συνάδει με την Αρχή της Φωνής. Με τον ίδιο τρόπο ο φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης συνάδει με την Αρχή της Εικόνας. Το Ε.Υ. είναι σύμφωνο και με την Αρχή της Κατάτμησης, εφόσον η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά και δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα που κουράζουν τον εκπαιδευόμενο. Η Αρχή της Σηματοδότησης είναι εμφανής στις σαφείς οδηγίες για την υλοποίηση των εργασιών και των δραστηριοτήτων αλλά και στα στοιχεία επισήμανσης, όπου κρίνεται απαραίτητο. Τέλος εφαρμόζεται και η Αρχή της Προπαίδευσης αφού στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

9ος Ερευνητικός άξονας: Δυνατά σημεία ΕΥ (Ερώτηση Θ1)

Πίνακας Θ1 – Δυνατά σημεία ΕΥ

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	
E.1	<i>Ευχρηστία στην πλοήγηση Ωραία γραφικά Τμηματική παρουσίαση πληροφοριών</i>
E.2	<i>Η εύστοχη επιλογή εικόνων Οι ενδιαφέρουσες γνώσεις Το ευχάριστο περιβάλλον</i>
E.3	<i>Ευφάνταστα βίντεο Έλλειψη μακροσκελών κειμένων Ποικιλία δραστηριοτήτων με διαρκή ανατροφοδότηση</i>

Σχολιασμός ευρημάτων του 9ου ερευνητικού άξονα

Σύμφωνα με τους αξιολογητές τα πιο δυνατά σημεία που εντόπισαν κατά τη μελέτη του Ε.Υ. είναι η ευχρηστία στην πλοήγηση, τα ωραία γραφικά, η τμηματική παρουσίαση πληροφοριών, η εύστοχη επιλογή εικόνων, οι ενδιαφέρουσες γνώσεις, το ευχάριστο

περιβάλλον, ευφάνταστα βίντεο και η έλλειψη μακροσκελών κειμένων και η ποικιλία δραστηριοτήτων με διαρκή ανατροφοδότηση.

10ος άξονας: Προτάσεις βελτίωσης (Ερώτηση Θ2)

Πίνακας Θ2 – Προτάσεις βελτίωσης

Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	
E.1	Στο συγκεκριμένο Ε.Υ δεν θα έκανα κάποια αλλαγή καθώς θεωρώ ότι είναι εύχρηστο και διαμορφωμένο κατάλληλα για την ηλικία των μαθητών που απευθύνεται.
E.2	Δε θα άλλαζα τίποτα γιατί θεωρώ ότι ανταποκρίνεται στον σκοπό και στα προσδοκώμενα αποτελέσματα που έχουν τεθεί από τη δημιουργό.
E.3	Δεν θα άλλαζα κάτι στο υλικό, θεωρώ ότι όλα τα στοιχεία του είναι πολύ καλά δομημένα. Είναι προσεγμένο, ευχάριστο και κατάλληλο για την ηλικιακή ομάδα στην οποία απευθύνεται.

Σχολιασμός ευρημάτων του 10ου ερευνητικού άξονα

Οι αξιολογητές αναφέρουν ότι στο συγκεκριμένο Ε.Υ. δεν θα έκαναν κάποια αλλαγή καθώς θεωρούν ότι είναι εύχρηστο και διαμορφωμένο κατάλληλα για την ηλικία των μαθητών που απευθύνεται.

6.2 Οι απόψεις των μαθητών

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας καταχωρημένα σε πίνακες. Σε κάθε πίνακα έχει καταχωρηθεί η αποτίμηση ανά κατηγορία ανάλυσης. Οι κωδικοί Μ.1 , Μ.2, Μ.3, Μ.4, Μ.5, Μ.6, Μ.7, Μ.8, Μ.9, Μ.10, αντιστοιχούν σε κάθε έναν από τους μαθητές, για τη διατήρηση του απόρρητου των προσωπικών δεδομένων. Ο σχολιασμός των ευρημάτων ανά κατηγορία ανάλυσης, γίνεται συνολικά στο τέλος κάθε ερευνητικού άξονα.. Το Ε.Υ. αποτιμήθηκε από οκτώ (10) μαθητές, πέντε (5) αγόρια και πέντε (5) κορίτσια, της Γ' τάξης του 2ου Δημοτικού Σχολείου Κουνουπιδιανών, οι οποίοι συμμετείχαν στην ολοκληρωμένη παρέμβαση.

Πίνακας 9 – Έρευνα ΕΥ από μαθητές – το δείγμα κατά φύλο

Φύλο	Αριθμός
Αγόρια	5
Κορίτσια	5
Σύνολο	10

1ος άξονας : Ευχρηστία Ε.Υ. (A1, A2)

A) Ευκολία χρήσης

Πίνακας 10 – Ευκολία χρήσης

Εξήγησε πόσο εύκολο ήταν για σένα να κάνεις το μάθημα μέσα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή (πλατφόρμα Chamilo);	
M.1	<i>Το μάθημα ήταν εύκολο και δε με δυσκόλεψε.</i>
M.2	<i>Για εμένα ήταν και είναι εύκολο γιατί καταλαβαίνω και μαθαίνω πιο καλά τα μαθήματα.</i>
M.3	<i>Ήταν πολύ εύκολο.</i>
M.4	<i>Το μάθημα ήταν εύκολο και ευχάριστο.</i>
M.5	<i>Το μάθημα ήταν πανεύκολο, γιατί άκουγες τη Βιβλιοφιλίτσα και σε βοηθούσε στις επόμενες ασκήσεις.</i>
M.6	<i>Ήταν αρκετά εύκολο και ωραίο, γιατί διασκεδάζα.</i>
M.7	<i>Το μάθημα ήταν πολύ εύκολο. Το μάθημα ήταν διασκεδαστικό και ευχάριστο.</i>
M.8	<i>Το μάθημα αυτό ήταν από το σπίτι. Ήταν τόσο εύκολο που τέλειωνα την 1η ενότητα σε ένα λεπτό.</i>
M.9	<i>Μου φάνηκε λίγο δύσκολο επειδή μια άσκηση ήταν λίγο δύσκολη.</i>
M.10	<i>Λίγο εύκολο γιατί μάθαινα πράγματα.</i>

A) Βοήθεια από μεγάλους

Πίνακας 11– Βοήθεια από μεγάλους

2. Εξήγησε αν χρειάστηκες τη βοήθεια κάποιου μεγάλου για να μπορέσεις να δεις το υλικό στην πλατφόρμα;	
M.1	Χρειάστηκα για να μπω γιατί δεν έχω ιδέα από υπολογιστές.
M.2	Εγώ χρειάστηκα λίγη βοήθεια, γιατί δεν έβρισκα πολλά πράγματα.
M.3	Χρειάστηκα για να μπω.
M.4	Χρειάστηκα την πρώτη φορά .Μετά έμπαινα μόνος μου γιατί ήξερα πού να μπω.
M.5	Εγώ χρειάστηκα λίγη βοήθεια για να μπω στο υλικό. Μετά δε χρειάστηκα τίποτα.
M.6	Χρειάστηκα λίγο στην αρχή.
M.7	Εγώ χρειάστηκα λίγη βοήθεια για να μπω στο υλικό αλλά μετά τα έκανα όλα μόνη μου.
M.8	Με βοήθησαν οι γονείς μου για να μπω στο υλικό αλλά μετά τα κατάφερα και τα έκανα όλα μόνη μου μαζί με την αδερφή μου.
M.9	Χρειάστηκα για την πρώτη άσκηση αλλά μετά δε χρειάστηκα.
M.10	Ναι, χρειάστηκα στην αρχή για να μπω.

Σχολιασμός ευρημάτων του 1ου ερευνητικού άξονα

Αναφορικά με την ευχρηστία του Ε.Υ. οι απόψεις των μαθητών ήταν θετικές. Συγκεκριμένα, δηλώνουν πως το μάθημα στην πλατφόρμα Chamilo τους φάνηκε εύκολο και διασκεδαστικό. Μόνο ένας μαθητής ανέφερε πως αντιμετώπισε κάποια μικρή δυσκολία. Στο σύνολό τους οι μαθητές δήλωσαν πως χρειάστηκαν βοήθεια από κάποιον ενήλικα μόνο για να μπου στο υλικό και στη συνέχεια τα κατάφεραν μόνοι τους. Το ηλικιακό τους επίπεδο δικαιολογεί τη δυσκολία αυτή αφού πρόκειται για μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου.

2ος άξονας : Κατανόηση Ε.Υ. (B1, B2)

A) Ευκολία κατανόησης

Πίνακας 12– Ευκολία κατανόησης

Εξήγησε πόσο εύκολο ήταν για σένα να καταλάβεις όσα διδάχτηκες μέσα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και την πλατφόρμα Chamilo;	
M.1	<i>Δεν κατάλαβα πώς φτιάχνεται ο πάπυρος γιατί κολλούσε.</i>
M.2	<i>Όσα πράγματα διδάχτηκα από την πλατφόρμα ήταν αρκετά εύκολα για να τα επεξεργαστώ.</i>
M.3	<i>Εγώ δε δυσκολεύτηκα σε κανένα.</i>
M.4	<i>Εγώ δε δυσκολεύτηκα καθόλου γιατί είχε βιντεάκια που βοηθούσαν.</i>
M.5	<i>Δεν ήταν και τόσο εύκολο χωρίς να μας τα λέει η κυρία.</i>
M.6	<i>Πουθενά δε δυσκολεύτηκα.</i>
M.7	<i>Εγώ δε δυσκολεύτηκα να μάθω το μάθημα.</i>
M.8	<i>Εγώ δυσκολεύτηκα μόνο στη δεύτερη ενότητα αλλά η αδερφή μου με βοήθησε και καταφέραμε μαζί να το λύσουμε.</i>
M.9	<i>Δυσκολεύτηκα λίγο στον συγγραφέα και μετά τα κατάλαβα.</i>
M.10	<i>Τα κατάλαβα λίγο πολύ, γιατί τα εξηγούσε πολύ.</i>

B) Δυσκολία κατανόησης

Πίνακας 13– Δυσκολία κατανόησης

Εξήγησε αν αντιμετώπισες κάποιες δυσκολίες καθώς μελετούσες τις διδακτικές ενότητες στην πλατφόρμα Chamilo;	
M.1	<i>Δεν αντιμετώπισα κάποια δυσκολία στις διδακτικές ενότητες γιατί ήταν εύκολο .</i>
M.2	<i>Εγώ δεν αντιμετώπισα κάποιες δυσκολίες γιατί ήταν όλα ξεκάθαρα.</i>

M.3	Αντιμετώπισα κάποιες δυσκολίες.
M.4	Δεν αντιμετώπισα καμία δυσκολία.
M.5	Αντιμετώπισα κάποιες δυσκολίες για να μπω στο υλικό. Μετά δεν αντιμετώπισα καμία δυσκολία.
M.6	Δεν αντιμετώπισα καμία δυσκολία.
M.7	Δεν αντιμετώπισα καμία δυσκολία στο υλικό.
M.8	Δεν εντόπισα κάτι που να με δυσκόλεψε εκτός από το ίντερνετ που κολλούσε και δεν άκουγα καλά τη Βιβλιοφιλίτσα αλλά κατά τ' άλλα δεν εντόπισα τίποτε άλλο.
M.9	Αντιμετώπισα κάποιες δυσκολίες.
M.10	Λίγο γιατί όλες οι ερωτήσεις έλεγαν ένα όνομα.

Σχολιασμός ευρημάτων του 2ου ερευνητικού άξονα

Οι μαθητές αναφέρουν πως δε δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν όσα διδάχτηκαν μέσα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και την πλατφόρμα Chamilo. Η πλειοψηφία δήλωσε πως δε δυσκολεύτηκε καθόλου. Ένας δήλωσε πως δυσκολεύτηκε στην κατανόηση ενός βίντεο επειδή «κολλούσε» το ίντερνετ. Ακόμα δήλωσαν πως δεν αντιμετώπισαν κάποια δυσκολία στις διδακτικές ενότητες που μελετούσαν, εκτός από κάποιους που αντιμετώπισαν κάποιες δυσκολίες επειδή δεν άκουγαν τις οδηγίες του avatar λόγω κολλήματος στο ίντερνετ. Κάποιος μαθητής επίσης ανέφερε αόριστα ότι αντιμετώπισε κάποιες δυσκολίες χωρίς να εξηγεί τους λόγους.

3ος άξονας: Προτιμήσεις μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό (Γ1, Γ2, Γ3, Γ4)

A) Διαφάνειες

Πίνακας 14 – Διαφάνειες

Εξήγησε αν σου άρεσαν οι διαφάνειες που περιείχαν καινούριες γνώσεις	
M.1	<i>Μου άρεσαν πολύ οι διαφάνειες γιατί έμαθα πολλά πράγματα.</i>
M.2	<i>Μου άρεσαν πάρα πολύ οι διαφάνειες γιατί μάθαινα καινούρια πράγματα.</i>
M.3	<i>Μου άρεσε πάρα πολύ γιατί έμαθα καινούριες γνώσεις.</i>
M.4	<i>Μου άρεσαν οι διαφάνειες επειδή καταλάβαινα πράγματα από τον υπολογιστή.</i>
M.5	<i>Μου άρεσαν γιατί έμαθα πολλά καινούρια πράγματα.</i>
M.6	<i>Ναι, μου άρεσε γιατί έμαθα καινούρια πράγματα.</i>
M.7	<i>Εμένα μου άρεσαν γιατί έμαθα πολλά πράγματα.</i>
M.8	<i>Οι διαφάνειες μου άρεσαν γιατί έμαθα πράγματα που δεν τα ήξερα και ανακάλυψα νέους τρόπους που δε θα έβλεπα με άλλο μάτι.</i>
M.9	<i>Μου άρεσε ο εγωιστής γίγαντας γιατί ήταν ωραίο παραμύθι.</i>
M.10	<i>Ναι, γιατί μάθαινα καινούρια πράγματα.</i>

B) Βίντεο

Πίνακας 15– Βίντεο

Εξήγησε αν σου άρεσαν τα video που παρακολούθησες;	
M.1	Μου άρεσαν επειδή είχαν πολλή πλάκα αλλά ήταν και πολύ ωραία.
M.2	Τα βίντεο μου άρεσαν πάρα πολύ γιατί ήταν χαρούμενα.
M.3	Ήταν τέλεια γιατί ήταν νοικοκυρεμένα.
M.4	Μου άρεσαν επειδή ήταν αστεία και καινούρια.
M.5	Μου άρεσαν τα βίντεο γιατί ήταν η Βιβλιοφιλίτσα και με βοηθούσε πολύ.
M.6	Ναι, μου άρεσαν γιατί μπορούσα να ζαπλώσω και να βλέπω.
M.7	Εμένα μου άρεσαν γιατί κάποια βίντεο ήταν διασκεδαστικά.
M.8	Τα βίντεο μου άρεσαν γιατί στο καθένα μάθαινα και κάτι διαφορετικό.
M.9	Μου άρεσαν πολύ τα βίντεο.
M.10	Ναι, μου άρεσαν γιατί μάθαινα πολλά πράγματα.

Γ) Δραστηριότητες

Πίνακας 16 – δραστηριότητες

Εξήγησε αν σου άρεσαν οι ασκήσεις που έκανες ;	
M.1	Μου άρεσαν πολύ γιατί ήταν διασκεδαστικές και αστείες, αλλά και εύκολες.
M.2	Οι ασκήσεις μου άρεσαν γιατί ήταν εύκολες και μικρές.
M.3	Ήταν εύκολες.

M.4	<i>Μου άρεσαν ήταν και εύκολες. Κάποιες φορές ήταν και παιχνίδια.</i>
M.5	<i>Οι ασκήσεις ήταν πανεύκολες και η Βιβλιοφιλίτσα πάντα μας βοηθάει.</i>
M.6	<i>Μου άρεσαν πολύ γιατί ήταν φανταστικές και εύκολες.</i>
M.7	<i>Μου άρεσαν γιατί αν έκανες λάθος θα μπορούσες να τις ξανακάνεις για να καταλάβεις τα λάθη σου για να μην τα ξανακάνεις.</i>
M.8	<i>Μου άρεσαν οι ασκήσεις γιατί ήταν πανεύκολες και αστείες και μαθητικές.</i>
M.9	<i>Εμένα μου άρεσαν επειδή ήταν εύκολες.</i>
M.10	<i>Ναι, γιατί ήταν εύκολες.</i>

Γ) Παιχνίδια

Πίνακας 17 – Παιχνίδια

Εξήγησε αν σου άρεσαν τα παιχνίδια που έκανες;	
M.1	<i>Μου άρεσαν όλα τα παιχνίδια επειδή ήταν τέλεια.</i>
M.2	<i>Τα παιχνίδια μου άρεσαν γιατί περνούσα τον χρόνο μου ευχάριστα</i>
M.3	<i>Μου άρεσαν τα πάντα.</i>
M.4	<i>Ήταν τέλεια και πανεύκολα.</i>
M.5	<i>Τα παιχνίδια που έκανα ήταν πανεύκολα και τέλεια.</i>
M.6	<i>Μου άρεσαν πολύ.</i>
M.7	<i>Μου άρεσαν γιατί ήταν πολύ διασκεδαστικά.</i>

M.8	<i>Τις λάτρεψα τις παιχνιδοασκήσεις γιατί ήταν σαν να παίζω παιχνίδια στο τάμπλετ μου.</i>
M.9	<i>Μου άρεσαν τα παιχνίδια επειδή ήταν εύκολα.</i>
M.10	<i>Ναι, μου άρεσαν.</i>

Σχολιασμός ευρημάτων του 3ου ερευνητικού άξονα

Οι προτιμήσεις των μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό ποικίλουν. Αναφέρουν πως τους άρεσαν οι διαφάνειες που περιείχαν νέες γνώσεις, γιατί έμαθαν καινούρια πράγματα. Τα βίντεο που παρακολούθησαν τα βρήκαν ωραία, χαρούμενα, αστεία, διασκεδαστικά και μάλιστα λένε πως έμαθαν πολλά πράγματα μέσα από αυτά. Όσον αφορά τις ασκήσεις, τους φάνηκαν εύκολες, αστείες, έμοιαζαν με παιχνίδια και κάποιος μαθητής σχολίασε πως, αν κάποιος μαθητής έκανε λάθος, μπορούσε να ξανακάνει την άσκηση και να καταλάβει τα λάθη του. Τέλος, ενθουσιάστηκαν όλοι με τα παιχνίδια. Τους άρεσαν πολύ, τα βρήκαν εύκολα και διασκεδαστικά. Κάποιος μάλιστα μαθητής τα ονομάζει παιχνιδοασκήσεις.

4ος άξονας : Μεγαλύτερο-Μικρότερο ενδιαφέρον. (Δ1 , Δ2)

A) Μεγαλύτερο ενδιαφέρον

Πίνακας 18 – Μεγαλύτερο ενδιαφέρον

Εξήγησε τι ήταν αυτό που σου άρεσε περισσότερο στο υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo.	
M.1	<i>Μου άρεσε πολύ το βίντεο με τη βιβλιοφάγο κάμπια..</i>
M.2	<i>Μου άρεσαν οι εικόνες και οι ασκησούλες γιατί ήταν εύκολες και ωραίες.</i>
M.3	<i>Μου άρεσαν τα βίντεο με ασκήσεις.</i>
M.4	<i>Μου άρεσαν επειδή ήταν αστεία και καινούρια.</i>

M.5	<i>Μου άρεσε το βιβλίο που μιλούσε για την εξέλιξη του υπολογιστή.</i>
M.6	<i>Μου άρεσε το βίντεο «το φάντασμα του Κάντερβιλ» .</i>
M.7	<i>Μου άρεσε το παραμύθι του εγωιστή γίγαντα.</i>
M.8	<i>Οι παιχνιδιοασκήσεις γιατί ήταν διασκεδαστικές. Μου άρεσαν και τα βίντεο γιατί ήταν σα να έβλεπα γιουτιούμπ.</i>
M.9	<i>Μου άρεσε ο εγωιστής γίγαντας.</i>
M.10	<i>Οι ασκήσεις.</i>

A) Μικρότερο ενδιαφέρον

Πίνακας 19 – Μικρότερο ενδιαφέρον

Εξήγησε τι ήταν αυτό που σου άρεσε λιγότερο στο υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo;	
M.1	<i>Δε μισούσα κάτι.</i>
M.2	<i>Δε μου άρεσαν μερικές ασκήσεις.</i>
M.3	<i>Όλα μου άρεσαν.</i>
M.4	<i>Όλα μου άρεσαν .Κανένα δεν υπήρχε που να μη μου άρεσε.</i>
M.5	<i>Όλα μου άρεσαν . Δεν ήταν κάτι που δε μου άρεσε.</i>
M.6	<i>Το βίντεο που έπρεπε να διαβάζω τις ξένες λέξεις.</i>
M.7	<i>Μου άρεσαν όλα .Δεν υπήρχε τίποτα που να μη μου άρεσε.</i>
M.8	<i>Αυτό που δε μου άρεσε ήταν ότι ήταν τόσο εύκολες οι ασκήσεις στο υλικό Chamilo.</i>
M.9	<i>Μου άρεσαν όλα . Δεν ήταν κάτι που με δυσκόλεψε.</i>
M.10	<i>Αυτό που έπρεπε να βρεις τον συγγραφέα.</i>

Σχολιασμός ευρημάτων του 4ου ερευνητικού άξονα

Οι μαθητές αναφέρουν πως το μεγαλύτερο ενδιαφέρον τους το κίνησαν οι ασκήσεις, τα βίντεο, οι εικόνες και το παραμύθι «ο εγωιστής γίγαντας». Σχεδόν όλοι αποφαινόνται ότι τους άρεσαν όλα όσα μελέτησαν, εκτός από κάποιους που είπαν ότι δεν τους άρεσαν συγκεκριμένες ασκήσεις.

5ος άξονας : Προτίμηση τρόπου διδασκαλίας . (E1)

A) Προτίμηση τρόπου διδασκαλίας

Πίνακας 20 – Προτίμηση τρόπου διδασκαλίας

	Προτιμώ το μάθημα να γίνεται με τον συνηθισμένο τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη.	Προτιμώ το μάθημα να γίνεται μόνο με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το μελέτησα στην πλατφόρμα Chamilo).	Προτιμώ το μάθημα να συνδυάζει τον συνηθισμένο τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη αλλά και με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το μελέτησα στην πλατφόρμα Chamilo).
M.1	√		
M.2	√		
M.3	√		
M.4			√
M.5	√		
M.6			√

M.7			√
M.8	√		
M.9	√		
M.10	√		

Σχολιασμός ευρημάτων του 5ου ερευνητικού άξονα

Επτά (7) από τους δέκα (10) μαθητές που πήραν μέρος στην έρευνα , προτιμούν το μάθημα να γίνεται με τον συνηθισμένο τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη. Τρεις (3) εξέφρασαν την επιθυμία, το μάθημα να συνδυάζει τον συνηθισμένο τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη αλλά και τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το μελέτησαν στην πλατφόρμα Chamilo). Αξιοσημείωτο είναι ότι κανένας μαθητές δεν επέλεξε να γίνεται το μάθημα μόνο με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το μελέτησε στην πλατφόρμα Chamilo).

6ος άξονας : Προτάσεις για αλλαγή (ΣΤ1, ΣΤ2)

Α) Τι δε θα άλλαζα

Πίνακας 21 – Τι δε θα άλλαζα

Ποια είναι τα τρία πράγματα του εκπαιδευτικού υλικού που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo , τα οποία σου άρεσαν περισσότερο;	
M.1	Τα βίντεο Τα παιχνίδια Αυτό που μου άρεσε περισσότερο είναι η Βιβλιοφιλίτσα
M.2	Μου άρεσαν πολύ τα βιντεάκια Μου άρεσαν πολύ οι ασκήσεις Μου άρεσαν τα κείμενα
M.3	Τα βίντεο Οι ασκήσεις Ο εγωιστής γίγαντας (βιβλίο)

M.4	Τα βίντεο Οι ασκήσεις Οι εικόνες
M.5	Το βιβλίο Οι ασκήσεις Η Βιβλιοφιλίτσα
M.6	Το φάντασμα του Κάντερβιλ Ο εγωιστής γίγαντας Παιχνίδια
M.7	Ο εγωιστής γίγαντας Το βίντεο με τον πάπυρο Τα παιχνίδια
M.8	Βίντεο Παιχνίδια Ασκήσεις
M.9	Ο εγωιστής γίγαντας Αυτό το βιντεάκι που ήταν στην Αίγυπτο Τα παιχνίδια επειδή ήταν απλά
M.10	Οι ασκήσεις Τα βίντεο Το τραγούδι στην αρχή

B) Τι δε θα άλλαζα

Πίνακας 22– Τι θα άλλαζα

Ποια είναι τα τρία πράγματα του εκπαιδευτικού υλικού που μελέτησες στη πλατφόρμα Chamilo, τα οποία θα ήθελες να αλλάξεις;	
M.1	Δε θέλω να αλλάξω κάτι
M.2	Δε μου άρεσε που ήταν στο ίντερνετ
M.3	Τίποτα
M.4	Τίποτα
M.5	Δε βρήκα κάτι που δε μου άρεσε.
M.6	Τα βίντεο που πρέπει να διαβάζω.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

M.7	Δε βρήκα κάτι που δε μου άρεσε.
M.8	Το ίντερνετ.
M.9	Το βιντεάκι με τον πάπυρο
M.10	Βρες τον συγγραφέα.

Σχολιασμός ευρημάτων του βου ερευνητικού άξονα

Οι μαθητές ανέφεραν πως αυτά που τους άρεσαν στο υλικό και δε θα άλλαζαν είναι τα βίντεο, τα κείμενα, οι ασκήσεις, τα παιχνίδια, η Βιβλιοφιλίτσα και το παραμύθι «ο εγωιστής γίγαντας». Στην ερώτηση σχετικά με το τι θα άλλαζαν, στην πλειοψηφία τους, απάντησαν πως δεν θα ήθελαν να αλλάξουν τίποτα. Κάποιοι ανέφεραν πως θα ήθελαν να αλλάξουν τα βίντεο που πρέπει να διαβάσουν, ένα συγκεκριμένο βίντεο και μία συγκεκριμένη άσκηση.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

7. Συμπεράσματα, προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αποτίμηση του συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού με τίτλο «Καλλιέργεια της Φιλαναγνωσίας σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού», που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Στην παρούσα ενότητα θα παρουσιαστούν τα συμπεράσματα για κάθε ένα από τα 3 ερευνητικά ερωτήματα που είχαν τεθεί, όπως αυτά προέκυψαν από την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς της ΕξΑΕ καθώς και από τους μαθητές της Γ΄ Δημοτικού.

7.1 Συμπεράσματα πρώτης έρευνας

1ο Ερευνητικό ερώτημα

Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Μετά την αποτίμηση του Ε.Υ., προκύπτει το συμπέρασμα πως το συγκεκριμένο υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Παρακάτω γίνεται μία σύντομη παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν από τις απαντήσεις των αξιολογητών. Η παρουσίαση αυτή θα γίνει ανά κατηγορία του κάθε άξονα, ο οποίος διερευνούσε το Ε.Υ.

A. Επιστημονική συνοχή/ τεκμηρίωση ΕΥ

Το εκπαιδευτικό υλικό διαθέτει επαρκή βιβλιογραφική τεκμηρίωση. Υπάρχουν αναφορές σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών, γίνεται ερμηνεία και κριτική συζήτηση πληροφοριών και δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους για περαιτέρω μελέτη. Το εύρημα αυτό συμφωνεί και με τον Λιοναράκη (2001), ο οποίος αναφέρει ότι η επιστημονική συνοχή έχει μεγάλη σπουδαιότητα, καθώς σε ένα βασικό κείμενο αποτελεί τον κορμό του μαθησιακού υλικού και αποτελεί το «κύτταρο» του μαθησιακού αντικειμένου.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Β. Απλή - κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου

Το γνωστικό αντικείμενο παρουσιάζεται απλά και κατανοητά. Το ύφος γραφής του είναι φιλικό προς τον αναγνώστη και απόλυτα συμβατό με την ηλικιακή ομάδα στην οποία απευθύνεται. Γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών και αυτό καθιστά το υλικό οικείο προς τον εκπαιδευόμενο. Γίνεται χρήση απλής καθομιλούμενης γλώσσας και σε σημεία που υπάρχουν δύσκολες έννοιες επεξηγούνται. Η γραφή είναι ευανάγνωστη και αυτό την καθιστά ευχάριστη και κατανοητή, αλλά και η πυκνότητα των πληροφοριών είναι τέτοια ώστε να μην κουράζει το χρήστη. Το Ε.Υ. επίσης είναι σωστά μοιρασμένο στο μέγεθος της οθόνης με αποτέλεσμα να είναι ξεκούραστη η πλοήγηση και η μελέτη του. Δεν περιέχει μόνο κείμενο αλλά υπάρχει εύστοχος συνδυασμός εικόνας, βίντεο και κειμένου. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση χωρίς να δημιουργούν προβλήματα συγκέντρωσης στον χρήστη. Το ίδιο συμπέρασμα βγαίνει από την έρευνα της Ροκάκη (2021).

Γ. Ευχρηστία

Το Ε.Υ. είναι εύχρηστο. Τα κουμπιά και τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα και υπάρχουν σαφείς επεξηγήσεις γι' αυτά. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη χάρη στη σαφή καθοδήγηση του εκπαιδευόμενου από τα κουμπιά που υπάρχουν. Οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο και μάλιστα, το άνοιγμά τους σε νέο παράθυρο είναι πολύ βοηθητικό για τον εκπαιδευόμενο. Παρόμοια συμπεράσματα προέκυψαν και από την έρευνα της Καπριδάκη (2019) που αναφέρει πως το Ε.Υ. είναι εύχρηστο και διαθέτει καλό αισθητικό αποτέλεσμα καθώς διαθέτει αισθητική περιβάλλοντος, αναγνωσιμότητα και ελκυστικότητα γραφικών και διακρίνεται από ευκολία στη χρήση του.

Δ. Υποστήριξη - καθοδήγηση στη μελέτη του εκπαιδευόμενου

Το Ε.Υ. υποστηρίζει και καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Πιο συγκεκριμένα, σε κάθε διδακτική ενότητα παρέχονται συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του υλικού με άβαταρ και χρήσιμες συμβουλές που δίνονται στο εισαγωγικό μέρος της πλατφόρμας Chamilo. Επίσης το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία για να τονιστούν σημαντικές έννοιες με βέλη, έντονη γραφή, μεγάλη γραμματοσειρά, χρήση διαφορετικών χρωμάτων. Επεξηγηματικά

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

σχόλια υπάρχουν σε συγκεκριμένα σημεία για τη διευκόλυνση της μελέτης του εκπαιδευόμενου με τα παραπάνω. Τα παραπάνω ευρήματα συμφωνούν και με τις έρευνες των Ροκάκη (2021) και Καπριδάκη (2019).

Ε. Υποστήριξη αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Εμπεριέχει δραστηριότητες που τον ενθαρρύνουν να εκφράσει τις δικές του απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα. Δεν εμπεριέχονται δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα λόγω της ηλικιακής ομάδας στην οποία ανήκει. Αντίθετα, εμπεριέχονται δραστηριότητες που τον εμπλέκουν συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα, δραστηριότητες που τον ενθαρρύνουν να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους, δραστηριότητες που τον κάνουν να θεωρεί τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας με ανάγκες και προσδοκίες καθώς και δραστηριότητες που τον βοηθούν να ενσωματώσει τις απόψεις του στο Ε.Υ. Ο Καμπύλης (2017) αναφέρει πως σύμφωνα με τα συμπεράσματα της δικιάς του έρευνας, οι γραπτές εργασίες, σε σημαντικό βαθμό επιτέλεσαν το ρόλο τους ως καταλύτης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έδωσαν την ευκαιρία στους μαθητές να μελετήσουν το υλικό, να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν την ύλη.

ΣΤ. Δυνατότητα αναστοχασμού αυτοαξιολόγησης εκπαιδευόμενου

Το Ε.Υ. δίνει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα αυτοαξιολόγησης. Επίσης, υπάρχουν σε αυτό δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου καθώς και δραστηριότητες μέσα από τις οποίες ενθαρρύνεται η ανάπτυξη διαύλου επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση. Υπάρχουν κάποιες δραστηριότητες που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει και να εφαρμόσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα. Η έρευνα των Ραλλιά, Αναστασιάδη (2015) επίσης κάνει αναφορά για δραστηριότητες που είναι δομημένες κατά τέτοιον τρόπο ώστε να αξιολογούν την γνώση που οικοδομήθηκε κατά την διάρκεια δραστηριοποίησης τους στο περιβάλλον. Επίσης, ο Καμπύλης (2017) αναφέρει πως σύμφωνα με τα συμπεράσματα της δικιάς του έρευνας, οι γραπτές εργασίες, σε σημαντικό βαθμό επιτέλεσαν το ρόλο τους ως καταλύτης

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιανγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έδωσαν την ευκαιρία στους μαθητές να μελετήσουν το υλικό, να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν την ύλη.

Z. Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

Στη διατύπωση του σκοπού και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε διδακτικής ενότητας υπάρχει σαφήνεια. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Τέλος, δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο μέσα από δραστηριότητες να ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Η Ροκάκη (2020) στην έρευνά της διαπιστώνει επίσης ότι, διατυπώνονται με σαφήνεια ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας καθώς και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα καλύπτουν το επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

2^ο Ερευνητικό ερώτημα

Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

Ύστερα από την αποτίμηση του Ε.Υ. από ειδικούς της ΕξΑΕ, προκύπτει το συμπέρασμα ότι το Ε.Υ. που δημιουργήθηκε διέπεται από αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου και γίνεται χρήση εικόνων, στοιχεία αφήγησης που συμπεριλαμβάνονται στο Ε.Υ. Το Ε.Υ. είναι επίσης σύμφωνο με την Αρχή Συνοχής καθώς δεν εμπεριέχονται σε αυτό πληροφορίες που να είναι άσχετες με το γνωστικό αντικείμενο. Η Αρχή της Προσωποποίησης είναι φανερή με τη χρήση φιλικής γλώσσας, τη χρήση δεύτερου προσώπου, με την ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου και με τις διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στον εκπαιδευόμενο. Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό προς τον εκπαιδευόμενο και αυτό συνάδει με την Αρχή της Φωνής. Με τον ίδιο τρόπο ο φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης συνάδει με την Αρχή της Εικόνας. Το Ε.Υ. είναι σύμφωνο και με την Αρχή της Κατάτμησης, εφόσον η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά και δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα που κουράζουν τον εκπαιδευόμενο. Η Αρχή της Σηματοδότησης είναι εμφανής στις

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

σαφείς οδηγίες για την υλοποίηση των εργασιών και των δραστηριοτήτων αλλά και στα στοιχεία επισήμανσης, όπου κρίνεται απαραίτητο. Τέλος, εφαρμόζεται και η Αρχή της Προπαίδευσης, αφού στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου. Από την έρευνα των Μάκη και Σπύρου (2010) προκύπτει επίσης πως αξιοποιώντας τα θετικά χαρακτηριστικά της πολυμεσικής τεχνολογίας σε συνδυασμό με τις δυνατότητες του Διαδικτύου, διαπιστώνεται ότι είναι εφικτή η ανάπτυξη και χρήση εκπαιδευτικού υλικού που μπορεί να παρακινήσει και να καθοδηγήσει αποτελεσματικότερα το μαθητή στην εκπλήρωση των μαθησιακών του στόχων. Και στην έρευνα της Σκαράκη (2019) αναφέρθηκε πως η χρήση των πολυμέσων είναι ένα πολύ δυνατό στοιχείο του υλικού, καθώς δίνουν μία πιο πλήρη εικόνα της εποχής, οπτικοποιούν την πληροφορία.

7.2 Συμπεράσματα δεύτερης έρευνας

1^ο Ερευνητικό ερώτημα

Πώς αποτιμάται από τους συμμετέχοντες μαθητές της Γ' Δημοτικού Σχολείου ως προς τα μαθησιακά οφέλη που παρήγε γι' αυτούς;

Το Ε.Υ. υλικό που δημιουργήθηκε ήταν εύχρηστο, κατανοητό και ευχάριστο για τους μαθητές και αποτελεσματικό για την κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου που πραγματευόταν.

Στη συνέχεια θα γίνει συνοπτική παρουσίαση των ευρημάτων, που προέκυψαν από την ερμηνεία των απαντήσεων των μαθητών, ανά κατηγορία του άξονα που διερευνούσε το συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα.

A. Ευχρηστία Ε.Υ.

Οι μαθητές δηλώνουν πως το μάθημα στην πλατφόρμα Chamilo τους φάνηκε εύκολο και διασκεδαστικό. Στο σύνολό τους δήλωσαν πως χρειάστηκαν βοήθεια από κάποιον ενήλικα μόνο για να μπουν στο υλικό και στη συνέχεια τα κατάφεραν μόνοι τους. Το ηλικιακό τους επίπεδο δικαιολογεί τη δυσκολία αυτή αφού πρόκειται για μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου. Παρόμοια ευρήματα προέκυψαν και στην έρευνα των Ραλλιά, Αναστασιάδη (2015), όπου επισημαίνεται ότι προέκυψε ένα περιβάλλον (Ε.Υ.) με μεγάλο βαθμό ευχρηστίας, διαδραστικότητας και κατανόησης. Επίσης στα συμπεράσματά της έρευνάς τους οι

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Wuryandani, Zubaidah, Herwin & John (2021) αναφέρουν πως οι μαθητές του δημοτικού σχολείου είναι σε μια ηλικία που χρειάζονται καθοδήγηση και υποστήριξη από εκπαιδευτικούς και γονείς.

B. Κατανόηση Ε.Υ.

Οι μαθητές δε δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν όσα διδάχτηκαν μέσα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και την πλατφόρμα Chamilo. Σε παρόμοια συμπεράσματα κατέληξε και η έρευνα της Μουρατίδου (2020) η οποία αναφέρει πως η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση έγινε δεκτή από τους μαθητές, πράγμα το οποίο οφείλεται κατά κύριο λόγο στο κατανοητό, πολυμορφικό υλικό και στον τρόπο παρουσίασής του.

Γ. Προτιμήσεις μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό

Οι προτιμήσεις των μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό ποικίλουν. Τους άρεσαν οι διαφάνειες που περιείχαν νέες γνώσεις, γιατί έμαθαν καινούρια πράγματα. Τα βίντεο που παρακολούθησαν τα βρήκαν ωραία, χαρούμενα, αστεία, διασκεδαστικά και μάλιστα αναφέρουν πως έμαθαν πολλά πράγματα μέσα από αυτά. Όσον αφορά τις ασκήσεις, τους φάνηκαν εύκολες, αστείες, έμοιαζαν με παιχνίδια και κάποιος μαθητής σχολίασε πως, αν κάποιος μαθητής έκανε λάθος, μπορούσε να ξανακάνει την άσκηση και να καταλάβει τα λάθη του. Τέλος, ενθουσιάστηκαν όλοι με τα παιχνίδια. Τους άρεσαν πολύ, τα βρήκαν εύκολα και διασκεδαστικά. Στην έρευνα της Τσαχάκη (2019) βλέπουμε ανάλογα συμπεράσματα, καθώς αναφέρεται πως οι μαθητές, γενικά, έμειναν πολύ ευχαριστημένοι από την εμπειρία του παιχνιδιού και ήταν ιδιαίτερα ενθουσιασμένοι όταν οι δραστηριότητες αυτές μιμούνταν τα παιχνίδια που παίζουν στις ψηφιακές συσκευές που έχουν πλέον όλοι.

Δ. Μεγαλύτερο-Μικρότερο ενδιαφέρον.

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των μαθητών το κίνησαν οι ασκήσεις, τα βίντεο, οι εικόνες και το παραμύθι «ο εγωιστής γίγαντας». Η πλειοψηφία των μαθητών δε θα άλλαζε κάτι στο υλικό.

Ε. Προτίμηση τρόπου διδασκαλίας

Η πλειοψηφία των μαθητών προτιμά το μάθημα να γίνεται με τον συνηθισμένο τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη. Αξιοσημείωτο είναι ότι κανένας μαθητής δεν επέλεξε να

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

γίνεται το μάθημα μόνο με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το μελέτησε στην πλατφόρμα Chamilo). Η έρευνα των Σκουλαρίδου και Μαυροειδή (2016), όπου συμπεραίνουν πως οι μαθητές έδειξαν να έχουν καλύτερη επίδοση όταν διδάσκονται το μαθησιακό αντικείμενο στην τάξη με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, συμφωνεί με τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας. Αντίθετα, στην έρευνα των Lee, Yoon & Lee (2013), οι μαθητές προτίμησαν να επικοινωνήσουν γραπτά και προφορικά σε διαδικτυακό περιβάλλον. Τους άρεσε περισσότερο η γραπτή από την προφορική επικοινωνία αλλά ο συνδυασμός και των δύο θεωρήθηκε ιδανικός.

ΣΤ. Προτάσεις για αλλαγή

Αυτά που άρεσαν στους μαθητές στο υλικό και δε θα άλλαζαν είναι τα βίντεο, τα κείμενα, οι ασκήσεις, τα παιχνίδια, η Βιβλιοφιλίτσα και το παραμύθι «ο εγωιστής γίγαντας». Στην ερώτηση σχετικά με το τι θα άλλαζαν, στην πλειοψηφία τους, απάντησαν πως δεν θα ήθελαν να αλλάξουν τίποτα. Κάποιοι μαθητές ανέφεραν όμως ότι δεν τους άρεσε που όλη η διαδικασία έγινε διαδικτυακά. Ανέφεραν πως αντιμετώπισαν προβλήματα με τη σύνδεση. Επίσης αναφέρθηκε πως δεν τους άρεσε που σε κάποια βίντεο έπρεπε να διαβάζουν τους υπότιτλους και αυτό δικαιολογείται λόγω του νεαρού της ηλικίας.

7.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Μία πρόταση για περαιτέρω έρευνα θα ήταν η εφαρμογή και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από μεγαλύτερο δείγμα μαθητών γεγονός που θα οδηγούσε σε ασφαλέστερα συμπεράσματα. Επίσης, θα μπορούσε-με τις απαραίτητες αλλαγές- να διεξαχθεί ανάλογη έρευνα και σε άλλες ηλικιακές ομάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να γίνει σύγκριση δεδομένων.

Ακόμα μία πρόταση θα ήταν να διερευνηθούν και οι απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του Ε.Υ. για να εξαχθούν πληρέστερα και ασφαλέστερα συμπεράσματα.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Βιβλιογραφία

Α': ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ-ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Ανακτήθηκε Φεβρουάριο 12, 2022 από

http://ebooks.edu.gr/info/cps/2deppsaps_GlossasDimotikou.pdf

Αποστολίδου, Β. (2000) Η λογοτεχνία στο Δημοτικό Σχολείο: θεμελίωση της σχέσης του παιδιού με την ανάγνωση και το βιβλίο. Στο Β. Αποστολίδου, Β. Καπλάνη, Ε. Χοντολίδου (Επιμ.), *διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο...ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ* (σσ. 69-70).Αθήνα: τυπωθήτω.

Αρτζανίδου, Ε., Γουλής, Δ., Γρόσδος, Σ. & Καρακίτσιος, Α. (2011). *Παιχνίδια φιλιαναγνωσίας και αναγνωστικές εμπυρώσεις*. Αθήνα: GUTENBERG.

Αθανασίου, Λ. (2007). *Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής*. Αυτοέκδοση.

Βάμβουκας, Μ. (1998). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Βασάλα, Π. (2005). *Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση*. Στο: Α.Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Βασάλα, Π. (2007). «Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση και ο "Φορητός των 100\$"». *4ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη»*, 4-6 Μαΐου 2007, Σύρος.

Δανιά, Α. (2017). Θεωρίες μάθησης και χρήση της τεχνολογίας των πολυμέσων στη διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής. *Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό: «εκπ@ιδευτικός κύκλος»*, 5 (2), 161-178.Ανακτήθηκε 10 Αυγούστου 2022 από https://journal.educircle.gr/images/teuxos/2017/teuxos2/teyxos_5_2_10.pdf

Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας: Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. Εκδόσεις: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Καμπύλης, Ν. (2017). Εφαρμογή και αξιολόγηση του μαθήματος με τίτλο «Μαθαίνω πως να μαθαίνω να αθλούμαι» που υλοποιήθηκε με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας στο πλαίσιο ενός ομίλου αριστείας στο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 13(1), 38-53. Ανακτήθηκε Μάιο , 29 2022 από: <https://doi.org/10.12681/jode.13911>
- Καπριδάκη, Μ. (2019). *Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ στην τοπική ιστορία της Στ' τάξης με θέμα: «Μάχη της Κρήτης. Αντίσταση και αντίποινα»*. (Διπλωματική Εργασία). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο.
- Καραγεώργος, Δ. (2002). *Μεθοδολογία έρευνας στις επιστήμες της αγωγής, μια διδακτική προσέγγιση*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλα.
- Καρακίτσιος, (2012). Για τη δημιουργία φιλαναγνωστικών πρακτικών. Επιμορφωτικό υλικό για εκπαιδευτικούς το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των Πράξεων: Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας των μαθητών. Ανακτήθηκε Φεβρουάριο 13,2022 από http://users.sch.gr/kdimitrakakis/kdim/filanagnosia/epimorfotiko_yliko.pdf
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (1994). Ο δάσκαλος ανάμεσα στο παιδί και στο βιβλίο. Στο Β. Αγγελουπούλου & Ι. Βασιλαράκης, (Επιμ.), *Φιλαναγνωσία και παιδική Λογοτεχνία*. Εισηγήσεις στο Πέμπτο Σεμινάριο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου (σσ.31).Αθήνα: Δελφίνι.
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (2005). Η θέση της λογοτεχνίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση .Ζητήματα και προοπτικές της διδακτικής της. Στο Τ. Καλογήρου & Κ. Λαλαγιάννη (Επιμ.), *Η Λογοτεχνία Στο Σχολείο*. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (σσ. 13-25). Αθήνα: Τυπωθήτω -Γιώργος Δάρδανος.Κατσίκη-Γκίβαλου Άντα, Καλογήρου Τζίνα, Χαλκιαδάκη Άβα (επιμ.) (2008). *Φιλαναγνωσία και Σχολείο*. Αθήνα: Πατάκης.
- Καραγιάννη, Σ. (2018). *Η καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας μέσα από τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση* (Διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα .Ανακτήθηκε Απρίλιος , 25 από <https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/bitstream/123456789/29372/1/%ce%94.%ce%94.%20>

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

[%ce%9a%ce%91%ce%a1%ce%91%ce%93%ce%99%ce%91%ce%9d%ce%9d%ce%97%20%ce%a3%ce%9f%ce%a6%ce%99%ce%91%202018.pdf](#)

- Κόλλιας, Α. (2014). *Ανάλυση Περιεχομένου*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Κωνσταντίνου, Κ. (2005). Διδασκαλία και μάθηση σε μια σύγχρονη κοινωνία. Στο Σ. Ρετάλης(Επιμ.), *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης* (σσ. 22-23). Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Λιοναράκης, Α. (1998). Ιδρύματα Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Στο Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης & Χ. Ματραλής, (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, Τόμος Α, (σσ. 143-243). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Λιοναράκης, Α. (2005). Ανοικτή και εξ Αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση- Παιδαγωγικές και τεχνολογικές εφαρμογές* (σσ. 13-38). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Λιοναράκης, (2006). Η θεωρία της; Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Στοιχεία θεωρίας και πράξης* (σσ.7-41). Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός.
- Λιοναράκης Α., (2001). Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Πολυμορφική Εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού, στο Λιοναράκης (Επιμ.) *Απόψεις και προβληματισμοί για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση*, Αθήνα: Προπομπός
- Μαγουλά, Ε. & Παπαγιαννακοπούλου, Κ. (2013). Δράσεις Φιλαναγνωσίας σε Πολυπολιτισμικά Σχολικά Περιβάλλοντα. Στο Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. & Πολίτης, Δ. (Επιμ.), *Καλλιεργώντας τη Φιλαναγνωσία Πραγματικότητες και Προοπτικές* Συλλογικό Έργο (σσ. 284- 297). Αθήνα: Διάδραση.
- Μάκης, Λ., & Σπύρος, Π. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού και Μαθησιακών Δραστηριοτήτων για Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στο LAMS. Ανακτήθηκε Μάιο 26 2022 από https://scholar.google.gr/scholar?hl=el&as_sdt=0%2C5&q=http%3A%2F%2Fusers.sch.gr%2Fpapadakis%2Fnew%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F06%2FS32_2013_Leontidis-Papadakis_-Anapt-Ekpaid-Ylik-gia-Diafor-Didask-sto-LAMS_7%25CE%25BF-Syrou-2013-tB_1122-

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

[1133.pdf&btnG=#d=gs_cit&t=1653575998561&u=%2Fscholar%3Fq%3Dinfo%3ALKVf4-MvQp4J%3Ascholar.google.com%2F%26output%3Dcite%26scirp%3D0%26hl%3Del](#)

- Μαλαφάντης, Κ. (2005). *Το παιδί και η ανάγνωση, Στάσεις, Προτιμήσεις, Συνήθειες*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Μανούσου, Ε. (2004). *Εφαρμογές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Ανακτήθηκε Ιανουάριο 31, 2022 από [https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/55704724/Efarmoges PE eisigisi manousou kriti2004-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1661528963&Signature=Q0DKOPQ3Oeq1aOjdLzxfU-OsSPg9so~ZyaGZvjmJ9AcTjnhsGxysTnx7IywMJupFDmmTWLhCgJmU7uR~6czLfx~OD7a48c9oGATjrJaI1bckcqiGL88INKRQp1CpIhOh1hIs08faZUSWIHuFg8s~8qNuJaOyTtUZbSIbeaaNahmZXQCeeZ~LERhgyJA~hTCyLjz8ej-Ej67GjdGHCDffoiRvmXHKSheDwTnSijmtm0-APX3yVOct5DNb7iTD5w-XBIV~Zpplgn73tnz9m3bUbDGWo~qVpKnj3qMwvFQZJvtYQ0ZCiZjIIIdhZKLX5KJmopyaEUe2yRZMHAzocBEA_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/55704724/Efarmoges_PE_eisigisi_manousou_kriti2004-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1661528963&Signature=Q0DKOPQ3Oeq1aOjdLzxfU-OsSPg9so~ZyaGZvjmJ9AcTjnhsGxysTnx7IywMJupFDmmTWLhCgJmU7uR~6czLfx~OD7a48c9oGATjrJaI1bckcqiGL88INKRQp1CpIhOh1hIs08faZUSWIHuFg8s~8qNuJaOyTtUZbSIbeaaNahmZXQCeeZ~LERhgyJA~hTCyLjz8ej-Ej67GjdGHCDffoiRvmXHKSheDwTnSijmtm0-APX3yVOct5DNb7iTD5w-XBIV~Zpplgn73tnz9m3bUbDGWo~qVpKnj3qMwvFQZJvtYQ0ZCiZjIIIdhZKLX5KJmopyaEUe2yRZMHAzocBEA_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA)
- Μανούσου, Ε. (2008). Προδιαγραφές παιδαγωγικού πλαισίου για την εφαρμογή πολυμορφικής, συμπληρωματικής εξ αποστάσεως περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε μαθητές πρωτοβάθμιας, ολιγοθέσιων και απομακρυσμένων σχολείων της Ελλάδας (Doctoral dissertation, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ). Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών).
- Μαραγκιουδάκη, Ε. (1994). *Σχολικός χρόνος, Ελεύθερος χρόνος και Φιλιαναγνωσία*. Εισηγήσεις στο πέμπτο σεμινάριο του Κύκλου του ελληνικού Παιδικού Βιβλίου Αθήνα: Εκδόσεις Δελφίνι.
- Μερακλής, Β. (1994). Τα κίνητρα της παιδικής φιλιαναγνωσίας. Στο Β. Αγγελοπούλου & Ι. Βασιλαράκης, (Επιμ.), *Φιλιαναγνωσία και παιδική Λογοτεχνία. Εισηγήσεις στο Πέμπτο Σεμινάριο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου* (σσ.17-30). Αθήνα: Δελφίνι.
- Μίμινου, Α., & Σπανακά, Α. (2016). Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: *Καταγραφή και συζήτηση μίας βιβλιογραφικής επισκόπησης. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 7(2Α).

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Μπούτσικας, Α. (1989) Το παιδί και η παιδική Λογοτεχνία. Στο Β. Γεωργαντά(Επιμ), *Η συμβολή της Παιδικής Λογοτεχνίας στην Πνευματική Καλλιέργεια των Παιδιών .Εισηγήσεις από το Γ' σεμινάριο του «Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου(σσ. 98-102)*. Αίγιο: Εκδόσεις Κουτσούμπος.
- Μουζάκης, Χ. (2006). *Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε Ιανουάριο 31 , 2022 από <http://edul11.ekt.gr/edul11/handle/10795/790>
- Μουρατίδου, Ν. (2020). *Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Έρευνα δράσης σε μαθητές Ε' δημοτικού με τη χρήση της ψηφιακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-me (Διπλωματική Εργασία)*. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.
- Ντελόπουλος, Κ. (2006). Η Λογοτεχνία στο σχολείο και η παιδική βιβλιοθήκη. Στο Β. Αποστολίδου & Ε. Χοντολίδου (Επιμ.), *Λογοτεχνία και Εκπαίδευση* (σσ.277-283). Αθήνα: τυπωθήτω.
- Πατέρα, Α. & Τσιλιμένη, Τ. (2012). *Φιλιαναγνωσία και κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη του παιδιού. Θεωρητικές προσεγγίσεις δραστηριότητες και παιχνίδια*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Παπαγεωργίου, Γ. (2014). Ποσοτική έρευνα. Ανακτήθηκε από: http://sociology.soc.uoc.gr/pegasoc/wp-content/uploads/2014/10/Microsoft-Word-Papageorgiou_DEIGMATOLHPTIKH1.pdf. Ανακτήθηκε Μάιος 14 , 2022 από https://sociology.soc.uoc.gr/pegasoc/wp-content/uploads/2014/10/Microsoft-Word-Papageorgiou_DEIGMATOLHPTIKH.pdf
- Παπαδάτος, Γ.(2009).*Παιδικό βιβλίο και φιλιαναγνωσία Θεωρητικές αναφορές και προσεγγίσεις – Δραστηριότητες*. Αθήνα: Πατάκης.
- Παπανικολάου, Κ., & Μανούσου, Ε. (2019). Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Μία Έρευνα Δράσης για την αναπλήρωση των μαθημάτων για τους μαθητές που απουσιάζουν περιστασιακά από το σχολείο. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 15(1), 184-201. doi: 10.12681/jode.21111
- Παρασκευοπούλου-Κόλλια, Ε. Α. (2008). Μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και συνεντεύξεις. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ*

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, 4(1), 72-81. Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου 2022, από <file:///C:/Users/User/Downloads/9726-18580-1-PB.pdf>
- Προγράμματα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Λογοτεχνίας στο Δημοτικό Σχολείο. [ΕΣΠΑ 2007-13/Ε.Π.&ΔΒ/Α.Π.1-2-3 «*ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)*»- ΝΠΣ, Οριζόντια Πράξη» MIS:295450. Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Κ.Τ.)], Αθήνα: Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2011.
- Ραλλιάς, Δ., & Αναστασιάδης, Π. (2015). Δημιουργία διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 8(3Α). Ανακτήθηκε Φεβρουάριος 21, 2022 από [file:///C:/Users/User/Downloads/48-86-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/48-86-1-SM%20(2).pdf)
- Ρετάλης, Σ. (2005). *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Ροκάκη, Α. (2020). *Σχεδιασμός, υλοποίηση, αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ για τη διδασκαλία της τοπικής ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε μαθητές Γ' Δημοτικού: Η περίπτωση της Κνωσού*. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο. Στο Π. Σ. Αναστασιάδης & Κ. Μ. Κωτσίδης (Επιμ.), ΤΠΕ, Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Δημιουργικότητα στο Σχολείο του 21ου Αιώνα. (σσ. 545 – 571). Ανακτήθηκε Μάιος 27, 2022 από <https://service.eudoxus.gr/search/file/17/full-108802417.pdf>
- Σκαράκη, Ι. (2019). Σχεδιασμός και εφαρμογή εκπαιδευτικού λογισμικού για την καλλιέργεια της κριτικής ιστορικής σκέψης. *Διεθνές συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Διαμορφώνοντας από κοινού το Μέλλον της Επαίδευσης*, 22 – 24 Νοεμβρίου 2019 (σσ. 90 – 103). Αθήνα : ΕΑΠ. Ανακτήθηκε 20 Μαΐου 2022 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/openedu/article/view/2289/2626>
- Σκουλαρίδου, Ε., & Μαυροειδής, Η. (2016). Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση με χρήση μαθησιακών αντικειμένων από το Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων–Φωτόδεντρο. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 12(2), 56-72. Ανακτήθηκε Απριλίου 25, 2022 από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/openjournal/article/view/10862>

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Σπανακά, Α. Κ., & Λιοναράκης, Α. (2017). Οι Επτά Αρχές Δημιουργίας Εκπαιδευτικού Υλικού. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 9(6B), 121-123. Ανακτήθηκε Απρίλιος 26, 2022 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/openedu/article/view/1363>
- Σταματούκου, Κ., Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (2020) Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση διδακτικής παρέμβασης με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) για τη διδασκαλία της ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο σε μαθητές δημοτικού σχολείου Στο Π. Σ. Αναστασιάδης & Κ. Μ. Κωτσίδης (Επιμ.), ΤΠΕ, Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Δημιουργικότητα στο Σχολείο του 21ου Αιώνα. (σσ. 545 – 571). Ανακτήθηκε Απρίλιος 24, 2022 από <https://service.eudoxus.gr/search/file/17/full-108802417.pdf>
- Τζήλου, Γ. Θ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2021). *Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία: Μελέτη περίπτωσης αξιοποίησης των περιβαλλόντων Webex και e-Class την περίοδο της πανδημίας Covid-19*. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 17(2), 6-22. doi: 10.12681/jode.25412
- Τσαχάκη, Κ. (2020). Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση προγράμματος Συμπληρωματικής Σχολικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για την διδασκαλία της τοπικής ιστορίας: Η περίπτωση της Φορτέτζας Ρεθύμνου. Στο Π. Σ. Αναστασιάδης & Κ. Μ. Κωτσίδης (Επιμ.), ΤΠΕ, Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Δημιουργικότητα στο Σχολείο του 21ου Αιώνα. (σσ. 545 – 571). Ανακτήθηκε Απρίλιος 24, 2022 από <https://service.eudoxus.gr/search/file/17/full-108802417.pdf>
- Τσιαμπάση, Φ. (2013) Η προώθηση της Ανάγνωσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Ο λόγος στους εκπαιδευτικούς. Στο Α. Κατσίκη-Γκίβαλου & Δ. Πολίτης (Επιμ.) *.Καλλιερρώντας τη Φιλιαναγνωσία πραγματικότητες & προοπτικές* (σσ. 225-226). Ζεφύρι: Διάδραση.
- Τσιλιμένη, Τ. (2008). Παρεμβατικές δράσεις στους γονείς για την καλλιέργεια της Βιβλιοφιλίας σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στο Α. Κατσίκη – Γκίβαλου, Τ. Καλογήρου και Α. Χαλκιαδάκη (Επιμ.), *Φιλιαναγνωσία και Σχολείο* (σσ. 95-106) Αθήνα: Πατάκης.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Τζάνη, Μ. (2005). Πανεπιστημιακές Σημειώσεις για το μάθημα «Μεθοδολογία Έρευνας Κοινωνικών Επιστημών», ΕΚΠΑ. Ανακτήθηκε 7 Μαΐου, 2022 από <http://benl.primedu.uoa.gr/database1/method.pdf>
- Φραγκιαδάκη, Α. (2012). *Φιλιαναγνωσία και οικογένεια*. Θεσσαλονίκη, Διπλωματική εργασία.
- Χριστοδουλίδου, Σ. & Μουλά, Ε. (2013). Η προώθηση της Ανάγνωσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Ο λόγος στους εκπαιδευτικούς. Στο Α. Κατσίκη-Γκίβαλου & Δ. Πολίτης (Επιμ.). *Καλλιερρώντας τη Φιλιαναγνωσία πραγματικότητες & προοπτικές* (σσ. 225-226). Ζεφύρι: Διάδραση.
- Anastasiades, P. (2007). *Interactive Video Conferencing (IVC) as a Crucial Factor in Distance Education: Towards a Constructivism IVC Pedagogy Model under a cross curricular thematic approach*. In E. Bailey (Ed) *Focus on Distance Education Developments.*, NY: Nova Science Publishers, Inc
- Anastasiades, P. (2009). *Interactive Videoconferencing and Collaborative Distance Learning for K-12 Students and Teachers: Theory and Practice* NY: Nova Science Publishers, Inc
- Barbour, M. & Reeves, Th. (2009). *The reality of virtual schools: A review of the literature*. *Computers & Education*, 54 (2), 402-416.
- Clark, T., & Smith, R. (2005). *A Synthesis of New Research on K- 12 Online Learning*. Naperville, IL: Learning Point Associates.
- Holmberg, B. (1977). *Distance Education. A survey and Bibliography*. New York: Cogan Page.
- Holmberg, B., (1995). *Theory and Practice of distance education* (2nd Ed). London and New York: Routledge Studies in Distance Education.
- Holmberg, B. (2002). *Εκπαίδευση εξ Αποστάσεως. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Έλλην.
- Keegan, D. (1986). *The foundation of distance education*. London: Croom Helm.
- Laurillard, D. (2002). *Rethinking university teaching. A conversational framework for the effective use of learning technologies* (2 ed.). London: Routledge.
- Lee, J., Yoon, S. Y., & Lee, C. H. (2013). *Exploring Online Learning at Primary Schools: Students' Perspectives on Cyber Home Learning System through Video Conferencing (CHLS-VC)*. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 12(1), 68-76.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

https://scholar.google.gr/scholar?hl=el&as_sdt=0%2C5&q=EXPLORING+ONLINE+LEARNING+AT+PRIMARY+SCHOOLS%3A+STUDENTS%E2%80%99+PERSPECTIVES+ON+CYBER+HOME+LEARNING+SYSTEM+THROUGH+VIDEO+CONFERENCING+%28CHLS-VC%29+&btnG=

- Markidis, K. 2011, «*Social literacy in school contexts: concepts and research instruments*». Report for the National Book Center of Greece. Athens.
- Mayes, J. T., & Fowler, C. J. (1999). *Learning technology and usability: a framework for understanding courseware. Interacting with computers*, 11(5), 485-497.
- Moore, M. G. (1973). "Towards a theory of independent learning and teaching". *Journal of Higher Education*. Ανακτήθηκε Απρίλιος 26 , 2022 από <https://www.jstor.org/stable/1980599?origin=crossref>
- Moore, M., (1993). Theory of transactional distance, In Keegan, D., (Ed). *Theoretical principles of distance education*, London: Routledge.
- Moore, N. A. J. (2002). Review of E-moderating—the key to teaching and learning online. *Language Learning & Technology*, 6(3), 21-24. Ανακτήθηκε Αύγουστος 10 , 2022 από <file:///C:/Users/User/Downloads/ereyna%20gia%20salmon.pdf>
- Peters, O. (1993). *Distance Education in Postindustrial society*, in D. Keegan (ed). *Theoretical Principles of Distance Education*, London: Routledge
- Portway, P. S., & Lane, C. (1994). *Corporate training. The Education Coalition*, 10-16.
- Richards, C. (2006). Towards an integrated framework for designing effective ICT-supported learning environments: the challenge to better link technology and pedagogy. *Technology, Pedagogy and Education*, 15(2), 239-255. Ανακτήθηκε Αύγουστος 8 , 2022 από https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14759390600769771?casa_token=gtrOGohdY0IAAAAA:sErjxtN1VRWCTJrn93XGBcZ1CisbA696lHo9rZluaNipHeQQp1WvMDi_7K_7oraHufZwSZmcYvJFh5I
- Rowntree, D., (1994). *Teaching with audio in open and distance learning, Open and distance learning series*, London: Kogan Page.
- Salmon, G., 2004. *E-Moderating: The Key to Teaching and Learning Online* 2nd ed., London: Taylor & Francis.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

- Sharples, M. (2002). Disruptive devices: mobile technology for conversational learning. *International Journal of Continuing Engineering Education and Life Long Learning*, 12(5-6), 504-520. Ανακτήθηκε Αύγουστος 8, 2022 από https://www.researchgate.net/profile/MikeSharples/publication/245528132_Disruptive_Devices_Mobile_Technology_for_Conversational_learning/links/00b4952cac64c72c7f000000/Disruptive-Devices-Mobile-Technology-for-Conversational-learning.pdf
- Wuryandani, W., Zubaidah, E., Herwin, H., & Jhon, W. (2021). *Online Learning in Primary School during Covid-19 Pandemic: How Does It Look Like?*. *Journal of Education Research and Evaluation*, 5(3). Ανακτήθηκε Απρίλιος 26, 2022 από <https://ejournal.undiksha.ac.id/index.php/JERE/article/view/34237/20461>
- Zandberg, I., & Lewis, L. (2008). *Technology-based distance education courses for public elementary and secondary school students: 2002–03 and 2004–05* (NCES 2008–008). U. S. Department of Education. Washington, DC: Institute for Education Sciences, National Center for Education Statistics.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Παράρτημα Α: «ερωτηματολόγιο ειδικών της ΕξΑΕ»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

E-Learning Lab

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ , ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ «Ο ΕΓΩΙΣΤΗΣ ΓΙΓΑΝΤΑΣ»

Επιβλέπων: Χαράλαμπος Μουζάκης

Υπεύθυνος Έρευνας: «Γεωργία Γομπάκη»

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Η Υπεύθυνη Έρευνας: «Γεωργία Γομπάκη»

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

1
5

2

3

4

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

1
5

2

3

4

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

1
5

2

3

4

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

B.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες).

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπειριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Ε.2. Το Ε.Υ. εμπριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.3. Το Ε.Υ. εμπριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.4. Το Ε.Υ. εμπριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.5. Το Ε.Υ. εμπριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Ε.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

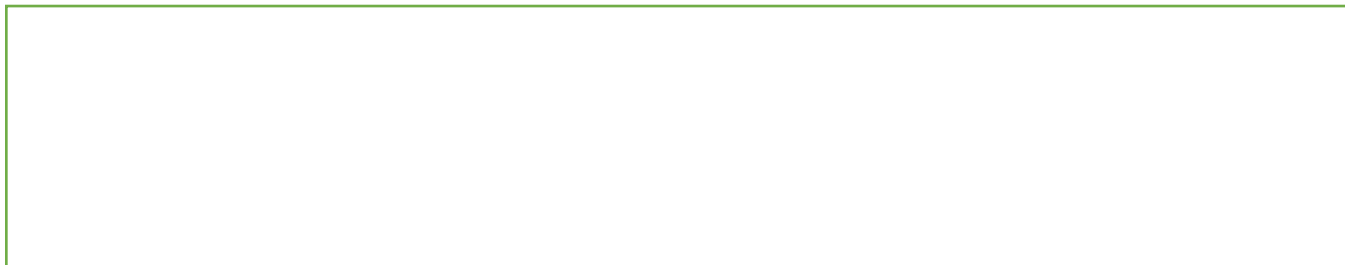
2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. **(Πολυμεσική Αρχή)**

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. **(Πολυμεσική Αρχή)**

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). [\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)
όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.
(Αρχή της Προσωποποίησης)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. **(Αρχή της Φωνής)**

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. **(Αρχή της Εικόνας)**

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά.
(Αρχή της Κατάτμησης)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γενικές Επισημάνσεις

1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Παράρτημα Β: «ερωτηματολόγιο μαθητών»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

E-Learning Lab

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αγαπητέ μαθητή/ τρια , έχεις στα χέρια σου ένα ερωτηματολόγιο .Είναι σημαντικό να ξέρεις ότι το ερωτηματολόγιο αυτό είναι ανώνυμο και σκοπός του είναι να βοηθήσει τη διεξαγωγή μιας έρευνα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής-Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ(e-Learning)» του Πανεπιστημίου Κρήτης. Διάβασε πολύ προσεκτικά τις ερωτήσεις που σου δίνονται και απάντησε με ειλικρίνεια. Σε ευχαριστώ πάρα πολύ για τον πολύτιμο χρόνο που θα διαθέσεις . Επίσης σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία σου , που είναι πολύτιμη για την έρευνά μου.

Η υπεύθυνη ερευνήτρια

Γομπάκη Γεωργία

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο (Κύκλωσε)

Αγόρι

Κορίτσι

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Εξήγησε πόσο εύκολο ήταν για σένα να κάνεις το μάθημα μέσα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή (πλατφόρμα Chamilo) ;

---

2. Εξήγησε αν χρειάστηκες τη βοήθεια κάποιου μεγάλου για να μπορέσεις να δεις το υλικό στην πλατφόρμα;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

3.Εξήγησε πόσο εύκολο ήταν για σένα να καταλάβεις όσα διδάχτηκες μέσα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και την πλατφόρμα Chamilo ;

---

4. Εξήγησε αν αντιμετώπισες κάποιες δυσκολίες καθώς μελετούσες τις διδακτικές ενότητες στην πλατφόρμα Chamilo;

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

5. Εξήγησε αν σου άρεσαν οι διαφάνειες που περιείχαν καινούριες γνώσεις;

_____

_____

_____

_____

_____

_____

6. Εξήγησε αν σου άρεσαν τα video που παρακολούθησες;

_____

_____

_____

_____

_____

_____

7. Εξήγησε αν σου άρεσαν οι ασκήσεις που έκανες ;

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ΄ Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

8. Εξήγησε αν σου άρεσαν τα παιχνίδια που έκανες;

_____

_____

_____

_____

_____

_____

9. Εξήγησε τι ήταν αυτό που σου άρεσε περισσότερο στο υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

10. Εξήγησε τι ήταν αυτό που σου άρεσε λιγότερο στο υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo ;

11.Κύκλωσε την πρόταση που σου ταιριάζει περισσότερο:

- Προτιμώ το μάθημα να γίνεται με τον συνηθισμένο τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη.
- Προτιμώ το μάθημα να γίνεται μόνο με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το μελέτησα στην πλατφόρμα Chamilo).
- Προτιμώ το μάθημα να συνδυάζει τον συνηθισμένο τρόπο μελέτησα στην τάξη αλλά και με τη μελέτη πλατφόρμα διδασκαλίας μέσα στην εκπαιδευτικού υλικού στο σπίτι (όπως το Chamilo).

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

12. Ποια είναι τα τρία πράγματα του εκπαιδευτικού υλικού που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo , τα οποία σου άρεσαν περισσότερο;

- _____
- _____
- _____

13. Ποια είναι τα τρία πράγματα του εκπαιδευτικού υλικού που μελέτησες στην πλατφόρμα Chamilo , τα οποία θα ήθελες να αλλάξεις;

- _____
- _____
- _____

Σ' ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο που αφιέρωσες να απαντήσεις στις ερωτήσεις

**Η δασκάλα σου
Γομπάκη Γεωργία**

Παράρτημα Γ: «Επιστολή προς γονείς»

Αγαπητοί γονείς,

Στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών μου σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»), θα κάνω μία προσπάθεια να εφαρμόσω με τα παιδιά της τάξης μία νέα μέθοδο διδασκαλίας, της **συμπληρωματικής εξ αποστάσεως διδασκαλίας του μαθήματος**. Πιο συγκεκριμένα, ο τίτλος της εργασίας είναι: «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας». Σύμφωνα λοιπόν με την παραπάνω μέθοδο, έχω φτιάξει ψηφιακό υλικό για τη διδασκαλία του μαθήματος, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση τα παιδιά μέσω μιας πλατφόρμας που ονομάζεται **Chamilo** (καμίλο) και έχει σχεδιαστεί από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Είναι εγκεκριμένη από το Υπουργείο Παιδείας και επιτρέπεται η χρήση της σε σχολεία. Το εκπαιδευτικό υλικό που έχω δημιουργήσει, είναι φτιαγμένο για να προωθεί τον μαθητή σε μια σύγχρονη, ανακαλυπτική μάθηση μέσω διαδικτύου.

Πατώντας [ΕΛΩ](#), οι μαθητές θα βρεθούν στην πλατφόρμα Chamilo.

Σε καλωσορίζω στο μάθημά μου!!!
Μαζί θα γνωρίσουμε τον κόσμο του βιβλίου και θα ταξιδέψουμε με τη φαντασία μας σε κόσμους μαγικούς!!!
Πατώντας το εικονίδιο περιγραφή μαθήματος θα ξέρεις τι θα μάθουμε .
Πατώντας το εικονίδιο μονοπάτι γνώσης θα ξεκινήσεις το ταξίδι....
Σου εύχομαι μια δημιουργική διαδρομή στα "μονοπάτια της γνώσης" !!!

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Πατώντας τα εικονίδια θα ενημερωθούν για το **τι θα μάθουν** (περιγραφή μαθήματος) και **θα μπουν στο μάθημα** (μονοπάτι γνώσης).

Το μάθημα αποτελείται από τρεις διδακτικές ενότητες.

Τίτλος	Πρόοδος	Λεπτομέρειες
1η Διδακτική ενότητα	100%	
2η διδακτική ενότητα	75%	
3η Διδακτική ενότητα	75%	

Ανοίγοντας κάθε διδακτική ενότητα , μπορεί να μελετήσει το υλικό.

100%

1η Διδακτική ενότητα

- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
  - Ας γνωριστούμε λοιπόν πριν ξεκινήσουμε το ταξίδι μας!!!
- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.1
- Η ιστορία του βιβλίου
- 1.1 Άσκηση αξιολόγησης (υποχρεωτική)

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»

Ανοίγοντας τις ενότητες , θα βρύνσκουν και αναλυτικές οδηγίες για την πλοήγησή τους στο υλικό.

Η μελέτη του υλικού θα πρέπει να ολοκληρωθεί **μέχρι τις 30 Μαΐου** .Τότε , θα σας στείλω ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο για να απαντήσουν τα παιδιά .Περιέχει λίγες και εύκολες ερωτησούλες. Αυτό θα με βοηθήσει να ολοκληρώσω την ερευνητική μου προσπάθεια για την οποία η βοήθεια η δική σας , αλλά κυρίως των παιδιών σας , είναι απαραίτητη.

Για οποιαδήποτε απορία είμαι διαθέσιμη.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων

Με εκτίμηση

Η δασκάλα σας

Γομπάκη Γεωργία

Υ.Γ. Είναι αυτονόητο πως , όταν ολοκληρώσω την ερευνητική μου προσπάθεια , θα σας ενημερώσω για τα αποτελέσματα.

Τηλ. 6942696857

Email gompakig@gmail.com

Γομπάκη Γεωργία, «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Γ' Δημοτικού Σχολείου Για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας με το κλασικό έργο της παγκόσμιας λογοτεχνίας «Ο εγωιστής γίγαντας»